ఇతర రాష్ట్రాలు, ప్రపంచ దేశాల ముఖ్యమైన పరిణామాలు
సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ పుస్తక సమీక్షలు
ప్రతి ఆదివారం 'వార్త' మెయిన్‌లో ఒక పూర్తి పేజీ

epaper.vaartha.com WWW.VAARTHA.COM

తెలుగు జాతీయ దినపత్రిక

వార్త

ఖమ్మం : fb.com/vaartha

Published from Khammam, Hyderabad, Vijayawada, Visakhapatnam, Rajahmundry, Guntur, Nizamabad, Ongole, Warangal, Tirupathi, Kadapa, Kurnool, Anantapur, Karimnagar, Mahabubnagar, Nellore, Nalgonda, Tadepalligudem, Srikakulam

28-12-2024 శనివారం సంపుటి: 30 సంచిక: 330 పేజీలు: 8+16 వెల: 6.50

కానిస్టేబుల్ వేధింపులతో పిహెచ్‌డి విద్యార్థిని ఆత్మహత్య 3లో

ఏడురోజులు సంతాప దినాలు ప్రకటించిన కేంద్రం 5లో

వినూత్న సంస్కరణల సారథికి

జాతి అశ్రుతర్పణం

శుక్రవారం న్యూఢిల్లీలో మన్మోహన్ పార్థివదేహంవద్ద పుష్పగుచ్ఛం ఉంచి నివాళులర్పిస్తున్న ప్రధాని మోడీ

మన్మోహన్‌కు శ్రద్ధాంజలి ఘటిస్తున్న సిఎం రేవంత్, ఇన్‌చార్జి దీపాదాస్, మంత్రి దామోదర తదితరులు

మన్మోహన్ పార్థివ దేహం వద్ద అంజలి ఘటించిన రాష్ట్రపతి ముర్ము, ప్రధాని మోడీ, కేంద్ర మంత్రులు, సిఎంలు, సోనియా, ఖర్గే, రాహుల్ తదితర రాజకీయ ప్రముఖులు

ఘనంగా నివాళులర్పించిన సిఎం రేవంత్, డిప్యూటీ సిఎం భట్టి, మంత్రులు

పివి హయాంలో మన్మోహన్ ఆర్థిక మంత్రిగా, తర్వాత ప్రధానిగా ప్రపంచ గుర్తింపు పొందారంటూ ప్రముఖుల సంతాపాలు

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 27: మాజీ ప్రధానమంత్రి, దేశ ఆర్థిక సంస్కరణల రూపకర్త మన్మోహన్‌సింగ్ పార్థివదేహానికి రాష్ట్రపతి ద్రౌపదీముర్ము, ప్రధాని నరేంద్రమోడీ నివాళులర్పించారు. శుక్రవారం ఉదయం మన్మోహన్ నివాసానికి వెళ్లిన వీరు.. ఆయన భౌతికకాయం వద్ద అంజలి ఘటించారు. ఆయన కుటుంబసభ్యులకు ప్రగాఢ సానుభూతి తెలిపారు. తర్వాత ప్రధాని మోడీ మాట్లాడుతూ.. 'ఆర్థికవేత్తగా, సంస్కరణల సారథిగా మన్మోహన్ సింగ్‌ను దేశం గుర్తుంచుకుంటుంది. ఆర్‌బిఐ గవర్నర్ సహా అనేక కీలక పదవుల్లో దేశానికి సేవలందించారు. పివిహయాంలో ఆర్థికమంత్రిగా దేశ ఆర్థిక ముఖచిత్రాన్ని మార్చివేశారు. దేశం, ప్రజల పట్ల ఆయన సేవాభావం స్మరించుకోదగినది. విలక్షణ పార్లమెంటేరియన్‌గా ఆయన సేవలు అందించారు.

ఎన్నో కీలకపదవులు చేపట్టినా నిరాడంబర జీవితం గడిపారు. జాతీయ, అంతర్జాతీయ అంశాలపై ఆయనతో చాలాసార్లు మాట్లాడా. ఆయన మృతి విచారకరం. నా తరఫున, దేశ ప్రజల తరఫున శ్రద్ధాంజలి ఘటిస్తున్నా' అని మోడీ తెలిపారు. మన్మోహన్‌సింగ్ అంత్యక్రియలను పూర్తి అధికార లాంఛనాలతో నిర్వహించనున్నట్లు ఇప్పటికే కేంద్రం వెల్లడించింది. ఆయన మృతికి సంతాప సూచికంగా 7 రోజులు సంతాపదినాలను ప్రకటించింది. ప్రజల సందర్శనార్థం శనివారం ఆయన భౌతిక కాయాన్ని ఎఐసిసి ప్రధాన కార్యాలయా >>2

గొప్ప మానవతావాదిని కోల్పోయాం

- సిఎం రేవంత్

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్, డిసెంబరు27: ప్రముఖ ఆర్థికవేత్త, మాజీ ప్రధానమంత్రి డాక్టర్ మన్మోహన్ సింగ్ మరణం పట్ల ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి తీవ్ర దిగ్భ్రాంతిని వ్యక్తం చేశారు. డాక్టర్ మన్మోహన్‌సింగ్ మరణంతో దేశం ఒక గొప్ప నాయకుడిని కోల్పోయిందని అన్నారు. వారు ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడే దేశంలో ఆర్థిక సంస్కరణలకు శ్రీకారం చుట్టారని ఒక సందేశంలో పేర్కొన్నారు. ఒక గొప్ప ఆర్థిక వేత్త, ఒక అధ్యాపకుడిగా, రిజర్వుబ్యాంక్ గవర్నర్‌గా, రాజ్యసభ సభ్యుడిగా, ప్రతిపక్ష నాయ >>2

బోసిపోయిన

గాంధీభవన్

మన్మోహన్ మృతితో జనవరి 3దాకా కాంగ్రెస్ కార్యక్రమాలు బంద్

ప్రియతమ నేతకు నివాళులర్పించిన పలువురు నాయకులు

హైదరాబాద్,డిసెంబరు 27,ప్రభాతవార్త: మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ చనిపోవడం దేశానికి, కాంగ్రెస్ పార్టీకి తీరని లోటు అంటూ టి.కాంగ్రెస్ నేతలు నివాళులర్పించారు. గాంధీభవన్‌లోమాజీ ప్రధాన మంత్రి మన్మోహన్ సింగ్ మృతితో వారం రోజుల పాటు కాంగ్రెస్ సంతాప దినాలుగా పాటించనున్నట్లు టిపిసిసి అధ్యక్షుడు మహేష్ కుమార్ గౌడ్ ప్రకటించారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఆవిర్భావ దినోత్సవాలతో పాటు జనవరి 3వ తేదీ వరకు అన్ని రాజకీయ కార్యక్రమాలు రద్దు చేసినట్లు ఆయన నివాళులర్పించాక ప్రకటించారు. మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ చిత్రపటానికి వ్యవసాయ మరియు రైతు సంక్షేమ కమిషన్ చైర్మన్ కోదండరెడ్డి, సభ్యులు కెవిఎన్ రెడ్డి, రాములునాయక్‌లతోపాటు రైతులు నివాళులర్పించారు. మాజీ పిసిసి అధ్యక్షుడు శుక్రవారం మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ చిత్రపటంకు నివాళులర్పించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ ప్రపంచ స్థాయిలో దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను నిలిపారు అని గుర్తుచేసుకున్నారు. సోనియా గాంధీకి రెండుసార్లు ప్రధాని అయ్యే అవకాశం వచ్చినారని ఆయన ఏ మాత్రం గాంధీ కుటుంబంను నిర్లక్ష్యం చేయలేదని అన్నారు. ఆర్థికవేత్త మన్మోహన్ సింగ్‌ను ప్రధాని చేసింది కాంగ్రెస్ అని కొనియాడారు.

మన్మోహన్ సింగ్‌తో కలిసి పని చేసే అవకాశం ఒబిసి కన్వీనర్‌గా ఉన్న సమయంలో నాకు వచ్చింది. ఒబిసి లకు ఐఐటి,ఐఐఎం లలో రిజర్వేషన్ కోరడం.. వెంటనే బిల్లు ప్రవేశ పెట్టారు. మన్మోహన్ సింగ్ లేకపోవడం చాలా బాధాకరం.మన్మోహన్ సింగ్ కుటుంబానికి దేవుడు అండగా నిలుస్తారని ప్రార్థిస్తునా ఆయన అన్నారు..కేంద్ర క్యాబినెట్ తీసుకునేందుకు నాపేరుకు కూడా మన్మోహన్ పరిశీలించారు. చివరి చూపు అవకాశం నాకు దక్క లేదు అని విహెచ్ అన్నారు. టిపిసిసి వర్కింగ్ ప్రసిడెంట్ జగ్గారెడ్డి మాట్లాడుతూ దేశం ఒకగొప్ప ఆర్థిక పితామహుడిని, క్రమశిక్షణ కలిగిన నాయకుణ్ణి కోల్పోయింది అని ఆవేదన చెందారు. దేశ వ్యాప్తంగా ఎన్నో ఆర్థిక సంస్కరణలు, విప్లవాత్మకమైన పథకాలు తీసుకు వచ్చిన నేత మన్మోహన్ సింగ్. దేశాన్ని తీవ్రమైన ఆర్థిక ఇబ్బందుల నుంచి గట్టెక్కించిన ఆర్థిక మేధావి మన్మోహన్ సింగ్.అటు కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రిగా తర్వాత దేశ ప్రధానిగా ఆయన చేసిన సేవలు ఈ దేశం >>2

నేడు మన్మోహన్ అంతిమయాత్రలో పాల్గొననున్న కెటిఆర్, బిఆర్ఎస్ ఎంపీలు 3లో

అర్జున్ రెగ్యులర్ బెయిలు పిటిషన్‌పై విచారణ వాయిదా

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: సంధ్య థియేటర్‌లో జరిగిన తొక్కిసలాట ఘటనలో నిందితుడుగా వున్న టాలీవుడ్ హీరో అల్లు అర్జున్ రెగ్యులర్ బెయిల్ పిటిషన్‌పై నాంపల్లి కోర్టులో విచారణ వాయిదా పడింది. ఈ నెల నాలుగవ తేదీన జరిగిన తొక్కిసలాట ఘటనలో ఓ మహిళ చనిపోగా ఆమె కుమారుడు తీవ్రంగా గాయపడి ఆసుపత్రిలో చికిత్స పొందుతుండడంతెలిసిందే. ఈఘటనకు సంబంధించి ఎ11గా వున్న అల్లు అర్జున్‌ను ఈ నెల 13వ తేదీన పోలీసులు అరెస్టుచేసి నాంపల్లి కోర్టులో హాజరు పరచగా కేసును విచారించిన న్యాయమూర్తి బన్నికి రెండు వారాల రిమాండు విధించారు. అనంతరం అల్లు అర్జున్‌ను చంచల్ గూడ జైలుకు తరలించగా హైకోర్టు ఆయనకు నాలుగు వారాల మధ్యంతర బెయిల్ మంజూరు చేయడంతో మరుసటి రోజు ఉదయం విడుదల వడంవిదితమే. కాగా ఈకేసులో రెగ్యులర్ బెయిల్ కోసం నాంపల్లి కోర్టును >>2

పెట్రోలు, డీజిల్ ధరల తగ్గింపు!

జిఎస్టీ పరిధిలోకి తెచ్చేందుకు సన్నాహాలు

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త : దేశంలో త్వరలో పెట్రోల్, డీజిల్ ధరలు తగ్గే అవకాశం ఉంది. పెట్రోల్, డీజిల్‌ను జీఎస్టీ (వస్తుసేవల పన్ను) పరిధిలోకి తీసుకొచ్చేందుకు కేంద్రం సన్నాహాలు చేస్తోంది. ఫలితంగా పెట్రోలు, డీజిల్ ధరలు 20 రూపాయలు తగ్గే అవకాశం ఉంది. దీనికి సంబంధించి ఇప్పటికే కేంద్ర ఆర్థిక శాఖ మంత్రి నిర్మలా సీతారమన్ జీఎస్టీ కౌన్సిల్ సమావేశంలో పెట్రోల్, డీజిల్‌ను వస్తుసేవల పన్ను పరిధిలోకి తీసుకు వచ్చేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నట్ల ప్రకటించారు. ఈ నేపథ్యంలో అందుకు అనుగుణంగా కేంద్రం కసరత్తు చేస్తోంది. మరోపక్క కేంద్రం తీసుకొస్తున్న ఈ నిర్ణయంతో పెట్రోల్, డీజిల్ ధరలను నిర్ణయిస్తూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆదాయం తగ్గే అవకాశం ఉందని అంచనా. జీఎస్టీ పన్ను గరిష్ట రేటు 28 శాతంగా ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం 28 శాతం పన్ను విధించినా సామాన్యులకు ఊరట లభించనుంది. ఇక రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కూడా పెట్రోల్, డీజిల్‌పై పన్నులు విధిస్తున్నాయి. దీంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు భారీగా ఆదాయం వస్తోంది. >>2

ఆగని ఎస్ఎస్ఎ

ఉద్యోగుల సమ్మె

ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేస్తున్న పాఠశాల విద్యాశాఖ

ఉపాధ్యాయ సంఘాల అభ్యంతరం

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: రాష్ట్రంలోని సమగ్ర శిక్షలో పనిచేస్తున్న ఉద్యోగులు, సిబ్బంది తమ సమ్మెను కొనసాగిస్తున్నారు. తమ సమస్యలను పరిష్కరించాలని డిమాండ్ చేస్తూ వారు ఈ నెల 10 నుంచి సమ్మె చేస్తున్న విషయం తెలిసిందే. ఎన్నో ఏళ్లుగా పనిచేస్తున్న తమకు మినిమమ్ టైమ్ స్కేల్ అమలు చేయాలని.. ఉద్యోగులందరినీ రెగ్యులరైజ్ చేయాలని ప్రధాన డిమాండ్లతో సమగ్రశిక్ష ఉద్యోగులు, సిబ్బంది తెలంగాణ సమగ్ర శిక్షా ఉద్యోగుల సంఘం (టీఎస్ఎస్‌యూఎస్) అధ్వర్యంలో సమ్మె చేస్తోంది. సుమారు 20 రోజులుగా ఎస్ఎస్ఏ ఉద్యోగులు, సిబ్బంది సమ్మె చేస్తున్న నేపథ్యంలో.. కెజిబివిలతోపాటు ఇతర వాటిల్లో బోధనతోపాటు ఇతర పనులకు ఆటంకం కలగకుండా ఉండటంకోసం జిల్లా పరిషత్ ఉపాధ్యాయులకి అదనపు బాధ్యతలు అప్పగిస్తూ పాఠశాల విద్యశాఖ ఆర్డర్లు జారీ చేసింది. పాఠశాల విద్య శాఖ జారీ చేస్తున్న ఆర్డర్లపై ఉపాధ్యాయ సంఘాలు మండిపడుతున్నాయి. సమ్మె చేస్తున్న ఎస్ఎస్ఎ ఉద్యోగులు, సిబ్బంది సమ్మెను పరిష్కరింపచేయడానికి చర్యలు తీసుకోకుండా.. ప్రత్యామ్నాయ చర్యలు తీసుకోవడంపై మండిపడుతున్నాయి. ప్రత్యామ్నాయ చర్యలు తీసుకొని.. వారి సమ్మెను బలహీనం చేయాలని ప్రభుత్వం కుట్ర చేస్తోందని ఉపాధ్యాయ సంఘాల నేతలు మండిపడుతున్నారు.

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సుమారు 19వేల మంది ఉద్యోగులు, సిబ్బంది సమ్మెలో కొనసాగుతున్నారు. సమ్మె కారణంగా విద్యాశాఖ పరిధిలోని కస్తూరిబా గాంధీ బాలిక విద్యాలయాలు (కెజిబివి), అర్బన్ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్(యూఆర్ఎస్), భవిత సెంటర్లలో బోధనతోపాటు, బోధనేతర పనులు ఆగిపోయాయి. సమ్మెలో జిల్లా విద్యాశాఖ కార్యాలయాలసిబ్బంది, మండ విద్యాశాఖ కార్యాల యాల సిబ్బంది, క్లస్టర్ పాఠశాలల సిబ్బంది, ఉన్నత పాఠశాలలోని ఒకేషనల్ ఇన్ స్ట్రక్టర్ సిబ్బంది పాల్గొంటున్నారు. గత ఏడాది సెప్టెంబర్ 13న హన్మకొండలో ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డి ఇచ్చినహామీమేరకు విద్యాశాఖలోని సమగ్ర శిక్షా అభియాన్ ఉద్యోగుల అందరిని రెగ్యు >>2

కొత్త యేడాదిలో రైతులకు

కొత్త వెలుగు

- సంక్రాంతి నుండి రైతు భరోసా
- భూమి లేని పేదలకు రూ.12 వేలు
- వ్యవసాయ యాంత్రీకరణ పునరుద్ధరణ
- 30న కేబినెట్ భేటీలో కీలక నిర్ణయం!

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త : రైతుల ప్రయోజనాలే ప్రాధాన్యతగా రాష్ట్ర సర్కార్ ముందుకు వెళుతోంది. ఇందులో భాగంగా కొత్త సంవత్సరంలో రైతుల కోసం, రైతు కూలీల కోసం కొత్త పథకాలను అందుబాటులోకి తీసుకురానుంది. ఈనెల 30వ తేదీన జరగనున్న తెలంగాణ కేబినెట్ సమావేశంలో రైతులకు సంబంధించి వివిధ పథకాలపై కీలక నిర్ణయం తీసుకోనుంది. సంక్రాంతి నుంచి రైతు భరోసాకింద ఎకరాకు ఏడాదికి రూ.15 వేలు అందించే పథకంతో పాటు, భూమిలేని పేదలకు రూ.12వేలు, వ్యవసాయ యాంత్రీకరణ పథకం పునరుద్ధరణ తదితర కీలక అంశాలపై కేబినెట్ భేటీలో చర్చించనున్నారు.

రైతు భరోసా ఆర్థిక సహాయాన్ని అర్హులైన రైతులకు మాత్రమే అందించనుంది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఉన్న వాస్తవ సాగు భూములు, బీడు, బంజరు, ప్రభుత్వ భూములను లెక్కలు తేల్చేపని దాదాపు ఒక కొలిక్కి రావడంతో మార్గదర్శకాలు సిద్ధమయ్యాయి. గత ప్రభుత్వం రైతు బంధు పేరుతో రియల్ ఎస్టేట్ వెంచర్లు, కొండలు, బంజరు భూములు, రోడ్లు, జాతీయ రహదారులు, చెరువులకు కూడా ప్రయోజనం కల్పించిందని నిర్ధారణకు వచ్చిన నేపథ్యంలో ఇప్పుడు వాటన్నింటిని పక్కన పెట్టింది. కౌలు రైతులకు లేదా, సంబంధిత భూమి యజమాని ఎవరికో ఒక్కరికే రైతు బంధును వర్తింప చేయనుంది. ఎవరికి ఇవ్వాలనేది వారిద్దరూ ఏకాభిప్రాయానికి రావాల్సి ఉంటుంది.

అంతే కాకుండా ఆదాయపు పన్ను చెల్లించే వారికి రైతు బంధును నిలిపివేయనుంది. రైతు భరోసాపై వేసిన కేబినెట్ సబ్ కమిటీ అన్ని వర్గాల నుంచి సలహాలు సూచనలను తీసుకొని రైతు భరోసా 7 నుంచి 10 ఎకరాలలోపు లిమిట్ పెట్టాలని సూచించినట్లు తెలుస్తోంది. అలాగే ప్రజాప్రతినిధులుగా ఎన్నికైన వారికి, ఐఎఎస్, ఐపిఎస్ అధికారులకు సైతం రైతు భరోసా ఇవ్వకూడదని కేబినెట్ సబ్ కమిటీ ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్లింది. కాగా ఈ రైతు భరోసా పథకం కింద ప్రతి రైతుకు సీజన్‌కు ఒక సారి ఎకరాకు 7,500 రూపాయలు ఇవ్వనుంది. మరోపక్క రాష్ట్రంలో రైతు కూలీల వివరాలను ప్రభుత్వం సేకరిస్తోంది. అందుకు ఉపాధి హామీ పథకం జాబ్ కార్డును ప్రామాణికంగా తీసుకుంటోంది. జాబ్ కార్డు ఉన్న వారిలో వ్యవసాయం భూమి లేని కూలీలు ఎంత మంది ఉన్నారనే వివరాలను తీస్తోంది. వారందరికీ ఒక్కో ఫ్యామిలీకి రూ.6 వేల ఆర్థిక సాయం చేయనుంది. ఆరు గ్యారంటీల్లో భాగంగా ప్రతి ఏటా వ్యవసాయ కూలీలకు రూ.12 వేల ఆర్థిక సాయం చేస్తామని ప్రకటించింది. పథకం ప్రారంభం సందర్భంగా ఇప్పుడు సగం డబ్బులు, తర్వాత మిగతా సగం ఇచ్చేందుకు కసరత్తు చేస్తున్నట్టు తెలుస్తున్నది. ఉపాధి హామీ పథకం కింద పనులు చేసే కూలీలు అందరికీ ఇప్పటికే పోస్టు ఆఫీసుల్లో ఖాతాలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం అందించే సాయం కూడా నేరుగా వారి అకౌంట్‌లో జమ >>2

ఏడున్నర రెట్లు పెరిగిన

బ్యాంకింగ్ మోసాలు

రూ. 21 వేల కోట్లు పైగా కొల్లగొట్టిన ఘనులు

కృత్రిమ మేధ కోసం 8 మంది సభ్యులతో ఆర్‌బిఐ కమిటీ

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27,ప్రభాతవార్త: బ్యాంకింగ్ మోసాలు 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరంలో బ్యాంకింగ్ మోసాలు గత ఏడాదితో పోల్చితే ఏడున్నర రెట్లు పెరిగాయి. ఆర్థిక నేరగాళ్లు ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం తొలి ఆరు నెలలలోనే రూ. 21,367 కోట్లు కొల్లగొట్టారు. సెప్టెంబర్-24తో ముగిసిన తొలి ఆరునెలలలో 18462 కేసులు నమోదైనాయి. గతయేడాది తొలిఆరునెలలో 14480 కేసులు నమోదుకాగా వాటి విలువ రూ.2623 కోట్లుగానే ఉంది. ఈ యేడాది మోసాల సంఖ్య పెరగడంతో

పాటు వాటి విలువ కూడా ఏడున్నర రెట్లు అత్యధికంగా పెరిగింది. ఆర్‌బిఐ విడుదల చేసిన ట్రెండ్ అండ్ ప్రొగ్రెస్ ఆఫ్ బ్యాంకింగ్ ఇన్ ఇండియా 2023-24 నివేదిక లోని గణాంకాలు తేదీలవారిగా మోసాలను వివరించాయి. ఇంటర్‌నెట్ కార్డు మోసాలే ఆర్థిక వ్యవస్థకుసవాళ్లు విసురుతున్నాయి. బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థ తన ప్రతిష్ఠను, వినియోగదారుల విశ్వాన్ని కాపాడుకోవడం పెద్ద సవాళ్లను ఎదొర్కొంటున్నది. బ్యాంకింగ్ కార్యకలాపాలు, వ్యాపార ఇబ్బందులతో పాటు మోసాలు >>2

కెటిఆర్ క్వాష్ పిటిషన్‌పై

విచారణ వాయిదా

31 దాకా అరెస్టు వద్దని హైకోర్టు ఆదేశం

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: రాష్ట్రంలో రాజకీయంగా దుమారం రేపిన ఫార్ములా ఈ కార్ రేసుపై ఎసిబి నమోదు చేసిన కేసును కొట్టి వేయాలని మాజీ మంత్రి, బిఆర్ఎస్ నేత కెటిఆర్ దాఖలు చేసిన క్వాష్ పిటిషన్‌పై హైకోర్టులో శుక్రవారం జరిగిన విచారణ వాయిదా పడింది. ఇదే సమయంలో కెటిఆర్‌ను ఈ నెల 31వ తేదీ వరకు అరెస్టు చేయరాదని హైకోర్టు సర్కారును ఆదేశించింది. ఫార్ములా ఈ కార్ రేసులో అక్రమాలు జరిగాయని 55 కోట్ల రూపాయలు అక్రమంగా చేతులు మారాయని, ఇందులో నాటి మంత్రి కెటిఆర్ హస్తం వుందని ఆరోపిస్తూ ఎసిబి ఈ నెల 18వ తేదీన కేసు నమోదు చేయడం తెలిసిందే. ఈ కేసులో మొదటి ముద్దాయిగా కెటిఆర్, రెండవ ముద్దాయిగా సీనియర్ ఐఎఎస్ అధికారి అర్వింద్ కుమార్, మూడవ

ముద్దాయిగా హెచ్ఎండిఎ విశ్రాంత అధికారి బిఎల్ఎన్ రెడ్డిలను ఎసిబి చేర్చింది. కాగా ఎసిబి కేసుపై కెటిఆర్ హైకోర్టులో క్వాష్ పిటిషన్ దాఖలు చేయగా దీనిపై ఈ నెల 18వ తేదీన విచారించిన ధర్మాసనం డిసెంబర్ 30వ తేదీ వరకు కెటిఆర్‌ను అరెస్టు చేవద్దని ఆదేశించింది. ఇదేసమయంలో ఎసిబి విచారణకు అనుమతిం >>2

శుక్రవారం న్యూఢిల్లీలో మన్మోహన్ పార్థివ దేహంవద్ద అంజలి ఘటిస్తున్న రాష్ట్రపతి ముర్ము

పుష్పగుచ్ఛంతో అంజలి ఘటిస్తున్న ఎపి సిఎం చంద్రబాబు

పుష్పగుచ్ఛంతో నివాళులర్పిస్తున్న సోనియా గాంధీ

జాతి అశ్రుతర్పణం

>> నికి తీసుకురానున్నారు. శనివారం రాజ్‌ఘాట్ సమీపంలో ఆయన అంతిమసంస్కారాలు నిర్వ హించ నున్నట్లు కాంగ్రెస్ వర్గాలు వెల్లడించాయి.

ఆర్థిక ముఖచిత్రాన్ని మార్చిన ధీరుడు : ఉపరాష్ట్రపతి ధన్‌ఖడ్

మన్మోహన్‌సింగ్ ఇక లేరన్న విషయం చాలా బాధకు గురిచేసింది. ఆయన దేశ ఆర్థిక ముఖ చిత్రాన్ని మార్చారు. ఆర్థిక సరళీకరణ రూపశిల్పిగా పేరు గడించారని ఉపరాష్ట్రపతి జగ్‌దీప్ ధన్‌ఖడ్ నివాళులు అర్పించారు. ఎంతో ధైర్యం ప్రదర్శించి కఠిన నిర్ణయాలతో దేశం ముందుకు సాగేలా చేశారు. దేశ అభివృద్ధికి ఎన్నో ద్వారాలు తెరిచారు. ఆర్థిక విధానం పట్ల ఆయనకున్న ప్రగాఢ విశ్వాసం, దేశ పురోగతి పట్ల అచంచల నిబద్ధత ఎప్పటికీ గుర్తుండి పోతాయి. దేశం మహోన్నత వ్యక్తిని కోల్పోయిందని, సింగ్ కుటుంబానికి ప్రగాఢ సానుభూతి తెలిపారు.

భారత ఆర్థిక వ్యవస్థకు రూపశిల్పి: మాజీ రాష్ట్రపతి రామ్‌నాథ్ కోవింద్

మాజాప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ మృతికి మాజీ రాష్ట్రపతి రామ్‌నాథ్‌కోవింద్ తీవ్రసంతాపం తెలి పారు. మన్మోహన్‌సింగ్ భారత ఆర్థిక వ్యవస్థకు రూపశిల్పి అని ఆయన అభివర్ణించారు. మన్మోహన్ సింగ్ మరణం దేశానికి తీరని లోటు మాత్రమే కాదని, వ్యక్తిగతంగా తనకు కూడా లోటేనని అన్నారు. ఆయన తనకు చాలాకాలంగా తెలుసని, పొలైట్‌నెస్‌కు ఆయన గొప్ప ఉదాహణ అని పేర్కొ న్నారు. ఆయన భారత ఆర్థికవ్యవస్థకు రూపశిల్పిగా తాను భావిస్తానని, తాను ఆయనకు నివాళులర్పిస్తు న్నానని రామ్‌నాథ్‌కోవింద్ పేర్కొన్నారు. ఈ మేరకు ఆయన ఒక సెల్ఫీ వీడియో రిలీజ్ చేశారు.

గురువు, మార్గదర్శిని కోల్పోయా: రాహుల్‌గాంధీ

గురువు, మార్గదర్శిని కోల్పోయానని కాంగ్రెస్ పార్టీ అగ్రనేత, ఎంపి రాహుల్‌గాంధీ నివాళులర్పించారు. మన్మోహన్‌సింగ్‌జీ తన అద్భుతమైన మేధ, సమగ్ర దృక్పథంతో దేశాన్ని ముందుకు నడిపించారని, ఆర్థిక అంశాలపై ఆయన అవగాహన దేశానికి స్ఫూర్తిదాయకంగా నిలిచిందన్నారు. మన్మోహన్ సింగ్ కుటుంబ సభ్యులకు రాహుల్‌గాంధీ ప్రగాఢ సానుభూతి తెలిపారు.

గవర్నర్ నుంచి ఆర్థికమంత్రిగా.. ప్రధానిగా.. : కేంద్రమంత్రి అమిత్‌షా

మాజీప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ ఇక లేరన్న వార్త చాలా బాధ కలిగించింది. రిజర్వు బ్యాంకు గవర్నర్ నుంచి ఆర్థికమంత్రిగా, ప్రధానిగా దేశ పాలనలో కీలక పాత్ర పోషించారని కేంద్రమంత్రి అమిత్‌షా నివాళులర్పించారు. మన్మోహన్‌సింగ్ కుటుంబ సభ్యులకు, అభిమానులకు ప్రగాఢ సానుభూతి తెలియజేస్తున్నానని, ఆయన ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని భగవంతుని వేడుకుంటున్నానని అమిత్‌షా అన్నారు.

కాంగ్రెస్ కుటుంబానికి తీరని లోటు: కాంగ్రెస్ మాజీ అధ్యక్షురాలు సోనియాగాంధీ

మన్మోహన్‌సింగ్ మృతి చాలా బాధాకరమని కాంగ్రెస్‌పార్టీ మాజీ అధ్యక్షురాలు, రాజ్యసభ సభ్యురాలు సోనియాగాంధీ అన్నారు. ఆయన మృతి కాంగ్రెస్ కుటుంబానికి తీరని లోటని చెప్పారు. ఆయన కుటుంబానికి ప్రగాఢ సానుభూతి తెలిపారు.

దూరదృష్టి కలిగిన రాజనీతిజ్ఞుడు : ఖర్గే

మన్మోహన్‌సింగ్ మృతి పట్ల ఎఐసిసి అధ్యక్షుడు మల్లికార్జునఖర్గే సంతాపం తెలిపారు. దూరదృష్టి కలిగిన రాజనీతిజ్ఞుడిని దేశం కోల్పోయిందన్నారు. మన్మోహన్ ఆర్థిక విధానాలు దేశంలోని పేదరికాన్ని తగ్గించాయని చెప్పారు. మన్మోహన్‌ను దేశం ఎప్పుడూ కృతజ్ఞతతో గుర్తుపెట్టుకుందని ఖర్గే తెలిపారు. రాజకీయాల్లో కొంతమంది నేతలు మాత్రమే స్ఫూర్తిగా నిలుస్తారని కాంగ్రెస్ ఎంపి ప్రియాంకాగాంధీ అన్నారు. వారిలో మన్మోహన్ సింగ్ ఒకరని అన్నారు ఆయన నిజాయితీ మాకు ఎప్పుడూ ఒక స్ఫూర్తిగా ఉంటుందన్నారు ప్రతిపక్షాలు ఎప్పుడు విమర్శలు చేసినా నిబద్ధతతో దేశానికి సేవ చేశారని అన్నారు.

గొప్ప మానవతావాదిని కోల్పోయాం

>> కుడిగా, ప్రధానమంత్రిగా దేశానికి ఎనలేని సేవలు అందించారని కొనియాడారు. యుపిఎ ప్రభుత్వానికి నాయకత్వం వహించి పదేళ్ల పాటు ప్రధానమంత్రిగా వారు దేశంలో అనేక వినూత్న కార్యక్రమాలకు శ్రీకారం చుట్టారని పేర్కొన్నారు. మహా నాయకుడు, సంస్కరణ వాది అన్నింటికి మించి గొప్ప మానవతావాది అని పేర్కొన్నారు. నిర్ణయాల తీసుకోవడంలో సమగ్రత, పారదర్శకత అన్నింటికీ మించి మానవీయ స్పర్శను జోడించేవారని, నవ భారత శిల్పుల్లో మన్మోహన్ సింగ్ ఒకరని సిఎం రేవంత్ రెడ్డి కొనియాడారు. రాజకీయ, ప్రజా జీవితంలో గౌరవ మర్యాదలు ఎలా పాటించాలో ఆయన తన ప్రవర్తన ద్వారా చూపించారని సిఎం పేర్కొన్నారు. మన్మోహన్‌సింగ్ మరణం పూడ్చలేనిదని అన్నారు.

పిటిషన్‌పై విచారణ వాయిదా

>> చింది. కాగా కెటిఆర్ క్వాష్ పిటిషన్‌పై శుక్రవారం నాడు హైకోర్టులో మరో సారి విచారణ జరిగింది. ఈ సందర్భంగా ఎసిబి అధికారులు కౌంటర్ దాఖలు చేస్తూ కెటిఆర్ అరెస్టుపై వున్న స్టేను తొలగించాలని, ఆయనకు బెయిల్ కూడా మం జూరు చేయరాదని కోరారు. ఇలాంటి ఆదేశాలు ఇస్తే ఎసిబి విచారణకు ఇబ్బందులు వుంటాయని ఎసిబి అధికారులు హైకోర్టును కోరారు. దీంతో పాటు కెటిఆర్ నాట్ టు అరెస్టుకు సంబంధించి ఎసిబి మరో పిటిషన్ దాఖలు చేసింది. ఈ పిటిషన్‌లో కెటిఆర్‌ను ప్రతివాదిగా చేర్చింది. దీనిపై కెటిఆర్ కౌంటర్ దాఖలుచేయాలని, ప్రభుత్వం తరపునకూడా కౌంటర్ దాఖలు చేయాలని హైకోర్టు ఆదేశించింది. కెటిఆర్ అరెస్టుపై వున్న స్టేను ఈనెల 31వ తేదీవరకు పొడిగించింది. ఈ కేసుపై తదుపరి విచారణను నెల 31వ తేదీకి వాయిదా వేసింది. ఆ రోజున ఇరువర్గాల వాదనలువింటామని ధర్మాసనం పేర్కొంది.

రైతులకు కొత్త వెలుగు

>> చేయాలనే ఆలోచనతో ఉంది. అలాగే తెలంగాణలో ఐదేళ్ల క్రితం నిలిచిపోయిన వ్యవసాయ యాంత్రీకరణ పథకాన్ని పునరుద్ధరిస్తోంది. రైతులకు అవసరమైన రాయితీ పరికరాలు, యంత్రాలను ఈ పథకం కింద అందించ నుంది. ఈ పథకం నిమిత్తం కేంద్ర ప్రభుత్వం 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.26 కోట్లను కేటాయించగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన వాటాగా రూ.20 కోట్లను జమచేసింది. దీంతో మొత్తంగా రూ.46 కోట్లతో కొత్త సంవత్సరంలో తెలంగాణలో యాంత్రీకరణ పథకాన్ని అమలు చేయనుంది.

గాంధీభవన్

>> ఎన్నటికి మరిచిపోదు. మన్మోహన్ సింగ్ ఆర్థిక సంస్కరణలతో దేశాన్ని ప్రపంచంలోనే ఆర్థిక శక్తిగా నిలబెట్టిన ఘనత ఆయనది. ఆయన జీవితం దేశానికి ఆదర్శం.. ఈ దేశానికి తీరని లోటు ఆయన మరణం. మన్మోహన్ సింగ్ ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను అని అన్నారు.

ఉద్యోగుల సమ్మె

>> లర్ చెయ్యాలని ఆ లోపుగా తక్షణమే మినిమమ్ టైమ్ స్కేల్ అమలు చెయ్యాలని అసోసియేషన్ నేతలు డిమాండ్ చేస్తున్నారు. గత 20 సంవత్సరాలుగా అతి తక్కువ వేతనాలతో శ్రమ దోపిడీకి గురి అవుతున్నామని, మా శ్రమను ప్రభుత్వాలు దోచుకున్నాయని, పెరిగిన నిత్యావసర ధరల వలన బ్రతకలేక పోతున్నామని ఆవేదన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. భారత అత్యున్నత న్యాయ స్థానమైన సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ప్రకారం.. సమాన పనికి సమాన వేతనం వెంటనే అమలు చెయ్యాలని అసోసియేషన్ రాష్ట్ర అధ్యక్షులు యాదగిరి డిమాండ్ చేశారు.

మన్మోహన్‌సింగ్ పార్థివ దేహానికి
కెటిఆర్ నివాళులు

శుక్రవారం న్యూఢిల్లీలో మన్మోహన్ పార్థివ దేహంవద్ద నివాళులర్పిస్తున్న మాజీ మంత్రి కెటిఆర్ తదితరులు

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి,హైదరాబాద్,డిసెంబరు27: మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ పార్థీవ దేహానికి బిఆర్ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కెటిఆర్ నివాళులు అర్పించారు. అనంతరం ఆయన సతీమణి గురుశరణ్‌కౌర్, కుటుంబ సభ్యులు,బంధుమిత్రులను పరామర్శించి తమ ప్రగాఢ సానుభూతి తెలిపారు. మాజీ ప్రధానికి నివాళులు అర్పించిన వారిలో కెటిఆర్‌తో పాటు బిఆర్ఎస్ పార్టీ రాజ్యసభ సభ్యుడు సురేష్‌రెడ్డి, దామోదర్‌రావు, వద్దిరాజు రవిచంద్ర ఉన్నారు. అలాగే శనివారం ఢిల్లీలోని కాశ్మీర్‌గేట్ సమీపంలో నిగమ్‌బోధ్ ఘాట్‌లో మన్మోహన్ అంత్యక్రియలు అధికార లాంచనాలతో జరగనున్నాయి. ఈ అంత్యక్రియలు పూర్తయ్యే వరకు కెటిఆర్‌తో పాటు ఇతర బిఆర్ఎస్ నేతలు అక్కడే ఉండనున్నారు.

దేశానికి దశ,దిశ చూపిన మన్మోహన్
-ఎపి సిఎం చంద్రబాబు

విజయవాడ.డిసెంబరు 28,ప్రభాతవార్తప్రతినిధి: మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ మరణం దేశానికి తీరని లోటని ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు అన్నారు. శుక్రవారం ఉదయం మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ నివానంలో ఆయన పార్థివ దేహానికి సీఎం చంద్రబాబు నాయుడు ఘనంగా నివాళులర్పించారు. అనంతరం మన్మోహన్ సింగ్ కుటుంబాన్ని ఆయన పరామర్శించారు. ఆ తర్వాత సీఎం చంద్రబాబు మీడియాతో మాట్లాడుతూ.. మన్మోహన్ సింగ్ గొప్ప ఆర్థికవేత్త అని అభివర్ణించారు. దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు ఆయన దశ, దిశ చూపారని గుర్తు చేశారు. దేశం కోసం మన్మోహన్ సింగ్ అవిశ్రాంతంగా శ్రమించారన్నారు. ఆయన సేవలను ఈ దేశం ఎన్నటికి మరవదని తెలిపారు. ఆయన మరణం చాలా బాధకరమన్నారు. అనేక ఉన్నత పదవులను మన్మోహన్ సింగ్ సమర్థవంతంగా నిర్వహించారని పేర్కొన్నారు. మన్మోహన్ సింగ్ మంచి రాజకీయ నాయకుడని ఆయనపై సీఎం చంద్రబాబు ప్రశంసల జల్లు కురిపించారు. మన్మోహన్ సింగ్ భావజాలం శాశ్వతంగా నిలిచి ఉంటుందని చంద్రబాబు స్పష్టం చేశారు. ఇక ప్రజల సందర్శనార్థం శనివారం ఉదయం ఏఐసీసీ కార్యాలయానికి మన్మోహన్ సింగ్ భౌతిక కాయాన్ని తీసుకు వెళ్లనున్నారు.

మన్మోహన్ మృతికి సంతాప సూచకంగా
బిజెపి కార్యక్రమాలు వాయిదా

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్,డిసెంబరు27: మాజీ ప్రధాని మృతిపట్ల బిజెపి రాజ్యసభ సభ్యుడు లక్ష్మణ్ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేశారు. సంతాప సూచకంగా పార్టీ కార్యక్రమాలు వాయిదా వేశామనితెలిపారు. జిల్లాల్లో కాంగ్రెస్‌శ్రేణులు ఘననివాళులర్పించారు. పార్టీ కార్యాల యాలు, పట్టణాలచౌరస్తాల్లో ఆయన చిత్రపటానికి పూలమాలవేసి ఆయన చేసిన సేవలను స్మరించుకున్నారు.

బ్యాంకింగ్ మోసాలు

>> బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థను ఇబ్బంది పెడుతున్నాయి. 2023-24ఆర్థిక సంవ త్సరం దశాబ్దంలోనే తక్కువ మోసాలు కనిపిం చాయి వాటి సగటు విలువ 16 యేళ్ల కనిష్ఠంగా ఉంది. 2023-24లో ఇంటర్నెట్ కార్డు మోసాల సంఖ్యపరంగా మొత్తం కేసులు 85.3 శాతం ఉంది. మొత్తం వాటి విలువ 44.7శాతం ఉంది. ప్రైవేటు రంగ బ్యాంకుల్లో 67.1శాతం మోసం కేసులు నమోదైంది. అయితే తక్కువమోసాలు జరిగినా ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకుల్లో వినియోగదారులు కోల్పోయిన ఆర్థిక విలువ ఎక్కుగా ఉంది. విదేశీ బ్యాంకులు స్మాల్ ఫైనాన్స్ బ్యాంకులను మినహాయిస్తే మిగితా అన్ని బ్యాంకుల్లోను నియంత్రిత సంస్థలు (ఆర్ఇలు) విధించిన పెనాల్టీ సందర్భాలు పెరిగాయి. సహకరా బ్యాంకులపై జరిమానాల ప్రభావంతగ్గింది. మొత్తం పెనాల్టీ మొత్తం రూ.86.1కోట్లు బ్యాంకుల లాభదాయకత 2023-24 ఆర్థికసంవత్సరంలో కూడా మెరుగైంది. వరుసగా గత ఆరుఏళ్ళుగా లాభదాయకత మెరుగవుతునే ఉంది. బ్యాంకుల మొండి బకాయిలు 13ఏళ్ళకనిష్ఠంకు అంటే 2.7శాతానికి చేరింది. షెడ్యూల్డ్ కమర్షియల్ బ్యాంకుల నికరలాభం గత ఆర్థిక సంవత్సరం కంటే 32.8శాతం అంటే రూ. 3,59 ,603కు పెరిగింది. ఆర్‌బిఐ గణాంకాల చెప్పుతున్న గణాంకాల ప్రకారం 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరం తొలి ఆరునెల భాగంలోనే ఆర్‌వోఏ శాతం ఆస్తులపై ప్రతిఫలాలు1.4శాతంగా ,ఆర్ఒఇ ఈక్విటీపై ప్రతిఫలాలు 14. 6శాతంగా నిరర్థక ఆస్తుల విలువల 2.5శాతంగా ఉంది. ఆర్‌బిఐ కూడా బ్యాంకింగ్ రంగంలో కృత్రిమమేథాను వినియోగించేందుకు ఎనిమది సభ్యులతనో ప్రత్యేక కమిటిని ప్రకటించింది. ఐఐటి బాంబే ప్రొఫెసర్ పుష్పక్ భట్టాచార్య సారథ్యంలో ఈ కమిటి పనిచేస్తుంది. ఆరునెలలలో ఈ కమిటి నివేదిక ఇవ్వాల్సి ఉంటుంది. వచ్చే నూతన సంవత్సరంలో అధ్యయనం చేసే అంశాలపై పూర్తి విధివిధానాలు కమిటికి ఆర్‌బిఐకి ఇస్తారు.వారుసమావేశమై వాటిపై ఆరునెలలో ఇవ్వడానికి కార్యచరణరూపొందించుకొంటారు. ఆర్థికరంగంలో బాధ్యతయుంగా నైతికంగాక కృత్రిమ మేథా ఉపయోగించేందుకు ఈ కమిటీ వేశారు.

బెయిలు పిటిషన్‌పై విచారణ వాయిదా

>> ఆశ్రయించాలని హైకోర్టు చెప్పడంతో అల్లు అర్జున్ తరపు న్యాయవాదులు నాంపల్లి కోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. ఇదే సమయంలో నాంపల్లి కోర్టు అల్లు అర్జున్‌కు విధించిన రెండు వారాల రిమాండు గడువు కూడా ముగియడంతో బన్ని రెగ్యులర్ బెయిల్ పిటిషన్‌పై శుక్రవారం విచారణ జరిగింది. ఈ విచారణకు అల్లు అర్జున్ వర్చువల్‌గా హాజరయ్యాడు, వాస్తవానికి అల్లు అర్జున్ నేరుగా విచారణకు హాజరు కావాల్సి వుండగా శాంతి భద్రతల కోణంలో వర్చువల్‌గా హాజరయ్యేందుకు కోర్టు అనుమతిని ఇచ్చింది. కాగా శుక్రవారం నాటి విచారణలో పోలీసుల తరపున కౌంటర్ దాఖలు చేసేందుకు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ సమయం కోరారు. దీంతో ఈ కేసు తదుపరి విచారణను నాంపల్లి కోర్టు సోమవారానికి వాయిదా వేసింది.

పెట్రోలు, డీజిల్ ధరల తగ్గింపు!

>> అందుకే ఇప్పుడు డీజిల్, పెట్రోల్ ధరలు భారీగా పెరిగి ఖరీదైనవిగా వినియోగదారులకు భరమయ్యాయి. ఇప్పుడు వీటిని జీఎస్టీ పరిధిలోకి తీసుకురావడంతో పెట్రోల్, డీజిల్ ధరలు తగ్గి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు వచ్చే ఆదాయం తగ్గే అవకాశాలు స్పష్టంగా ఉన్నాయి. కాగా ప్రస్తుతం ఒక్కో రాష్ట్రం పెట్రల్, డీజిల్‌పై సొంత పన్ను విధిస్తోంది. పెట్రోల్, డీజిల్‌పై కేంద్ర ప్రభుత్వం సుంకాన్ని, సెస్‌ను విడిగా వసూలు చేస్తోంది. ప్రస్తుతం పెట్రోల్, డీజిల్ బేస్ ధర 55.46 రూపాయలుగా ఉంది. దీనిపై కేంద్ర ప్రభుత్వం 19.90 రూపాయల చొప్పున ఎక్సైజ్ సుంకం విధిస్తోంది. దీని తర్వాత ప్రతీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దాని స్వంత మార్గంలో వ్యాట్, సెస్‌లను వసూలు చేస్తున్నాయి. ఫలితంగా డీజిల్, పెట్రోల్ ధరలు అసలు రేటు కంటే దాదాపు రెట్టింపు అవుతున్నాయి. ఈ పరిస్థితుల్లో కేంద్రం పెట్రోల్, డీజిల్‌ను జీఎస్టీ పరిధిలోకి తెస్తే వాటి ధరలు తగ్గడంతో పాటు, దేశ వ్యాప్తంగా వాటి రేట్లు ఒకే విధంగా ఉండే అవకాశం ఉందని అంచనా.

THE GOVERNMENT OF BODOLAND
Results of 27/12/2024
M.R.P. ₹.2/-

FUTURE SERIES Dr No:26
1st Prize Rs.100000/- 188435
2nd Prize Rs.7000/- 42925
3rd Prize Rs.3500/-
14121 26339 26624 26976 30436
39769 66143 73671 77221 98555
4th Prize Rs.200/-
0288 1524 2650 2703 2847
3361 4906 5890 6922 9055
5th Prize Rs.100/-
0124 1761 2403 4893 6023
6248 7156 7771 7963 9067
6th Prize Rs.50/-
0019 1550 2553 5323 6659 9008
0050 1681 2556 5465 7126 9184
0154 1752 2583 5480 7208 9208
0296 1869 2615 5849 7363 9247
0381 1951 2913 5863 7372 9331
0511 1977 3256 5880 7425 9365
0827 1978 3357 5887 7565 9367
0859 2028 3398 5995 7569 9477
1019 2111 3867 6138 7765 9517
1031 2113 4464 6140 7842 9614
1083 2281 4528 6167 8278 9694
1143 2290 4643 6203 8407 9733
1149 2366 4659 6274 8469 9806
1237 2470 4915 6308 8734 9926
1266 2474 4986 6382 8758 9997
1299 2491 4998 6449 8843
1512 2544 5248 6537 8950

SINGAM SERIES Dr No:26
1st Prize Rs.100000/- 525214
2nd Prize Rs.7000/- 92521
3rd Prize Rs.3500/-
03670 54556 56082 57283 71023
74477 75346 83049 95107 97754
4th Prize Rs.200/-
0026 1609 4287 4429 4608
5045 5556 7636 7640 9721
5th Prize Rs.100/-
0086 0100 0419 1235 4266
4479 7006 8951 8952 9845
6th Prize Rs.50/-
0216 1394 3380 4774 6350 8549
0234 1509 3506 4777 6461 8632
0349 1852 3526 4781 6463 8708
0421 1941 3574 4793 6502 8736
0523 2143 3624 4802 6725 8745
0635 2388 3684 4897 6736 8839
0652 2493 3703 5147 7139 9126
0732 2522 3766 5216 7182 9147
0748 2766 3774 5272 7555 9427
0872 2771 3784 5354 7822 9536
0881 2841 3846 5433 7839 9586
0897 2866 3965 5703 7905 9689
0985 2951 4125 5786 7968 9701
1032 3005 4162 5849 7972 9906
1213 3062 4179 6051 8034 9993
1334 3107 4395 6326 8064
1359 3239 4453 6333 8509

THE GOVERNMENT OF BODOLAND
Results of 27/12/2024
M.R.P. ₹.2/-

ABBLE SERIES Dr No:26
1st Prize Rs.100000/- 138427
2nd Prize Rs.7000/- 37575
3rd Prize Rs.3500/-
01191 16228 23294 30483 32598
34952 50618 57516 62045 86279
4th Prize Rs.200/-
0612 1281 1976 2548 5200
7224 7635 8186 9121 9143
5th Prize Rs.100/-
1196 1403 2223 2232 2839
2897 2954 5158 5773 6243
6th Prize Rs.50/-
0009 1966 3634 5301 6364 8802
0016 1968 3881 5426 6711 8873
0174 2046 3995 5459 6901 8884
0182 2108 4052 5640 7076 8962
0216 2167 4097 5694 7267 9436
0260 2375 4194 5752 7334 9536
0406 2564 4224 5844 7625 9635
0416 2568 4230 5884 7673 9642
0644 2666 4235 5907 7729 9697
0654 2742 4352 5910 7739 9808
0661 2871 4652 5942 7837 9835
1015 3048 4792 6036 8075 9848
1068 3050 4833 6090 8102 9877
1626 3079 4902 6133 8449 9909
1672 3104 4908 6178 8483 9963
1813 3176 4977 6208 8525
1888 3534 5001 6261 8651

NALLANERAM SERIES Dr No:26
1st Prize Rs.100000/- 448208
2nd Prize Rs.7000/- 99815
3rd Prize Rs.3500/-
14514 35015 41134 41343 45092
63652 66246 67640 86189 91173
4th Prize Rs.200/-
0485 1405 1412 1539 4634
6299 6992 7077 7969 9148
5th Prize Rs.100/-
2024 3015 4758 5503 7055
7098 7417 8481 8865 8939
6th Prize Rs.50/-
0029 1632 3089 4379 6364 8157
0047 1651 3101 4419 6395 8199
0128 1661 3103 4460 6396 8218
0139 1752 3161 4480 6403 8432
0141 1815 3326 4558 6454 8923
0172 1868 3403 4725 6674 8941
0388 1883 3473 5031 6783 9252
0541 1910 3493 5169 6800 9278
0685 2155 3619 5329 6852 9286
0840 2209 3757 5461 6920 9585
0850 2218 3922 5469 7294 9588
0906 2284 3995 5565 7474 9767
1133 2289 4104 5620 7516 9845
1256 2524 4150 5886 7620 9870
1370 2765 4205 5918 7693 9994
1473 2839 4224 5962 7871
1511 2905 4267 6092 7979

KUIL SERIES Dr No:26
1st Prize Rs.100000/- 226316
2nd Prize Rs.7000/- 58849
3rd Prize Rs.3500/-
01258 06149 07555 09067 13154
16126 32910 35598 62692 90838
4th Prize Rs.200/-
2201 2714 5270 5288 5949
6150 6739 7319 9322 9852
5th Prize Rs.100/-
2344 5356 5951 6806 7678
7829 8974 9391 9609 9962
6th Prize Rs.50/-
0008 1579 3900 5225 7527 8838
0009 1903 4078 5247 7738 8841
0070 1967 4153 5451 7807 8865
0094 2043 4240 5646 7928 8870
0100 2053 4291 5678 8037 9049
0234 2217 4316 6072 8217 9146
0378 2404 4536 6151 8225 9234
0380 2461 4605 6168 8395 9269
0589 2663 4616 6442 8404 9357
0637 2772 4714 6727 8539 9458
0799 2788 4849 6736 8606 9497
0823 2812 4913 6899 8630 9603
1176 2887 4940 7098 8653 9662
1325 2956 4971 7129 8715 9844
1461 3089 5016 7182 8728 9870
1534 3362 5035 7194 8777
1545 3626 5071 7365 8823

ROSA SERIES Dr No:26
1st Prize Rs.100000/- 857520
2nd Prize Rs.7000/- 78967
3rd Prize Rs.3500/-
02153 12262 20591 43631 52611
55393 57803 58252 66803 80006
4th Prize Rs.200/-
0181 0462 1734 2057 5131
7640 7899 7990 9501 9550
5th Prize Rs.100/-
1634 5396 6735 7309 7395
7783 9066 9182 9596 9968
6th Prize Rs.50/-
0098 1650 2936 4699 6650 8384
0281 1715 3060 4873 6758 8428
0504 1730 3150 5439 6795 8462
0512 1879 3248 5489 6838 8505
0533 1924 3251 5589 6908 8729
0544 1935 3300 5701 7002 8890
0562 1966 3318 5721 7375 8962
0646 1972 3387 5755 7477 8980
0758 2023 3473 5909 7556 9015
0801 2069 3515 5924 7634 9365
0841 2073 3539 6080 7947 9372
1004 2215 3659 6311 7975 9567
1037 2497 3742 6358 7993 9729
1247 2774 4048 6390 8083 9751
1412 2824 4198 6473 8113 9924
1465 2828 4297 6479 8193
1608 2844 4579 6567 8235

KUMARAN SERIES Dr No:26
1st Prize Rs.100000/- 624169
2nd Prize Rs.7000/- 32414
3rd Prize Rs.3500/-
01741 14582 34078 44678 45701
66254 69374 84619 93530 98275
4th Prize Rs.200/-
0765 1428 3688 4032 4225
4507 4915 6424 7294 9567
5th Prize Rs.100/-
1262 2065 3162 5352 5967
6866 7381 7672 8545 9088
6th Prize Rs.50/-
0418 1572 3079 4514 6763 8157
0488 1652 3137 4624 6810 8191
0505 1726 3156 4639 6894 8211
0648 1743 3334 5014 6964 8604
0670 1823 3454 5033 7098 8783
0707 2024 3460 5040 7141 8981
0731 2171 3535 5126 7229 9033
0876 2212 3598 5144 7332 9115
0894 2279 3631 5146 7439 9136
0963 2398 3950 5182 7465 9420
1056 2423 3977 5196 7525 9467
1077 2426 4031 5513 7554 9683
1288 2533 4116 5656 7640 9692
1334 2626 4183 5981 7904 9807
1343 2947 4250 6430 7994 9899
1512 2994 4459 6513 8003
1520 3064 4495 6723 8018

VISHNU SERIES Dr No:26
1st Prize Rs.100000/- 745744
2nd Prize Rs.7000/- 52649
3rd Prize Rs.3500/-
11871 14164 21722 31506 35477
43192 51149 82000 88214 88863
4th Prize Rs.200/-
0723 3185 3401 4037 5303
6347 7100 7359 8831 9572
5th Prize Rs.100/-
0817 4247 5096 5842 7183
7305 8349 9427 9933 9945
6th Prize Rs.50/-
0269 2904 4309 5766 7661 9211
0362 3080 4364 5997 7772 9257
0698 3130 4382 6024 7880 9298
1245 3186 4402 6038 7923 9341
1329 3207 4442 6074 8033 9345
1389 3417 4456 6535 8085 9389
1736 3419 4697 6551 8193 9440
1759 3465 4774 6631 8202 9672
1851 3581 4775 6686 8352 9815
1853 3767 5064 6788 8400 9819
1907 3771 5077 7017 8538 9861
2031 3824 5153 7074 8559 9899
2070 3923 5299 7154 8584 9907
2101 3928 5329 7173 8608 9921
2371 3930 5516 7275 8816 9986
2396 4002 5589 7629 8993
2407 4299 5591 7647 9188

DEAR SERIES Dr No:26
1st Prize Rs.100000/- 542473
2nd Prize Rs.7000/- 44090
3rd Prize Rs.3500/-
08225 09803 14573 47212 49618
73696 73871 78120 94680 96790
4th Prize Rs.200/-
0140 1727 5527 6864 7086
7288 8916 9270 9354 9532
5th Prize Rs.100/-
0005 2066 2560 3655 5064
6922 7008 8208 8356 8758
6th Prize Rs.50/-
0002 1624 3095 4319 6205 7934
0211 1781 3116 4322 6272 7955
0240 1821 3186 4370 6307 7980
0267 1957 3259 4433 6511 8012
0429 2011 3372 4444 6873 8051
0568 2029 3513 4473 6880 8056
0611 2345 3586 4705 7115 8497
0629 2398 3601 4716 7321 8972
0715 2436 3602 4882 7322 8996
0788 2649 3736 5355 7503 9081
1252 2671 3803 5467 7524 9139
1338 2693 3851 5509 7538 9223
1365 2695 3955 5556 7546 9395
1419 2798 3971 5811 7670 9709
1550 2853 4102 5899 7675 9878
1564 2897 4149 6015 7749
1579 3068 4255 6039 7860

THANGAM SERIES Dr No:26
1st Prize Rs.100000/- 317893
2nd Prize Rs.7000/- 87742
3rd Prize Rs.3500/-
23869 33420 48075 51203 62650
70084 70668 73008 78401 92925
4th Prize Rs.200/-
1311 4005 4781 5282 5448
6147 6630 7037 8169 8778
5th Prize Rs.100/-
0604 2556 4039 4041 4533
6222 8166 9121 9197 9516
6th Prize Rs.50/-
0077 1302 3240 5150 6668 8073
0090 1347 3421 5305 6675 8221
0101 1397 3428 5398 6708 8382
0448 1436 3454 5471 6784 8608
0480 1546 3492 5516 6870 8672
0485 1616 3649 5555 6888 8721
0571 1665 3873 5686 6919 8732
0576 1786 3886 5977 7054 8872
0584 1920 3905 6064 7080 8968
0590 1959 4386 6073 7249 9049
0920 2133 4468 6350 7268 9119
0922 2480 4511 6399 7397 9515
0952 2540 4528 6478 7507 9798
0989 2551 4593 6547 7538 9800
1176 2561 4738 6560 7628 9917
1192 2896 4811 6651 7701
1206 3223 4985 6654 8001

SWARNALAXMI SERIES Dr No:26
1st Prize Rs.100000/- 761715
2nd Prize Rs.7000/- 94222
3rd Prize Rs.3500/-
15306 15552 26791 37108 48563
59624 61506 72569 83814 94410
4th Prize Rs.200/-
0190 0249 0317 3784 5195
6084 6104 6414 8571 9544
5th Prize Rs.100/-
1866 2980 3722 4526 5841
6605 6984 7026 8140 8227
6th Prize Rs.50/-
0003 2077 3815 5150 6655 8778
0137 2137 3826 5253 6977 8808
0404 2221 3935 5340 7214 8842
0470 2448 3952 5381 7289 9186
0775 2513 4069 5431 7675 9225
0967 2716 4125 5437 8009 9282
0984 2856 4151 5542 8051 9620
1096 2976 4262 5677 8057 9691
1108 3161 4327 5844 8073 9695
1147 3243 4338 5892 8387 9700
1181 3400 4413 6007 8390 9715
1295 3492 4494 6383 8448 9899
1309 3495 4559 6424 8454 9914
1324 3508 4655 6525 8461 9916
1329 3665 4970 6558 8465 9990
1547 3748 4974 6619 8529
2025 3777 5135 6638 8688

LION SERIES Dr No:26
1st Prize Rs.100000/- 214623
2nd Prize Rs.7000/- 69914
3rd Prize Rs.3500/-
14914 25689 36253 47206 58323
58959 69748 71413 82375 93586
4th Prize Rs.200/-
2234 3917 3977 5388 7832
7913 8167 9417 9513 9596
5th Prize Rs.100/-
0368 0798 3792 4574 5103
5164 6388 6713 6819 7165
6th Prize Rs.50/-
0123 1690 3411 6161 8045 9293
0359 1722 3671 6166 8120 9322
0449 1756 3797 6373 8166 9325
0556 1842 3963 6654 8266 9379
0584 1913 4017 6845 8287 9391
0616 2018 4158 6900 8428 9431
0711 2416 4300 6984 8437 9437
0779 2492 4306 7084 8471 9667
0915 3026 4406 7193 8634 9681
0917 3075 5117 7256 8666 9752
1046 3082 5269 7330 8678 9776
1188 3093 5663 7351 8895 9814
1339 3104 5721 7424 8947 9830
1345 3111 5880 7659 9037 9989
1358 3171 5917 7931 9136 9996
1457 3203 6059 7949 9151
1487 3304 6149 7980 9238

వారం - వర్జ్యం

తేది : 28-12-2024, శనివారం
శ్రీ క్రోధి నామ సంవత్సరం,
మార్గశిరమాసం, దక్షిణాయనం,
హేమంత ఋతువు, కృష్ణపక్షం,
త్రయోదశి రా.3.33
అనూరాధ రా.10.12
వర్జ్యం : తె.4.05-5.45
దు.ఉ.6.44-8.16
శుభసమయం : ఉ.8.15-8.40
సా.5.50-6.20
రాహుకాలం - ఉ.9.00-10.30

వార్తాఫలం

మేషం: దూరప్రాంతాల నుండి విలువైన సమాచారం అందుకుంటారు. ఆకస్మిక ధనలాభం.

వృషభం: వసులలో ఎదురైన ఆటంకాలు తొలగుతాయి. బాధ్యతలు సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తారు.

మిథునం: జీవిత భాగస్వామి సలహాతో నూతన కార్యక్రమాలను చేపడతారు.

కర్కాటకం: కుటుంబంలో శుభకార్యాల ప్రస్తావన ఉంటుంది. నూతన ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి.

సింహం: మీ ఆలోచనలకు కార్య రూపాన్ని ఇచ్చి నూతన వ్యాపారాలను ప్రారంభించే సూచనలు ఉన్నాయి.

కన్య : నిష్కారణమైన అసూయా ద్వేషాలు బాధిస్తాయి. క్రెడిట్‌కార్డు వినియోగం అధికమవుతుంది.

తుల : ధనం సర్దుబాటు చేసుకోవడం కష్టతరంగా పరిణమిస్తుంది. ప్రయాణాలు లాభిస్తాయి.

వృశ్చికం: సందర్భోచితమైన నిర్ణయాలు తీసుకుని లాభపడగలుగుతారు. నూతన పరిచయాలు.

ధనుస్సు: డాక్యుమెంట్స్‌లో అవసరమైన మార్పులను చేస్తారు. అన్ని విధములుగా జాగ్రత్త అవసరం.

మకరం: మీకు అన్యాయం జరిగినదని భావించి ప్రతి విషయంలో న్యాయపోరాటం చేస్తారు.

కుంభం: ఆర్థికపరమైన లావాదేవీలు నిరాశకు గురిచేస్తాయి. పెట్టుబడుల విషయంలో నిదానం అవసరం.

మీనం : దూరప్రాంతాల నుండి అరుదైన ఆహ్వానాలు అందుకుంటారు. విదేశీ పర్యటనలు.

- శ్రీమతి ములుగు శివజ్యోతి, కోఠి, హైదరాబాద్

మన్మోహన్ ప్రతిభ అసాధారణం

గొప్ప నిజాయితీపరుడు: అమెరికా మాజీ అధ్యక్షుడు ఒబామా

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 27: సరికొత్త ఆర్థిక సంస్కరణలతో దేశానికి దిశ, దశ చూపిన ప్రధానిగా మన్మోహన్‌సింగ్‌ను ఈ చరిత్ర ఎన్నిటికీ గుర్తుంచుకుంటుంది. ఇక, ఆయన హయాంలో అమెరికాతో జరిగిన అణుఒప్పందం పెను సంచనలమే! కాంగ్రెస్ అగ్రనాయకురాలు సోనియాగాంధీ సహా సొంత పార్టీ నుంచే తీవ్ర వ్యతిరేకత వచ్చినా దానిపై ఆయన ధైర్యంగా ముందుకెళ్లారు.

తన మైనారిటీ ప్రభుత్వానికి వామపక్షాలు మద్దతు ఉపసంహరించుకుని హెచ్చరికలు జారీ చేసిని వెరవకుండా 2008లో అగ్రరాజ్యంతో అణుఒప్పందం చేసుకున్నారు. అందుకేనేమో నాటి అమెరికా అధ్యక్షుడు ఒబామాకు ఈయనంటే ప్రత్యేక అభిమానం. ఈ ఒప్పందం కుదిరిన రెండేళ్ల తరువాత కెనడాలోని టోరంటో వేదికగా జి 20 సదస్సు జరిగింది. ఈ సందర్భంగా ఒబామా మాట్లాడుతూ మన్మోహన్‌పై ప్రశంసలు కురిపించారు. 'ప్రధాని చెబితే ప్రజలు తప్పకుండా వింటారనే మాటను మీరు నిజం చేశారని ఈ వేదికపై నుంచి నేను బలంగా చెబుతున్నా' అని ప్రశంసించారు. ఆ తర్వాత తాను రాసిన 'ఎ ప్రామిస్డ్ ల్యాండ్' పుస్తకంలోనూ మన్మోహన్ గురించి ఒబామా ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించారు. ఆయన అసాధారణ ప్రతిభ కలిగిన నిజాయతీపరుడు అని అభివర్ణించారు. భారత ప్రజల శ్రేయస్సు, ఆర్థిక సంస్కరణల కోసం ఆయన నిబద్ధతతో పనిచేశారని ప్రశం సించారు. తన సంస్కరణలతో ఎంతోమందిని పేదరికం నుంచి బయటకు తీసుకొచ్చారన్నారు. తెలివైన, ఆలోచనాత్మకమైన, కపటం లేని నిజాయతీతో కూడిన వ్యక్తిత్వం మన్మోహన్ సొంతమని కొనియాడారు. 1998లో భారత్ పోఖ్రాన్ 2 అణుపరీక్షలు నిర్వహించింది. దీనిపై అప్పట్లో అగ్రరాజ్యం ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసింది. ఈ క్రమంలో అంతర్జాతీయ అటామిక్ ఎనర్జీ ఏజెన్సీ మనపై పాక్షిక ఆంక్షలు విధించింది. అయితే అమెరికాతో మన్మోహన్ చేసుకున్న అణుఒప్పందం తర్వాత భారత్‌పై ఉన్న ఈ ఆంక్షలు తొలగిపోయాయి.

రాజకీయ దార్శనికుడు మన్మోహన్

శుక్రవారం న్యూఢిల్లీలో మన్మోహన్‌సింగ్ భౌతికకాయం వద్ద నివాళులర్పిస్తున్న ఎఐసిసి చీఫ్ ఖర్గే

మన్మోహన్‌ను గుర్తుచేసుకొని ప్రజలు ఎప్పటికీ గర్వపడతారు

సిడబ్ల్యుసి సంతాపం

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27: మన్మోహన్‌సింగ్ మృతి పట్ల కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ సంతాపం తెలిపింది. శుక్రవారం ఢిల్లీలోని పార్టీ ప్రధానకార్యాలయంలో సమావేశమైన సిడబ్ల్యుసి సభ్యులు సంతాప తీర్మానాన్ని ఆమోదించారు. కాంగ్రెస్ పార్లమెంటరీ పార్టీ అధ్యక్షురాలు సోనియాగాంధీ, పార్టీ అధ్యక్షుడు మల్లిఖార్జున ఖర్గే, మాజీ అధ్యక్షుడు రాహుల్ గాంధీ, ఇతర ముఖ్యనేతలంతా పాల్గొన్నారు. దేశానికి మన్మోహన్ చేసిన సేవలను తీర్మానంలో కొనియాడిన సిడబ్ల్యుసి ఆయన ఘనమైన వారసత్వాన్ని కొనసాగించాలని పేర్కొంది. దేశం నిజమైన రాజనీతిజ్ఞుడ్ని కోల్పోయిందని నేతలు సంతాపం తెలిపారు. మన్మోహన్ కృషి, పట్టుదలతో దేశ తలరాతను తీర్చిదిద్దారని కొనియాడారు. మన్మోహన్ తన జీవితంలో పాటించిన విలువలు ఎప్పటికీ స్ఫూర్తిగా నిలుస్తాయని పేర్కొన్నారు. గొప్ప ఆర్థికవేత్తగా, మానవతావాదిగా దేశ ప్రజల గుండెల్లో చిరస్థాయిగా నిలిచిపోతారని కాంగ్రెస్ నేతలు కీర్తించారు. మన్మోహన్ మంచి మిత్రుడు, దార్శనికుడు, మార్గదర్శి అని సోనియాగాంధీ గుర్తుచేసుకున్నారు. మన్మోహన్‌ను గుర్తుచేసుకొని దేశ ప్రజలు ఎప్పటికీ గర్వపడతారని ఆమె పేర్కొన్నారు.

దేశం గొప్ప నాయకుడిని కోల్పోయింది

సిపిఐ రాష్ట్ర కార్యదర్శి కూనంనేని

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: ప్రముఖ ఆర్థికవేత్త, మాజీ ప్రధానమంత్రి డాక్టర్ మన్మోహన్‌సింగ్ మరణంతో దేశం గొప్ప నాయకుడిని కోల్పోయిందని సీపీఐ తెలంగాణ రాష్ట్ర కార్యదర్శి, ఎమ్మెల్యే కూనంనేని సాంబశివరావు తీవ్ర దిగ్భ్రాంతిని వ్యక్తం చేశారు. మన్మోహన్ సింగ్ ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడే దేశంలో ఆర్థిక సంస్కరణలకు శ్రీకారం చుట్టారని అన్నారు. ఆర్థిక వేత్తగా, అధ్యాపకుడిగా, రిజర్వు బ్యాంకు గవర్నర్‌గా, రాజ్యసభ సభ్యుడిగా, ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా, ప్రధాన మంత్రిగా దేశానికి ఎనలేని సేవలు అందించారని కొనియాడారు. మన్మోహన్ సింగ్ మరణం పట్ల ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలుపుతూ, వారి కుటుంబ సభ్యులకు సానుభూతిని తెలిపారు.

ఎఐవైఎఫ్ సంతాపం

15సంవత్సరాలపాటు కేవలం ఒక్క రూపాయి మాత్రమే జీతం తీసుకున్న నిరాడంబర ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ అని అఖిలభారత యువజన సమాఖ్య(ఏఐవైఎఫ్) రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు వలి ఉల్లా ఖాద్రీ, రాష్ట్ర కార్యదర్శి కల్లూరు ధర్మేంద్ర పేర్కొన్నారు.

తెలంగాణ ఏర్పాటుకు మన్మోహన్‌సింగ్ సహకారం మరువలేం: కెసిఆర్

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27: శనివారం ఢిల్లీలో జరిగే భారత మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ అంత్యక్రియలకు బీఆర్ఎస్ ముఖ్య నేతలు హాజరు కానున్నారు. ఆర్థిక సంస్కరణల పితామహుడు మన్మోహన్ సింగ్‌కు బీఆర్ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కేటీఆర్ ఆధ్వర్యంలోని పార్టీ ఎంపీలు, నాయకుల బృందం ఘన నివాళులర్పించనుంది. మాజీ ముఖ్యమంత్రి. బీఆర్ఎస్ అధినేత కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖరరావు ఆదేశాల మేరకు కేటీఆర్, ఎంపీలు, ప్రతినిధుల బృందం మన్మోహన్ సింగ్ అంత్యక్రియల్లో పాల్గొననున్నారు. మన్మోహన్ సింగ్‌కు బీఆర్ఎస్ నేతలు ఘనంగా వీడ్కోలు పలకనున్నారు. మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ మరణంపై బిఆర్ఎస్ అధినేత కేసీఆర్ సంతాపం తెలిపారు. దేశ ఆర్థిక సంస్కరణల ఆర్కిటెక్ట్‌గా మన్మోహన్ సింగ్ దేశానికి అమోఘమైన సేవలందించారని పేర్కొన్నారు. దాంతో పాటు తెలంగాణకు ప్రత్యేకమైన అనుబంధం మన్మోహన్ సింగ్‌తో ఉందన్నారు. వారి కేబినెట్‌లో మంత్రిగా పనిచేసిన నాకు వారితో వ్యక్తిగత అనుబంధముందని పేర్కొన్నారు. వారెంతో స్థితప్రజ్ఞత కలిగిన దార్శనికులని, తెలంగాణ ఉద్యమ సమయం నుంచి రాష్ట్ర ఏర్పాటు దాకా వారందించిన సహకారం తెలంగాణ సమాజం మరువదని పేర్కొన్నారు. తెలంగాణ కోసం పోరాడుతున్న నాకు, టీఆర్ఎస్ పార్టీకి ప్రతి సందర్భంలో మనోధైర్యాన్ని నింపుతూ వారు అండగా నిలిచారని గుర్తు చేసుకున్నారు. వారు ప్రధానిగా ఉన్న సమయంలోనే తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు జరిగిందని, రాష్ట్ర ఏర్పాటులో సానుకూల వైఖరితో నాకు వారందించిన సహకారం మరువలేను అని పేర్కొన్నారు. ఈ నేపథ్యంలో తెలంగాణ సమాజానికి అత్యంత ఆప్తుడైన మన్మోహన్ సింగ్‌కు ఘన నివాళులు అర్పించాలని బీఆర్ఎస్ పార్టీ నిర్ణయించిందని తెలిపారు.. వారి కడసారి వీడ్కోలు సందర్భంగా అంత్యక్రియల్లో పాల్గొనాలని పార్టీ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్‌ను, ఎంపీలను ఆదేశించాను. ఈ మేరకు వారు హాజరుకానున్నారు అని తెలిపారు.

మన్మోహన్‌సింగ్ అంతిమయాత్రలో పాల్గొననున్న కెటిఆర్, బిఆర్ఎస్ ఎంపిలు

గొప్ప స్నేహితుని కోల్పోయాం

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27: భారత మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ మృతిపై ప్రపంచ దేశాలకు చెందిన నేతలు సంతాపం తెలిపారు. మన్మోహన్‌ను ఒక ఛాంపియన్‌గా, దూరదృష్టి గల ఆర్థికవేత్తగా, భారతదేశ ఆర్థిక సంస్కరణల రూపశిల్పిగా అభివర్ణించారు. తమ దేశాలతో భారత్‌కు ఏర్పడిన బంధంలో మన్మోహన్ సహకారాన్ని, స్నేహ పూర్వక సంబంధాలను గుర్తు చేసుకున్నారు. మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ మృతిపట్ల అమెరికా సంతాపం ప్రకటించింది. భారత దేశ ప్రజలకు ప్రగాఢ సానుభూతి తెలిపింది. భారత్ అమెరికా వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్య గొప్ప ఛాంపియన్లలో మన్మోహన్ ఒకరని అమెరికా విదేశాంగ మంత్రి ఆంటోనీ బ్లింకన్ కొనియాడారు. గత రెండు దశాబ్దాల్లో భారత్ అమెరికా కలిసి సాధించిన ప్రగతిలో చాలా వాటికి మన్మోహన్ పునాది వేశారని అన్నారు. భారత్ అమెరికా మధ్య పౌర అణు సహకార ఒప్పందం ముందుకు తీసుకెళ్లడానికి మన్మోహన్ నాయకత్వం దోహదం చేసిందని తెలిపారు. భారత్‌లో ఆర్థిక సంస్కరణలు, వేగవంతమైన ఆర్థిక వృద్ధిని ప్రోత్సహించిన నేతగా మన్మోహన్‌ను గుర్తుంచుకుంటారని బ్లింకన్ పేర్కొన్నారు. భారత్ అమెరికా మధ్య సంబంధాల బలోపేతానికి మన్మోహన్ సింగ్ చేసిన కృషి, అంకిత భావాన్ని ఎల్లప్పుడూ గుర్తుంచుకుంటామని పేర్కొన్నారు. మన్మోహన్ సింగ్ మరణవార్త తననెంతో బాధించిందని కెనడా మాజీ ప్రధాని స్టీఫెన్ హార్పర్ అన్నారు. మన్మోహన్ అసాధారణమైన తెలివితేటలు, చిత్తశుద్ధి, వివేకం కలిగిన వ్యక్తి అని అన్నారు.

భారతదేశం తన ప్రియమైన కుమారుల్లో ఒకరిని కోల్పోయిందని అఫ్గాన్ మాజీ అధ్యక్షుడు హమీద్ కర్జాయ్ అన్నారు. మన్మోహన్ మృతికి ప్రగాఢ సంతాపం తెలియజేశారు. మన్మోహన్ మృతి చెందడం భారత్, రష్యాకు తీరని లోటు అని, ఇది ఉద్విగ్నభరిత క్షణమని, ఇరుదేశాల ద్వైపాక్షిక సంబంధాలకు డాక్టర్ మన్మోహన్ సింగ్ అందించిన సహకారం ఎనలేనిదని రష్యా రాయబారి డెనిస్ అలిపోవ్ అన్నారు. ఆర్థికవేత్తగా మన్మోహన్ నైపుణ్యం, భారతదేశ పురోగతికి ఆయన నిబద్ధత, సున్నిత ప్రవర్తన కొనియాడదగినవని తెలిపారు. భారత మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ ఇక లేరనే వార్త వినడానికి చాలా బాధగా ఉందని, ఆయనతో కలిసి పనిచేయడం తనకు ఎప్పుడూ ఆనందాన్ని కలిగించేదని మాల్దీవుల మాజీ అధ్యక్షుడు మొహమ్మద్ నషీద్ అన్నారు. మన్మోహన్ ప్రవర్తన పిల్లలపై తండ్రి చూపే దయలా ఉండేదని, మాల్దీవులు ఓ మంచి స్నేహితుడిని కోల్పోయిందని అన్నారు.

మన్మోహన్ మృతిపై నేపాల్ మాజీ ప్రధాని పుష్ప కమల్ దహల్ ప్రచండ సంతాపం తెలిపారు. దూరదృష్టిగల, అసాధారణ రాజనీతిజ్ఞుడిని కోల్పోవడంపై విచారం వ్యక్తం చేశారు.

మన్మోహన్‌ను దూరదృష్టి గల ఆర్థికవేత్తగా, భారతదేశ ఆర్థిక సరళీకరణ రూపశిల్పిగా శ్రీలంక మాజీ అధ్యక్షుడు మహింద రాజపక్స అభివర్ణించారు. మన్మోహన్ మృతిపై విచారం వ్యక్తం చేశారు.

మేటి ఛాంపియన్లలో మన్మోహన్ ఒకరు: అమెరికా విదేశాంగ మంత్రి

మాజీ ప్రధాని మరణానికి ప్రపంచ దేశాల నేతల సంతాపం

నవభారత శిల్పిని కోల్పోయాం : డిప్యూటీ సిఎం భట్టి విక్రమార్క

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27: ఆర్థిక సంక్షోభం నుంచి ఈ దేశాన్ని గట్టెంకించి నవభారత దేశాన్ని నిర్మించిన మహా నాయకుడు మాజీ ప్రధానిని ఈ దేశం కోల్పోయిందని డిప్యూటీ సీఎం భట్టి విక్రమార్క అన్నారు. వివాదాలు, విమర్శలకు తావు లేకుండా రాజకీయ ప్రజా జీవితంలో గౌరవ మర్యాదలు ఎలా పాటించాలో మన్మోహన్ సింగ్ తన ప్రవర్తన ద్వారా చూపారని తెలిపారు. ఆయన గొప్ప ఆర్థికవేత్త, మహానాయకుడు, సంస్కరణవాది అన్నిటికీ మించి గొప్ప మానవతావాది అని తన సందేశంలో ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. ఈ దేశ ఆధునికతకు, శాస్త్రీయ విద్యా విధానానికి, ఆర్థిక సంస్కరణలకు ఊతం ఇచ్చిన విద్వత్ వివేచనాపరులను ప్రధానులను చేసిన ఘనత కాంగ్రెస్ పార్టీదేనని అన్నారు. మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్‌కు తన ప్రగాఢ నివాళి అర్పిస్తూ.. ఈ దేశం ఆర్థిక సంక్షోభం నుండి గట్టెకించిన చరిత్ర మన్మోహన్ సింగ్‌కే దక్కింది అన్నారు. ఉదారవాద కాలంలో ఈ దేశానికి ప్రధానంగా ఆర్థిక రంగానికి ఆయన సేవలు ఎంతో విలువైనవి అని, తన సుదీర్ఘ జీవితకాలంలో ఎన్నో రంగాలను ఆయన పరిపుష్టి చేసాడు. ప్లానింగ్ కమిషన్‌లో డిప్యూటీ ఛైర్మన్, భారత ఆర్థికశాఖ, అణుశక్తి, అంతరిక్ష కమిషన్, ప్రధాని ఆర్థిక సలహాదారుడుగా ఈ దేశానికి ఆర్థిక మంత్రిగా, ప్రధానిగా.. భారతదేశ చరిత్రలో ఒక ఆర్థిక వేత్త, విద్యావేత్త భారత ప్రధాని కావడం వెనక కాంగ్రెస్ పార్టీ దూర దృష్టి ఉందని ఆయన అన్నారు. జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం, ప్రత్యేక ఆర్థిక మండళ్ల విస్తరణ, సమాచార హక్కు చట్టం, గృహహింస చట్టం, అమెరికాతో అణు ఒప్పందం, చంద్రయాన్, మంగళ్‌యాన్, 2013 వంటి ఎన్నో కీలకదశల్లో ఆయన ఆలోచనలు ఈ దేశ పునర్నిర్మాణానికి తోడ్పడ్డాయని వారి మృతి దేశానికి, పార్టీకి తీరనిలోటని భట్టి విక్రమార్క అన్నారు.

మీడియా సమావేశంలో వివరాలు వెల్లడిస్తున్న శంషాబాద్ ఎక్సైజ్ సూపరింటెండెంట్ తదితరులు

డ్యూటీఫ్రీ మద్యం ముసుగులో లిక్కర్ వ్యాపారం

పట్టుబడిన కానిస్టేబుల్, హోంగార్డు

రూ.15 లక్షల విలువైన మద్యం, మూడు కార్లు స్వాధీనం: ఐదుగురిపై కేసు నమోదు

శంషాబాద్, డిసెంబరు 28, ప్రభాతవార్త: శంషాబాద్ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయంలో పనిచేస్తున్న కానిస్టేబుల్, హోంగార్డులు కలిసిచేస్తున్న డ్యూటీఫ్రీ లిక్కర్ దందాను ప్రత్యేక ఎక్సైజ్ అధికారుల బృందం గుట్టు రట్టు చేసింది. నూతన సంవత్సరం వేడుకల కోసం భారీగా కొనుగోలు చేసిన రూ. 15 లక్షల విలువచేసే మద్యం బాటిళ్లను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. వీఐపీలు వచ్చినప్పుడు ప్రోటోకాల్‌లో భాగంగా విధులు నిర్వహించే కానిస్టేబుల్, హోంగార్డు మరికొందరు ఎయిర్‌పోర్టులో ఉన్న డ్యూటీఫ్రీ లిక్కర్ దుకాణాల నుంచి మద్యాన్ని పలువురు ప్యాసింజర్ల పేరుతో కొనుగోలుచేసి ఆ మద్యం బాటిళ్లను హోటళ్లలో బయట వ్యక్తులకు విక్రయిస్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని వలపన్ని పసిగట్టిన ఎక్సైజ్ డిటిఎఫ్ పోలీసులు డ్యూటీఫ్రీ మద్యం అమ్మకాలు జరుపుతుండగా పట్టుకుని మూడు కార్లను, మద్యాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు శంషాబాద్ ఎక్సైజ్ సూపరింటెండెంట్ కృష్ణప్రియ తెలిపారు. మద్యం పట్టుకున్న టీంలో డీటీఏఫ్ శంషాబాద్ బృందం, ప్రోహిబిషన్ ఎక్సైజ్ ప్రవీణ్‌కుమార్, జి. శ్రీకాంత్‌రెడ్డి, శంషాబాద్ సిబ్బంది ఉన్నారు.

బాంబు దాడి నుంచి త్రుటిలో తప్పించుకున్న డబ్ల్యుహెచ్ఒ డైరెక్టర్ జనరల్

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: మధ్య ఆసియాలోని యెమెన్ దేశంలో గల అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయంలో జరిగిన బాంబు దాడి నుంచి ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ (డబ్ల్యూహెచ్ఓ) డైరెక్టర్ జనరల్ టెడ్రోస్ అదానోమ్ తృటిలో తప్పించుకున్నారు. యెమెన్ పర్యటనకు వచ్చిన ఆయన తిరిగి వెళ్లేందుకు సనాలోని అంతర్జాతీయ వి మానాశ్రయంలో విమానం ఎక్కేందుకు వేచి వుండగా బాంబు దాడి జరిగింది. ఈ బాంబు దాడిలో ఇద్దరు ప్రాణాలు కోల్పోగా మరికొందరు గాయపడ్డారు. కాగా ఈ దాడిని ఐక్యరాజ్యసమితి ఖండించింది. ఐక్యరాజ్యసమితికి చెందిన ఉద్యోగులతో కలిసి యెమెన్‌లో ఖైదీల విడుదలపై చర్చలతో పాటు ఆ దేశంలో ఆరోగ్యం, మానవతా పరిస్థితులను అంచనా వేసేందుకు టెడ్రోస్ అదానోమ్ అక్కడకు వెళ్లారు. ఆ దేశంలో చాలా కాలంగా జైళ్లలో మగ్గుతున్న ఖైదీలను వెంటనే విడుదల చేయాలని టెడ్రోస్ అదానోమ్ యెమెన్ ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. అనంతరం ఆయన తిరుగు ప్రయాణంలో భాగంగా సనా అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయంలో విమానం ఎక్కేందుకు వేచి వుండ గా బాంబు దాడి జరిగింది. కాగా బాంబు దాడి జరిగిన ప్రాంతం టెడ్రోస్ అదానోమ్ వున్న చోటుకు కొన్ని మీటర్ల దూరంలోనే వుందని అక్కడి అధికారులు తెలిపారు. ఈ దాడిలో ప్రాణాలు కోల్పోయిన వారికి టెడ్రోస్ అదానోమ్ తన ఎక్స్ ఖాతా ద్వారా సంతాపం తెలిపారు. కాగా ఈ దాడిని ఐక్యరాజ్యసమితి సెక్రటరీ జనరల్ అంటో నియో గుటెరస్ ఎక్స్ వేదికగా ఖండించారు. ఇటీవల యెమెన్‌లో ఇజ్రాయిల్ వరుసగా దాడులు చేస్తుండడం తెలిసిందే. సనా అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయంతో పాటు ఎ ర్ర సముద్రం, ఓడరేవులు, పవర్ స్టేషన్లపై ఇజ్రాయిల్ వైమానిక దాడులు చేస్తోంది. ఈ దాడులను ఐక్యరాజ్యసమితి సెక్రటరీ జనరల్ అంటోనియో గుటెరస్ ఎక్స్ వే దికగా ఖండించారు.

కానిస్టేబుల్ వేధింపులు భరించలేక పిహెచ్‌డి విద్యార్థిని ఆత్మహత్య

ఐదుగురిపై కేసు నమోదు.. ఇద్దరి అరెస్టు

హైదరాబాద్ (నాచారం), డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త : కానిస్టేబుల్ వేధింపులు భరించలేక పీహెచ్‌డీ విద్యార్థిని దీప్తీ ఆత్మహత్యకు పాల్పడిన సంఘటనలో మృతురిలి తండ్రితో పాటు మరో నలుగురిపై నాచారం పోలీసులు కేసు నమోదు చేసి ముగ్గురిని రిమాండ్‌కు తరలించారు. ఉద్యోగం ఇప్పిస్తానని తండ్రి తీసుకున్న డబ్బులు తిరిగి ఇవ్వాలని ఆమెను కానిస్టేబుల్ వేధింపులుకు గురిచేయడంతో తీవ్ర మనోవేదనకు గురైన ఆమె ఇంట్లో ఉరివేసుకొని ఆత్మహత్యకు పాల్పడింది. పోలీసులు, స్థానికుల కథనం ప్రకారం... నాచారంలోని బాపూజీనగర్ సరస్వతీ కాలనీకి చెందిన సంగీత రావు ఐఐసీటీలో పని చేసి రిటైర్డ్ అయ్యారు. ఆయన కూతురు పులివర్తి దీప్తి(28) హబ్సిగూడలోని ఐఐసీటీలో ప్రాజెక్టు అసిస్టెంట్‌గా పని చేస్తుంది. సంగీతరావుకు డీజీపీ కార్యాలయంలో కానిస్టేబుల్‌గా పని చేస్తున్న బెల్లా అనిల్‌తో పరిచయం ఏర్పడింది. అనిల్ భార్య అనితకు ఐఐసీటీలో ఉద్యోగం ఇప్పిస్తానని చెప్పి నమ్మించాడు. రెండేండ్ల క్రితం అతని వద్ద సంగీతరావు రూ. 15 లక్షలు తీసుకున్నాడు. ఈ ఏడాది సెప్టెంబర్ వరకు కూడా అనితకు సంగీతరావు ఉద్యోగం ఇప్పించలేక పోగా సంగీతరావు అనిల్‌కు సమాధానం దాటేవస్తూ వచ్చాడు. ఈ నేపథ్యంలో ఆయన కూతురు దీప్తిని కానిస్టేబుల్ డబ్బుల కోసం వేధింపులకు గురి చేస్తున్నాడు.

దీప్తి (ఫైల్)

దీంతో ఆమె కానిస్టేబుల్‌తో డబ్బు తన తండ్రి తీసుకున్నాడని, ఆయన తమతో చాలా ఏండ్ల నుంచి కలిసి ఉండడం లేదని సమాధానం చెప్పినా అనిల్ అవేమీ పట్టించుకోకుండా.. వేధింపులకు గురి చేస్తూనే ఉన్నారు. నాచారం పీఎస్‌లో భార్య అనితతో కలిసి ఫిర్యాదు చేశాడు. ఇక సంగీతరావు, దీప్తి మీద చీటింగ్ పోలీసులు కేసు నమోదు చేశారు. అనిల్, అనిత కలిసి కోర్టులో సివిల్ దావా కూడా వేశారు. ఈ పరిణామాల నేపథ్యంలో తీవ్ర మనస్తాపానికి గురైన దీప్తి రాత్రి 10 గంటల సమయంలో చున్నీతో ఉరేసుకుని ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు. ఆమె ఫోన్‌ను పరిశీలించగా, సెల్ఫీ వీడియో ఉంది. దీప్తి తల్లి ఫిర్యాదు మేరకు, సెల్ఫీ వీడియో ఆధారంగా అనిల్, ఆయన భార్య అనిత సోమయ్య, సైదులు మీద కేసు నమోదు చేశారు. అనిత, ఆమె తండ్రి సోమయ్యను పోలీసులు అరెస్టు చేసి రిమాండ్‌కు తరలించారు. అనిల్, సైదులు పరారీలో ఉన్నట్లు పోలీసులు పేర్కొన్నారు.

ఆత్మహత్యకు ముందు సెల్ఫీ విడియో..

నా మరణానికి అనిల్, ఆయన భార్య అనిత, తన తండ్రి సోమయ్య కారణం. నాన్న డబ్బు తీసుకుంటే నా మీద నకిలీ కేసు నమోదు చేయించి జీవితాన్ని నాశనం చేశారు. ఈ కేసుల మీద పోరాడే స్తోమత నాకు లేదు. నా మరణంతోనైనా కుటుంబానికి న్యాయం జరుగుతుంది. నా చావుకు కారణమైన వాళ్లకు శిక్షపడాలి. నా మృతదేహాన్ని వైద్య పరిశో ధనకు అప్పగించండి అని కన్నీరు పెట్టుకుంటూ సెల్ఫీ వీడియోలో దీప్తి పేర్కొన్నారు.

తెలుగు రాష్ట్రాల రైల్వే డివిజన్‌లకు జోనల్ ఉత్తమ ప్రతిభా పురస్కారాలు

2025 జనవరి 3న రైల్వే జిఎం అవార్డులు

గుంతకల్లు రైల్వే, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త తెలుగు రాష్ట్రాలలో దక్షిణ మధ్య రైల్వే జోన్ పరిధిలో అత్యుత్తమ ప్రతిభ సామర్థ్యాలను కనబరిచిన డివిజన్లుగా సికింద్రాబాద్, వి జయవాడ డివిజన్లు జనరల్ మేనేజర్ ఓవరాల్ షీల్డ్ పోటీ పడి సంయుక్తంగా దక్కించుకోగా, వివిధ రైల్వే విభాగాలకు, డివిజన్‌లకు/రైల్వే వర్క్‌షాపులకు ఉత్తమ ప్రతిభ పురస్కారాలను, షీల్డులను జనరల్ మేనేజర్ అరుణ్‌కుమార్ జైన్ అతి విశిష్ట్ రైల్ సేవ పురస్కారాలకు ఎంపికయ్యాయి. జాతీయ రైల్వే 69వ వారోత్సవాలను పురస్కరించుకుని 2023-24ఆర్థిక సంవత్సరంలో విశిష్ట ప్రతిభా సామర్థ్యాలను కనబరిచిన సిబ్బందికి వ్యక్తిగత అవార్డులను ఇప్పటికే ప్రకటించిన విషయం తెలిసిందే. తాజాగా ఆయా విభాగాలకు, డివిజన్‌లకు, వర్క్‌షాపులకు ఉత్తమ ప్రతిభ పురస్కారాలను/షీల్డులను తాజాగా ఎంపిక చేశారు. 2025జనవరి 3న జరిగే కార్యక్రమంలో జనరల్ మేనేజర్ అరుణ్‌కుమార్ జైన్ విజేతలకు ప్రతిభా పురస్కారాలను ప్రధానం చేశారు. జీఎం పురస్కారాలకు ఎంపికైన విజేత వివరాలు ఇలా వున్నాయి. అకౌంట్స్ విభాగానికి సంబంధించిన షీల్డ్‌ను విజయవాడ డివిజన్ కైవసం చేసుకోగా, ఉత్తమ పరిశుభ్రత స్టేషన్ల నిర్వహణ డివిజన్‌గా హైదరాబాద్ డివిజన్ ఎంపికైంది. కమర్షియల్ షీల్డ్‌ను సికింద్రాబాద్ డివిజన్, సర్వేలు, నిర్మాణాలకు సంబంధించి సికింద్రాబాద్, గుంటూరు డివిజన్‌లకు షేరింగ్ షీల్డ్‌ను దక్కించుకున్నాయి. విద్యుత్ జనరల్ సర్వీసెస్ షీల్డ్‌ను విజయవాడ, హైదరాబాద్ డివిజన్‌లు సంయుక్తంగా దక్కించుకోగా ట్రాక్షన్(టిఆర్‌డి) షీల్డ్‌ను గుంతకల్లు డివిజన్ కైవసం చేసుకుంది.

ఎస్ఇడి భక్తుల క్యూలైన్లు అల్లంతదూరం!

ఎటిసి నుండి మార్చిన టిటిడి అధికారులు

తిరుమల, డిసెంబర్ 27 ప్రభాతవార్తప్రతినిధి: తిరుమలకు వస్తున్న భక్తులకు సంతోషకరమైన గోవిందుని దర్శనమ్ చేయించాలని ఓ వైపు ప్రణాళికలు సిద్ధం చేస్తున్న టిటిడి అధికారులు తాజాగా శుక్రవారం 300 రూపాయలు ప్రత్యేక ప్రవేశ దర్శనాలు(ఎస్ఇడి) టిక్కెట్ భక్తుల క్యూలైన్‌ను అల్లంతదూరం పెట్టారు. ఎక్కడో పద్మావతిపార్కులోని అక్కగార్లగుడి వద్ద నుండి ఈ ఎస్ఇడి దర్శనాల భక్తులను క్యూలైన్లో అనుమతించడంతో కొందరు భక్తులు చేతిలో టిక్కెట్లు కలిగి ఉన్నా ఎక్కడ నుండి వెళ్ళాలనేది తెలియక అవస్థలు పడ్డారు. సాధారణంగా ప్రతినెలా ఆన్‌లైన్‌లో విడుదల చేసే 300 రూపాయలు ప్రత్యేక ప్రవేశ దర్శనాలు(ఎస్ఇడి) టిక్కెట్లు కలిగిన భక్తులను వైకుంఠం-1క్యూకాంప్లెక్స్‌కు సమీపంలోని ఏటిసి కారు పార్కింగ్ వద్ద షెడ్డులోంచి ఆలయంలోనికి అనుమతించే వారు. దీనివల్ల ఆ దర్శన భక్తులు రోజుకు 25వేలమంది వరకు తమిళనాడు, కర్నాటక, తెలుగురాష్ట్రాలు, కేరళ, ఒరిస్సా, మహారాష్ట్ర ప్రాంతాలకు చెందినవారు తిరుమలకు వస్తే ఏటిసి కారుపార్కింగ్ షెడ్డునుండి అనుమతించేవారు. అయితే శుక్రవారం ఒక్కసారిగా ఈ ప్రవేశ క్యూలైన్‌లను పద్మావతిపార్కునుండి అమలుచేయడంతో ఎస్ఇడి దర్శన టిక్కెట్లు కలిగిన భక్తులు మధ్యాహ్నం 12.30గంటల ప్రాంతంలో అవస్థలు పడ్డారు.

తెలంగాణ ప్రజాప్రతినిధుల సిఫార్సులకు తిరుమలలో దర్శనాలు

వారంలో రెండు రోజులు లేఖలకు అనుమతి

తిరుమల, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్తప్రతినిధి: ఎన్నో వివాదాలు.. తెలంగాణ ప్రజల నిరీక్షణకు స్వస్తిపలుకుతూ తెలంగాణా ప్రజా ప్రతినిధుల లేఖలకు ఆ ప్రాంత భక్తులకు దర్శనాలు కల్పించాలని టిటిడి నిర్ణయించింది. ఇప్పటికే తెలంగాణా ప్రజాప్రతినిధులు ఎంపిలు, ఎంఎల్‌సిలు, ఎంఎల్ఎల నుండి తీవ్రంగా అసహనం చెందిన రోజులు ఉండటంతో, టిటిడి బోర్డులో తెలంగాణా సభ్యులు ఉండటంతో వారి కోరిక మేరకు తాజాగా టిటిడి బోర్డు నిర్ణయం మేరకు జనవరి నుండి వారంలో రెండు రోజులు రద్దీలేని సోమ, బుధవారాల్లో ఆరుమందికి సిఫార్సు లేఖల ద్వారా విఐపి బ్రేక్ కల్పించాలని నిర్ణయించారు. ఇకపై వారంలో రెండు రోజులు తెలంగాణా ప్రాంత ప్రజాప్రతినిదుల లేఖలను అనుమతినిస్తామని టిటిడి తెలిపింది. అయితే అధికారికంగా నేడు టిటిడి అధికారులు వెల్లడించే అవకాశం ఉంది.

అర్జున్‌కు నేనూ వీరాభిమానినే

అతనితో నాకు పోలికా! : అమితాబ్

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: అమితాబ్ 'కౌన్ బనేగా కరోడ్‌పతి' షోలో భాగంగా అల్లు అర్జున్ గురించి ప్రస్తావించారు. అల్లు అర్జున్ తనకు వచ్చిన గుర్తింపులనింటికీ పూర్తి అర్హుడని, తాను కూడా అతడికి వీరాభిమానినని అన్నారు. పుష్ప-2 సినిమా చూడకపోతే వెంటనే చూడండి అంటూ బన్నీని ప్రశంసించారు. ఐకాన్ స్టార్ అల్లు అర్జున్‌పై బాలీవుడ్ బిగ్ బీ అమితాబ్ బచ్చన్ మరోసారి ప్రశంసలు కురిపించారు. అర్జున్ గొప్ప ప్రతిభావంతుడని అమితాబ్ అన్నారు. ఆయన వ్యాఖ్యాతగా వ్యవహరిస్తున్న "కౌన్ బనేగా కరోడ్‌పతి" షో లో ఓ కంటెస్టెంట్‌తో బన్నీ గురించి అమితాబ్ మాట్లాడారు. ప్రస్తుతం 'కౌన్ బనేగా కరోడ్‌పతి' ప్రోగ్రామ్ 16వ సీజన్ ప్రసారమవుతోంది. ఈ షో తాజా ఎపిసోడ్‌కు కోల్‌కతాకు చెందిన ఓ గృహిణి కంటెస్టెంట్‌గా వచ్చారు. షో లో భాగంగా ఆమె మాట్లాడుతూ, తనకు అల్లు అర్జున్, అమితాబ్ అంటే ఎంతో ఇష్టమని చెప్పారు. దీనికి బిగ్ బీ స్పందించారు. అల్లు అర్జున్ తనకు వచ్చిన గుర్తింపులన్నిటికీ పూర్తి అర్హుడు. నేను కూడా బన్నీకి వీరాభిమానిని. ఇటీవల అతడు నటించిన పుష్ప: ది రూల్ సినిమా మంచి విజయం సాధించింది. మీరు ఆ సినిమా ఇంకా చూడకపోతే వెంటనే చూసేయండి. తను ఎంతో టాలెంటెడ్ యాక్టర్. అతడితో నన్ను పోల్చవద్దు అంటూ బిగ్ బీ సరదాగా అన్నారు. అమితాబ్ కామెంట్స్‌కు ఆ కంటెస్టెంట్ స్పందించారు. పలు సీన్స్‌లో ఇద్దరి మేనరిజం ఒకేలా ఉంటుందని అన్నారు. ఖికొన్ని సన్నివేశాల్లో మీ ఇద్దరి మేనరిజం ఒకేలా ఉంటుంది. ఈ షో వల్ల మిమ్మల్ని కలిశాను. ఏదో ఒకరోజు అల్లు అర్జున్‌ను చూస్తే నా కల నెరవేరుతుందిఖి అని చెప్పారు. ఇటీవలఇటీవల 'పుష్ప 2' ప్రమోషన్స్‌లో భాగంగా ముంబయిలో ఓ ఇంటర్వ్యూలో పాల్గొన్న బన్నీ, తనకు అమితాంబ్ అంటే ఎంతో ఇష్టం అని చెప్పారు. ఆయన ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి ఇండస్ట్రీలో స్టార్‌గా ఉన్నారని, అనేక మంది నటీనటులకు ఆయన స్ఫూర్తి అని చెప్పారు. అమితాబ్ సినిమాలు చూస్తూ పెరిగానన్నారు. ఆయన స్ఫూర్తితోనే తాను ముందుకువెళ్తున్నట్లు పేర్కొన్నారు. దీనికి సంబంధించిన వీడియోను అమితాబ్ షేర్ చేశారు. అల్లు అర్జున్ పని తీరుకు తాను అభిమానినని పోస్ట్ పెట్టారు. తాను ఇంకా ఎన్నో మంచి విజయాలు అందుకోవాలని కోరారు. దీనికి బన్నీ రిప్లై ఇచ్చారు.

వార్త

మన మనస్సే మనకు పెట్టని కోట. అదిగాని దెబ్బతింటే జీవిత సమరంలో మనం ఓడిపోతాం.

-రాజాజి

సంస్కరణల సారథి

ఆర్థిక సంస్కరణల సారథి మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ కన్నుమూశారు. వయోసంబంధిత సమస్యలతో తన నివాసంలోచికిత్స పొందుతూ గురువారం రాత్రి ఆకస్మికంగా స్పృహకోల్పోవడంతో కుటుంబ సభ్యులు హుటాహుటిన ఎయిమ్స్ ఆసుపత్రికి తరలించారు. ఆయన ప్రాణాలు కాపాడేందుకు వైద్యుల బృందం చేసిన ప్రయత్నాలు విఫలం కావడంతో రాత్రి తొమ్మిది గంటల యాభై నిమిషాల ప్రాంతంలో తుదిశ్వాస విడిచారు. ప్రస్తుత పాకిస్థాన్‌లో ఉన్న పంజాబ్‌లోని గహ్‌లో 1932 సెప్టెంబరు 26న అతి సాధారణమైన సిక్కు కుటుంబంలో పుట్టి అంచలంచెలుగా ఎదిగి భారత దేశ అత్యున్నతమైన ప్రధానమంత్రి పదవిని అధిష్టించారు. ఆయనకు ప్రధానమంత్రితో సహా ఏ పదవులు ఇచ్చినా అవే ఆయనను వెతుక్కుంటూ వచ్చాయి తప్ప వాటికోసం ఎన్నడూ వెంపర్లాడలేదని చెప్పవచ్చు. దేశ విభజన సమయంలో ఆయన కుటుంబం భారత్‌కు వచ్చి అమృత్‌సర్‌లో స్థిరపడ్డారు. చిన్నవయసులోనే తల్లి చనిపోవడంతో నానమ్మ వద్దనే ఆయన పెరిగారు. ఆర్థిక కష్టాలను భరిస్తూనే ఆయన విద్యాభ్యాసం సాగింది. అసాధారణ ప్రతిభతో స్కాలర్‌షిప్‌లు పొందుతూ ఉన్నత విద్యను అభ్యసించారు. పంజాబ్ యూనివర్సిటీలో పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేషన్ పూర్తి చేసుకొని కేంబ్రిడ్జ్ విశ్వవిద్యాలయం నుంచి ఆర్థికశాస్త్రంలో పట్టా అందుకున్నారు. భారత్‌కు వచ్చి పంజాబ్ యూనివర్సిటీలో అధ్యాపకుడిగా చేసిన మళ్లీ హార్వర్డ్ వెళ్లి పిహెచ్‌డిలో చేరి భారత్ ఎగుమతుల సామర్థ్యంపై థీసెస్ సమర్పించారు. ఆ తర్వాత పంజాబ్ యూనివర్సిటీలోనే సీనియర్ అధ్యాపకుడిగా, రీడర్‌గా, ప్రొఫెసర్‌గా సేవలందించారు. ఇక ఐక్యరాజ్య సమితిలో కొంతకాలం పనిచేశారు. ఆర్థికశాఖలో ఆయన ప్రస్థానం 1972లో ప్రారంభం అయింది. నాలుగేళ్లలో కేంద్ర ఆర్థిక శాఖ కార్యదర్శి ఆ తర్వాత ఆర్‌బిఐ గవర్నర్‌గా ఇలా ఎన్నో పదవులు ఆయనను వరించాయి. 1991లో మన్మోహన్‌సింగ్ జీవితంలో అనూహ్యమైన మార్పు చోటు చేసుకుంది. ఆనాడుభారత్ తీవ్ర ఆర్థిక సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటోంది. అలాంటి విపత్కర పరిస్థితుల్లో అప్పటి ప్రధాని పివి నరసింహ రావు కీలకమైన నిర్ణయం తీసుకున్నారు. రాజకీయాలతో ఏ మాత్రం సంబంధంలేని మన్మోహన్ సింగ్‌ను ఏకంగా కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రిగా నియమించారు. అప్పట్లో ఎందరో రాజకీయ నేతలే కాదు, ఆర్థిక నిపుణులు కూడా ఈ నిర్ణయంపై పెదవి విరిచారు. కానీ అందరి ఊహలను తలకిందులు చేస్తూ ఆనాడు చేపట్టిన ఆర్థిక సంస్కరణలు దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థలో సమూలంగా మార్పు తెచ్చాయి. ఎగుమతులను ప్రోత్సహించడానికి, రూపాయి విలువ తగ్గించడం, విదేశీ పెట్టుబడులకు బాటలు పరచిన ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలను ప్రైవేటీకరించిన అన్ని చరిత్రల్లో గుర్తుండిపోయే నిర్ణయాలే. అన్నింటికంటే మించి మన్మోహన్ సింగ్ జీవితంలో 2004లో ఊహించని రాజకీయ పరిశీలకుల అంచనాకందని సంఘటన చోటు చేసుకుంది. లోక్‌సభ ఎన్నికల్లో ఆనాడు కాంగ్రెస్ సారథ్యంలోయుపిఎ మెజారిటీ సాధించడంతో సోనియా గాంధీ ప్రధాని కావడం ఖాయమనుకున్నారు.కానీ అనుకోని పరిస్థితులు నెలకొనడం కొన్ని కారణాలతో ఆమె ప్రధానమంత్రి పదవిని త్యాగం చేయాల్సి వచ్చింది. ఆనాడు కాంగ్రెస్‌పార్టీలో ప్రణబ్ ముఖర్జీ లాంటి ఉద్దండులు ఎందరో ఈ పదవికి పోటీపడ్డారు. కానీ, సోనియా గాంధీ మాత్రం సౌమ్యుడు, వివాదరహితుడు, మేధావి అయిన మన్మోహన్ సింగ్‌వైపే మొగ్గుచూపడంతో 13వ దేశ ప్రధానిగా మన్మోహన్ సింగ్ బాధ్యతలు చేపట్టారు. అత్యున్నత పదవిలో కూడా పదేళ్లపాటు నిరాటంకంగా కొనసాగడమే కాక విప్లవాత్మకమైన నిర్ణయాలు ఎన్నో తీసుకున్నారు. భూసేకరణ చట్టాన్ని అధునీకరించి, ప్రభుత్వ పథకాలు, మౌలిక వసతుల ప్రాజెక్టుల్లో భూములు కోల్పోయిన అధిక పరిహారం పునరావాసం అందించేలా చర్యలు తీసుకున్నారు. దేశంలో మూడు కోట్ల మంది చిన్నకారు రైతులకు డెబ్బై రెండు కోట్ల రూపాయల రుణమాఫీ చేసిన ఘనత మన్మోహన్ సింగ్ ప్రభుత్వానికే దక్కుతుంది. రుణమాఫీపై ఆయన ప్రభుత్వం తీసుకున్న సాహసోపేతమైన నిర్ణయం కారణంగానే యుపిఎ వరుసగా రెండోసారి అధికారంలోకి రాగలిగిందని చెప్పవచ్చు. ఇక పూర్తిస్థాయి మెజారిటీ లేకపోయినా, రాజ్యసభలో మహిళా బిల్లుకు ఆమోదముద్ర వేయించగలిగాడు. మన్మోహన్ సింగ్ పాలనలోనే దేశంలో 2జి, 4జి సేవలు ప్రారంభంతో మొబైల్ సాంకేతిక విప్లవం అందుకుంది. ఆధార్‌కార్డుల జారీ మొదలైంది ఆయన కాలంలోనే. గ్రామీణ పేదలకు యేడాదికి వందరోజుల పనికి గ్యారంటీ కల్పించి ఉపాధి హామీ పథకాన్ని తీసుకొచ్చారు. ఆయన కాలంలో ప్రభుత్వ పరంగా కొన్ని అవకతవకలు జరిగినా, ఆయనను ఎవరు అవినీతి పరుడు అంటూ విమర్శించలేదు. బహుశా రాజకీయాల్లో మూడు దశాబ్దాల పాటు కొనసాగినా, ఏ మాత్రం అవినీతి జిడ్డు అంటని నాయకుల్లో మన్మోహన్ సింగ్ అగ్రగణ్యుడుగా చెప్పొచ్చు. నిజాయితీలో మచ్చలేని వ్యక్తిత్వానికి ప్రతీకగా చెప్పుకోవచ్చు. ప్రజాజీవితంలో నాయకులు పాటించాల్సిన విలువలు ఆదర్శంగా, అనుకరణీయంగా మన్మోహన్ ఉంటారనే దాంట్లో సందేహం లేదు. ఏదిఏమైనా ఆయన నిరాడంబర జీవితం సార్థకమైంది. మాటల మనిషి కాదు. తాను చేతల మనిషినని రుజువు చేసుకున్నారు. తనువు చాలించినా తరాలు అంతరించినా ఆయన చేసిన ఆర్థిక సంస్కరణలు, చేపట్టిన పనులు, పథకాలు ఆయనను ప్రజాహృదయాల్లో సజీవంగా నిలుపుతాయి.

జీవితం ఒక పాఠశాల వంటిది. ఇక్కడ ప్రతి బాధ, ప్రతి హృదయం విదారకత మనకు అమూల్యమైన పాఠాన్ని నేర్పుతుంది.

స్వామి వివేకానంద

భగవంతుడు బంధువుల్ని ఇస్తాడు. స్నేహితుల్ని మనల్నే ఎంచుకోమంటాడు. ఎందుకంటే స్నేహితులు ఆత్మ బంధువులు.

మార్టిన్ లూథర్‌కింగ్

ప్రజావాక్కు

పేదరికం నిరుద్యోగాలకు మూలకారణం

ఒక్క ఐడియా మీ జీవితాన్నే మార్చేస్తుంది అన్న యాడ్ లాగా నిరక్షరాస్యత నిర్మూలన అనేది ఎన్నో సమస్యలకు పరిష్కారం చూపుతుంది. ఇది ఒక రాష్ట్రానికో, దేశానికో సంబంధించిన సమస్యకాదు. ప్రపంచ దేశాల ఆర్థిక వ్యవస్థలనే అతలాకుతలం చేస్తున్న సమస్య. ఆర్థిక వ్యవస్థలు చిన్నాభిన్నమైన దేశాలఉనికినే ప్రశ్నిస్తున్న సమస్య. జనాభా తక్కువగా ఉన్న ఒకనాటి కాలంలో ప్రాథమిక విద్య వరకు చదువుకున్న వారికి కూడా జీతం తక్కువైనా వారి స్థాయికితగ్గ ఉద్యోగంలభించేది. మహిళలు ఉద్యోగం చేయడం కోసం ముందుకు రాని రోజులవి. ఐదవ తరగతి చదివిన వాళ్లు కూడా వార్డు మెంబర్లుగా, పంచాయతీ బోర్డు ప్రెసిడెంట్లుగా, ఇంకా చిన్నాచితకా ఉద్యోగాలు చేసేవారు. కానీ ఇప్పుడు విద్యారంగం పట్ల ప్రభుత్వాల చిన్న చూపుతో ప్రైవేట్ రంగం వేళ్లూనుకొనిపోయింది.

-జోస్యుల వేణుగోపాల్, హైదరాబాద్

సుగుణాలు అలవడాలి

మనిషికి భయం భక్తి ఉండాలి. లేకుంటే కఠిన చట్టాలకు కూడా భయపడకుండా ప్రవర్తిస్తుంటారు. మహిళలపై పాశవికంగా జరుగుతున్న అత్యాచారాలు, హత్యలపై ప్రజలు రోడ్డెక్కి నిరసనలు, నినాదాలు చేస్తుంటే, ఏదో ఒక చోట ఇలాంటివి పునరావృతం కావడం చాలాబాధాకరం. మానవ మృగాలకు ఎన్ని శిక్షలువేసినా తక్కువే.సంస్కృతి, సంప్రదాయాలకు పుట్టినిల్లయిన మనదేశంలో ఇక నుంచి అయినా తగ్గుముఖం పట్టాలి.మానవుడికి భయం భక్తి తోడయితే సుగుణాలువెతుక్కుంటూ వస్తాయి.అరాచకాలు ఎక్కువ కావడానికి కారణం బాల్యంలో తల్లిదండ్రుల ప్రేమకు నోచుకోకపోవడమే అని నిపుణులు చెబుతారు.

-ఆర్.వెంకటేష్ చరన్, బెంగళూరు

రెచ్చిపోతున్న సైబర్ కేటుగాళ్లు

ప్రజల కష్టార్జితాన్ని సులువుగా నిమిషాలలో దోచేస్తున్నారు నేడు సైబర్‌నేరగాళ్లు. వీరి బారినపడి నిత్యం ఎందరో అమాయకులు మోసపోతున్నారు. రోజుకో తీరున, రోజుకోపేరున కొత్త రకాల మోసాలతో జనాలని దోచుకుంటున్నారు. దీనిపై వెంటనే కేంద్ర,రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు గట్టి చర్యలుతీసుకోవాలి. బ్యాంకులు కూడా కొత్తరకం టెక్నాలజీని వినియోగించి ధనాన్ని కాపాడే ప్రయత్నం చేయాలి.

-ఎం. రామచందర్, జనగామ

ప్రైవేటీకరణ దిశగా భారత రైల్వేలు

భారతదేశంలో కరోనా వైరస్‌వ్యాప్తి నుండి కేంద్రప్రభుత్వ విధానాల కారణంగా రైల్వే సామాన్యుడికి దూరమవుతూ వస్తోంది. ఓ పథకం ప్రకారం రైల్వేను ప్రైవేట్‌పరం చేయడానికి కేంద్రం అనుసరిస్తున్న విధానాలతో సామాన్య ప్రయాణికులకు చుక్కలు కనిపిస్తున్నాయి. నిత్యందేశవ్యాప్తంగా కోట్లాదిమంది ప్రయాణికులు రైళ్ల ద్వారా రాకపోకలు సాగిస్తున్నారు. జనరల్ బోగీల్లో ప్రయాణించే సామాన్యులపరిస్థితి దయనీయంగా ఉంది. సీట్లు తక్కువగాఉండటం, స్థలంలేకపోవడం,తొక్కిసలాటలు, గాయాలు, కొన్నిసందర్భాల్లో ఊపిరాడక చిన్నారుల ప్రాణాలు పోయిన సందర్భాలున్నాయి. రెండో అతిపెద్ద రవాణావ్యవస్థగా ఉన్న రైల్వేలు ప్రజలకు అందిస్తున్న సేవలు అంతంత మాత్రంగానే ఉన్నాయి. అదే సమయంలో దూర ప్రాంత ప్రయాణాలకు అనువుగా ఉండే అనేక రైళ్లలో స్లీపర్ క్లాస్ బోగీల కుదింపు వేగంగాజరుగుతోంది. లాభార్జన కోసం జనరల్‌బోగీలను కుదించడంతో సామాన్య ప్రయాణికులు నరకం అనుభవిస్తున్నారు.

-అప్పన్న గొనప, విశాఖపట్నం

ప్రజలపై అధిక భారం

యేటా సంక్రాంతి తదితర పండగ రోజుల్లో ప్రైవేట్ ట్రావెల్స్ యజమానులు ప్రయాణికుల నుంచి ఇష్టానుసారం సొమ్ము వసూలు చేస్తున్నారు. ప్రైవేట్‌ట్రావెల్స్ బస్సులు లెక్కకు మిక్కిలిగా ఉన్నాయి. సాధారణ రోజుల్లో వీటికి పెద్దగా డిమాండ్ ఉండకపోవడంతో ప్రయాణికులనుంచి నిర్ణీతమొత్తంలో సొమ్మును వసూలు చేస్తుంటారు. పండగ రోజుల్లో మాత్రం వీరిని నియంత్రించలేకపోతున్నారు. ఏరోజుల్లోనైనా సరే ప్రయాణించే దూరాన్ని బట్టి నిర్ణయించిన టికెట్‌ల ధరల ప్రకారమే ప్రయాణికుల నుంచి సొమ్మును వసూలు చేయాలనేది నిబంధన. దీన్ని అతిక్రమించే వారిపై రవాణా చట్ట ప్రకారం చర్యలు తీసుకొనే అధికారం రవాణా శాఖ అధికారులకు ఉంటుంది.

-డి. రామిరెడ్డి, కర్నూల్ జిల్లా

అండర్ బ్రిడ్జిలను నిర్మించాలి

రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో అండర్ బ్రిడ్జిలను నిర్మించాలి. ఇంకా చాలాచోట్ల అండర్ బ్రిడ్జిలు నిర్మించుటకు సంబంధిత అధికారుల నుంచి ప్రతిపాదనలు తీసుకోవాలి. రైల్వేశాఖ అండర్ బ్రిడ్జిలకు ప్రాధాన్యంఇస్తుంది. అండర్ బ్రిడ్జిల నిర్మాణం వల్ల ట్రాఫిక్‌కు అంతరాయం కలగదు. రైల్వేశాక సంబంధిత అధికారులతో సమన్వయంచేసుకొని అండర్‌బ్రిడ్జి నిర్మాణానికిశ్రీకారం చుట్టాలి.

- షేక్ అస్లాం షరీఫ్, శాంతినగర్

మనవి

ఎడిట్ పేజీకి..

ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ విశ్లేషణాత్మక రచనలు పంపగోరు రచయితలు మాకు పంపే వ్యాసాలు ఇతర పత్రికలకు కూడా పంపడం సరైన విధానం కాదు. సహకరిస్తారని ఆశిస్తాం. -ఎడిటర్

(e-mail: editpage@vaartha.com)

ప్రజాస్వామ్యాన్ని ప్రహసనం చేయొద్దు

చైర్మన్ జగదీప్ ధన్‌ఖడ్ స్పందిస్తూ ప్రపంచం మన ప్రజాస్వామ్యాన్ని గమనిస్తుందని పార్లమెంటులో అంతరాయాలు, ప్రజా విశ్వాసాన్ని అంచనాలను అపహాస్యం చేస్తున్నాయని అత్యంత నిబద్ధతతో సేవ చేయాలన్న మన ప్రాథమిక కర్తవ్యాన్ని విస్మరిస్తున్నామని మనం చర్చించాలనుకున్న విషయాల్లో అస్పష్టత ఉన్నప్పుడు గందరగోళం మాత్రమే చూస్తాం అంటూ ప్రతిపార్లమెంట్ సభ్యుడు తమ మనసుపెట్టి ఆలోచించాలని కోరారు. మరొక వక్క చర్చించాల్సిన సమస్యలు ఏమిలేనట్లు సమావేశాల కాలాన్ని ఏడాదికి ఏడాది కుదించివేస్తున్నారు. 1952-57 మొదటి లోక్‌సభ సగటున ఏడాదికి 175 రోజులు జరిగితే 2019- 24 పదిహేడవ లోక్‌సభ కేవలం 55రోజులకే తగ్గిపోయింది. ఏదిఏమైనా ప్రజాస్వామ్యానికి పట్టుగొమ్మగా రాజ్యాంగానికి పుట్టినిల్లుగా భావిస్తున్న చట్టసభల్లో కార్యక్రమాలు జరుగుతున్న తీరు అందరిని కలిచివేస్తున్నది.

ఎన్నో ప్రజాసమస్యలు ప్రభుత్వ విధానాలు కూలంకషంగా చర్చించి నిర్ణయాలు తీసుకోవాల్సిన శాసనసభ సమావేశాలు వ్యూహ, ప్రతివ్యూహాలు, ఎత్తులు పైఎత్తులు, ఆరోపణలు, ప్రత్యారోపణలతో రణగొణధ్వనుల మధ్య సాగడం అత్యంత దురదృష్టకరం. గౌరవ సభ్యులు, గౌరవ సభ్యులంటూనే ఏమాత్రం హుందాగా వ్యవహరించకపోవడం, వ్యక్తిగత దూషణలకు కూడా దిగడంపై ప్రజాస్వామ్యవాదులు ఆవేదన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. శాసన సభలో కొందరు ప్రవర్తిస్తున్న తీరు ఉన్నతమైన చట్టసభలపట్ల ప్రజలు రోజురోజుకూ గౌరవభావం తగ్గిపోయేలా చేస్తున్నది. శాసనసభలో జరుగుతున్న కార్యకలాపాలను లక్షలాది మంది టీవీల ద్వారా వీక్షిస్తున్నారనే విషయం గౌరవ శాసన సభ్యులకు తెలియందికాదు. ఆశ్చర్యకరం ఏమిటంటే ప్రజలు గమనిస్తున్నారని పదేపదే గుర్తుచేస్తున్న బాధ్యత గల నేతలే కొన్ని సందర్భాల్లో గీత దాటిపోతున్నారు. ఇక నచ్చని విషయాలు మాట్లాడుతున్నప్పుడు పెద్దగా కేకలు పెట్టడం, మాట్లాడేవారిని అడ్డుకోవడం, రన్నింగ్ కామెంట్రీలు సర్వసాధారణమైపోయాయి. ఇటు అధికార ప్రతిపక్షంలో, అటు ప్రధాన ప్రతిపక్షంలోనూ కొందరు సభ్యులు వ్యవహరిస్తున్న తీరు అభ్యంతరకరంగా ఉంది. మాట్లాడాల్సిన విషయం గురించి వివరాలు సేకరించకుండా అధ్యయనం చేయకుండా సభకు వచ్చి 'సబ్జెక్టు' లేకపోవడంతో రెచ్చగొట్టేవిధంగా మాట్లాడడం మరికొన్ని సందర్భాల్లో చోటుచేసుకుంటున్నది. దీంతో అకారణంగా ఉద్రిక్తత నెలకొని అసలు చర్చ జరగకుండానో, పక్కదారిపడుతున్నది. ఎవరో ఒకరు అసందర్భ సమస్య లేవనెత్తడం, దానిపై ప్రధాన పక్షం పట్టుబట్టడం, పాలకపక్షం భీష్మించుకొని కూర్చోవడం పరిస్థితి అదుపుకాక సమావేశం అర్థాంతరంగా వాయిదాపడడం అలవాటుగా మారిపోయింది. కొన్ని సందర్భాల్లో స్పీకర్‌ను ఉద్దేశించి కూడా ఏకవచనంతో సంబోధించడంతోపాటు ఆరోపణలు కూడా చేస్తున్నారు. కాగితాలు చించి ఆయన టేబుల్ పై విసిరివేయడం లాంటివి చేయడానికి కూడా కొందరు వెనుకాడడం లేదు. రాష్ట్రానికి సంబంధించి అది అత్యున్నత చట్టసభ. ఆ సభలో స్పీకరే సర్వాధికారి ఏ కోణంలో చూసినా అత్యంత గౌరవం ఇవ్వాల్సిన కుర్చీ అది. అందులో మరో అభిప్రాయానికి తావులేదు. 1953లో నల్లపాటి వెంకట్రామయ్య సభాపతిగా ప్రారంభమైన ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు, బివి సుబ్బారెడ్డి, పిడితల రంగారెడ్డి, దివి కొండయ్యచౌదరి, కోన ప్రభాకర్‌రావు, జి.నారాయణరావు, శ్రీపాదరావు తదితర పెద్దలు ఎందరో అధిష్టించిన పీఠమది. రాష్ట్రం విడిపోయిన తర్వాత కూడా రెండు రాష్ట్రాలకు కొంతమేరకు బాధ్యతాయుతంగా నిర్వర్తించారు. ఇప్పటికీ సామాన్య ప్రజల్లో కూడా స్పీకర్ అంటే గౌరవ భావాలున్నాయి. అటు పాలకపక్షాన్ని

దామెర్ల సాయిబాబా

ఇబ్బందుల్లోకి నెట్టకుండా, అటు ప్రతిపక్షం అసంతృప్తికి గురికాకుండా, స్పీకర్ నిష్పక్షపాతంగా చాకచక్యంగా హుందాగా వ్యవహరించాలి. ఇది కత్తిమీద సాము లాంటిది. సొంత పార్టీ ఆగ్రహానికి గురికాకుండా దీనికితోడు తనను ఎన్నుకున్న నియోజకవర్గ ప్రజల ప్రయోజనాలను కాపాడుకుంటూ మరొకపక్క స్పీకర్ పదవికి పక్షపాత దృష్టి సోకకుండా వ్యవహరించాల్సిన చాలా క్లిష్టమైన బాధ్యత. చెప్పినంత సులభంకాదిది. దీనికి ఎంతో నేర్పు, ఓర్పు, విషయం పట్ల అవగాహన, అన్నింటికంటే మించి సమయస్ఫూర్తి ఎంతో

ఒక్క మాట

అవసరం. ఇప్పటివరకు బాధ్యతలు నిర్వర్తించిన వారందరూ ఆ స్థాయిలో వ్యవహరించారని చెప్పలేం కానీ అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు వంటి వారు స్పీకర్ పదవికే వన్నె తెచ్చారు. ఇక తెలంగాణలో ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా బిఆర్‌ఎస్ బలంగానే ఉంది. ప్రజాసమస్యలను ఏమాత్రం అవకాశం దొరికినా వెలుగెత్తిచాటి అధికారపక్షాన్ని ఇబ్బందిపెట్టేందుకు శక్తివంచన లేకుండా కృషి చేస్తున్నది. అలాగే అధికారంలోకి యేడాది క్రితమే వచ్చిన కాంగ్రెస్‌పార్టీ తాము చేసిన,చేస్తున్న సంక్షేమ కార్యక్రమాలతోపాటు గతంలో పదేళ్లపాటు అధికారంలో ఉన్న బిఆర్‌ఎస్ పాలనలో జరిగిన లొసుగులపై విరుచుకుపడుతున్నది. గతవారంలో సాగిన అసెంబ్లీ శీతాకాల సమావేశంలో ఆరోపణలు, ప్రత్యారోపణలో, సవాళ్లు,ప్రతిసవాళ్లు, వాగ్వాదాలతోనే ముగిసిందని చెప్పొచ్చు. ప్రస్తుత తెలంగాణ శాసనసభా స్పీకర్ గడ్డం ప్రసాద్ బాధ్యతాయుతంగా నిర్వహిస్తూ సభ హుందాతనాన్ని నిలబెట్టడానికి ఎంతో ఓర్పుతో విశ్వప్రయత్నం చేస్తున్నారు. సహనం ప్రదర్శిస్తున్నారు. కేవలం యేడాదికాలంలో ఆయన సామర్థ్యంపై వ్యాఖ్యానించడం తొందరపాటే అవుతుంది. సభను హుందాగా, గౌరవప్రదంగా నిబంధనల ప్రకారం నడిపించడంలో స్పీకర్ కన్నా ఎక్కువ బాధ్యత గౌరవ సభ్యులపై ఉంది. కానీ కొందరు సభ్యులు అందుకు అనుగుణంగా వ్యవహరించడం లేదు. వారిని అదుపు చేయడంలో కూడా ఆయా పార్టీల నేతలు సమర్థవంతంగా వ్యవహరించలేకపోతున్నారని చెప్పొచ్చు.దీంతో విలువైన సభాకాలం వృధా అయిపోతున్నది. కొందరు గౌరవ సభ్యులు విమర్శలు దాటి వ్యక్తిగత దూషణలకు కూడా దిగుతున్నారు. పొరపాటు మానవ సహజం. సరిదిద్దుకోవడం ధీమంతుల లక్షణం. కానీ దీన్ని పాటించకపోవడంతో పట్టుదలకుపోవడంతో సభాకార్యక్రమాలకు అంతరాయం ఏర్పడుతున్నది. ఎంతో విలువవైన కాలం వృధాకావడమే కోట్లాది రూపాయాల ధనం నిరుపయోగంగా ఖర్చుఅయిపోతున్నది. గాక పోడియం వద్దకు వెళ్లకూడదనే నిబంధనలను తమకు తామే పెట్టుకున్నా దాన్ని పాటించకపోవడంతో సస్పెన్షన్ల పర్వం మొదలవుతున్నది. ప్రధాన ప్రతిపక్షం లేకుండానే ముఖ్యమంత్రితోసహా ఎందరో మంత్రుల ప్రకటనలు, ఉపన్యాసాలు, వివరణలు కీలకమైనా బిల్లులు ఆమోదం పొందుతున్నాయి.ఇక తెలుగు రాష్ట్రాల్లోనే కాదు పొరుగున ఉన్న కర్ణాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాలతోసహా దేశంలోని అనేక రాష్ట్రాల్లో శాసనసభా సమావేశాలతీరు అత్యంత అభ్యంతరంగా మారుతున్నది. శాసన సభలే కాదు దేశప్రజల దిశ, దశను నిర్దేశించాల్సిన ప్రజాస్వామ్యానికి పుట్టినిల్లుగా భావిస్తున్న దేశ అత్యున్నత పార్లమెంట్ సమావేశాలు కూడా ఇందుకు భిన్నంగా జరగకపోవడం ప్రజాస్వామ్యవాదుల్లో ఆందోళనలు వ్యక్తం అవుతున్నాయి. గత శుక్రవారం ముగిసిన పార్లమెంటు శీతాకాల సమావేశాలు ఏ తీరుగా జరిగాయో ప్రత్యేకంగా చర్చించాల్సిన పనిలేదు. ప్రధానంగా కేంద్ర హోంమంత్రి అమిత్‌షా చేసిన వ్యాఖ్యలపై చర్చించేందుకు వాయిదా తీర్మానాన్ని ఇచ్చి ఆయన వెంటనే క్షమాపణ చెప్పాలని, పదవికి రాజీనామా చేయాలని విపక్షాలు నిరసనలు, గందరగోళాల మధ్య సభ వాయిదాపడింది. ఒక దశలో స్పీకర్ ఓంబిర్లా నిరసనలకు సంబంధించి గందరగోళాల మధ్యనే సభ్యులకు సూచనలు జారీ చేశారు. సభాగౌరవాన్ని, మర్యాదను కాపాడేలా ప్రతి ఒక్కరు నడుచుకోవాలని పార్లమెంటు ద్వారాల వద్దకానీ, పరిసరాల వద్ద కానీ ధర్నాలు ప్రదర్శనలు చేయవద్దని అభ్యర్థించారు. ఇక రాజ్యసభలో కూడా విపక్షాలు ఆందోళనకు దిగి అమిత్‌షా క్షమాపణ చెప్పాలని పట్టుబట్టాయి. దీనిపై చైర్మన్ జగదీప్ ధన్‌ఖడ్ స్పందిస్తూ ప్రపంచం మన ప్రజాస్వామ్యాన్ని గమనిస్తుందని పార్లమెంటులో అంతరాయాలు, ప్రజా విశ్వాసాన్ని అంచనాలను అపహాస్యం చేస్తున్నాయని అత్యంత నిబద్ధతతో సేవ చేయాలన్న మన ప్రాథమిక కర్తవ్యాన్ని విస్మరిస్తున్నామని మనం చర్చించాలనుకున్న విషయాల్లో అస్పష్టత ఉన్నప్పుడు గందరగోళం మాత్రమే చూస్తాం అంటూ ప్రతిపార్లమెంట్ సభ్యుడు తమ మనసుపెట్టి ఆలోచించాలని కోరారు. మరొక పక్క చర్చించాల్సిన సమస్యలు ఏమిలేనట్లు సమావేశాల కాలాన్ని ఏడాదికి ఏడాది కుదించి వేస్తున్నారు. 1952 -57 మొదటి లోక్‌సభ సగటున ఏడాదికి 175 రోజులు జరిగితే 2019-24 పదిహేడవ లోక్‌సభ కేవలం 55రోజులకే తగ్గిపోయింది. ఏదిఏమైనా ప్రజాస్వామ్యానికి పట్టుగొమ్మగా రాజ్యాంగానికి పుట్టినిల్లుగా భావిస్తున్న చట్టసభల్లో కార్యక్రమాలు జరుగుతున్న తీరు అందరిని కలిచివేస్తున్నది. •

వలసదారుల సమస్యలను అధిగమించలేరా?

డా: బుర్ర మధుసూదన్ రెడ్డి

మానవ వలసలు ఒక ప్రమాదకర అంతర్జాతీయ సమస్యగా రోజురోజుకు ప్రపంచ మానవాళిని వేధిస్తున్నది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా 2014 నుంచి నేటి వరకు కనీసం 70,000 మంది వలసదారులు తమ ప్రాణాలను కోల్పోయారని లేదా ఆచూకీ తెలియకుండా పోయిందని, వాస్తవానికి ఈ సంఖ్య అనేక రెట్లు అధికంగా ఉండవచ్చని అధ్యయనాలు స్పష్టంగా చేస్తున్నాయి. ఒక్కొక్క వలసదారుల మరణాలు ఒక్కో కుటుంబానికి తీరని వ్యథను మిగిల్చిందని గమనించాలి. నేడు ప్రపంచవ్యాప్తంగా పలు కారణాలతో మానవ వలసలు క్రమంగా పెరగడం రానున్న కాలంలో ఒక భయానక మానవీయ సంక్షోభంగా మారనుందని స్పష్టం చేస్తున్నారు. దేశాల మధ్య యుద్ధాలు, అంతర్గత ఘర్షణలు, విపత్తులు, వాతావరణ ప్రతికూల మార్పులు, నిరంకుశ పాలనలు, ఆహార అభద్రత, మానవీయ సంక్షోభాలు, ఆర్థిక అసమానతలు లాంటి పలు కారణాలు వలసదారుల సంక్షోభానికి ఆజ్యం పోస్తున్నాయి. 2023లో ప్రపంచవ్యాప్తంగా వలసదారుల వేదనలు పెరగడం, వలసలు వరదలు పారడం, వలసదారుల కన్నీటి తుఫానులు ప్రవహించడం చూసాం. ఇజ్రాయిల్ పాలస్తీనా, ఉక్రెయిన్, రష్యా యుద్ధాలు, బంగ్లాదేశ్‌లో అంతర్గత రాజకీయ సంక్షోభం, ప్రకృతి విపత్తులు, ఆకలి కేకలు లాంటి కారణాలతో మానవ వలసల వరదలు పారడం, ఇరుగు పొరుగు దేశాల్లోకి లేదా సురక్షిత ప్రాంతాల్లోకి శరణార్థులుగా చేరడం, యుద్ధాలు లేదా అల్లర్లతో ప్రాణాలు అరచేతుల్లా పెట్టుకొని ఇండ్లు వదిలి వలసదారులు పట్టడం చూసాం. వలసదారుల శ్రమశక్తి, నైపుణ్య లక్షణాలు, ఆవిష్కరణ ఆలోచనలు, ఔత్సాహిక ప్రవృత్తులు నేటి సమాజానికి ఎంతో ఉపకరిస్తాయని మరువరాదు. వలసదారులతో ఆయా ప్రాంతాల్లో ఆర్థిక ప్రగతి కనిపిస్తుందని, వారికి అవకాశాలు కల్పిస్తే సమాజాభివృద్ధికి కూడా ఎంతగానో దోహదపడతారని తెలుసుకోవాలి. తెలుగు రాష్ట్రాల్లో నిర్మాణరంగం, వ్యవసాయరంగాలు, వ్యాపారాలు, నైపుణ్య రంగాల్లోబీహార్, యూపీ, రాజస్థాన్ లాంటి రాష్ట్రాలకు చెందిన ప్రజలు వలసలు రావడం చూస్తున్నాం. నిస్సహాయ పరిస్థితుల్లోకుటుంబాలు లేదా వ్యక్తులు పలు కారణాలతో తమ గృహాలను వదిలి ఇతర దేశాలకు లేదా ప్రాంతాలకు వెళ్లడాన్ని మానవ వలసలుగా పిలుస్తారు. భారత్ లాంటి దేశాల్లో పని, ఆహార భద్రత, పేదరికం లాంటి కారణాలతో పట్టణాలు లేదాఇతర ప్రాంతాలకు వలసలు వెళ్లడం చూస్తున్నాం. ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక, రాజకీయ, పర్యావరణ కారణాలతో భారతదేశంలో వలసలు కనిపిస్తున్నాయి. 2011 వివరాల ప్రకారం భారతదేశవ్యాప్తంగా 45.6 కోట్ల ప్రజలు ఇతర రాష్ట్రాలు లేదా ప్రాంతాలకు వలసలు వెళ్లారని, వీరిలో 54శాతం మంది పట్టణాలకు వలసలు వెళ్లినట్లు తెలుస్తున్నది. యూపీ, బీహార్ లాంటి రాష్ట్రాల నుంచి దాదాపు 88 శాతం ఇతర రాష్ట్రాలకు వలసల వరదలు పారడం చూస్తున్నాం. వలసదారుల సమస్య ఫలితంగా పౌర సమాజంపై సానుకూల, ప్రతికూల ఫలితాలు కనిపిస్తున్నా యి. ఆర్థిక, జనాభాపరమైన, సామాజిక, పర్యావరణ కోణాల్లో పలు సమస్యలు గమనించవచ్చు. మానవ హక్కులను కోల్పోవడం, సామాజిక అభద్రత, కనీస అవసరాల కొరత, వైద్య ఆరోగ్య అభద్రత, మురికి కూపాల్లో జీవనాలు లాంటి పలు సమస్యలు వలసదారులు వేధిస్తున్నాయి. •

సుస్థిర రవాణా వ్యవస్థే శరణ్యం

డా. సునీల్ కుమార్ పోతన

వాణిజ్య, ఆర్థిక వృద్ధి, ఉపాధిని ప్రోత్సహించడానికి రవాణాచాలా ముఖ్యమైనది. కర్బన ఉద్గారాలవాయు కాలుష్యాన్ని తగ్గించి స్థిరమైనరవాణా చేపడితేనే అభివృద్ధిని సాధించగలం. కార్బన్ ఉద్గారాలు, పర్యావరణ ప్రభావాలను తగ్గిస్తేనే సురక్షితమైన,సమర్థవంతమైన, స్థితిస్థాపక అభివృద్ధి సాధ్యం. స్థిరమైన అభివృద్ధికిసాధనం సుస్థిర రవాణా. పేదరికాన్ని నిర్మూలించడం, అసమానతలను తగ్గించడం, మహిళ లకు సాధికారత కల్పించడం, వాతావరణ మార్పును ఎదు ర్కోవడం వంటి ఇతర కీలక లక్ష్యాలవైపు వేగంగా పురోగ తిని సాధించాలంటే స్థిరమైన రవాణా, స్థిరమైన అభివృద్ధి గురించి మరింత తెలుసుకోవాలి. నాణ్యమైన, నమ్మదగిన, స్థిరమైన, స్థితిస్థాపకమైన మౌలిక సదుపాయాలను అభి వృద్ధి చేయడం, అంతర్గతానుసంధానం చేయబడిన జాతీ య రహదారులు, రోడ్లు, వీధులు, రైల్వేలు, జలమార్గాలు, వాయుమార్గాలని మెరుగుపరచడంలో ప్రాముఖ్యతను ప్రతి ఒక్కరూ గుర్తించాలి. సుస్థిర ఆర్థిక వృద్ధికి, ప్రజల సామాజిక సంక్షేమాన్ని మెరుగుపరచడంలో, దేశాల మధ్య అంత ర్జాతీయ సహకారం, వాణిజ్యాన్ని పెంపొందించడంలో సురక్షితమైన, స్థిరమైన రవాణా వ్యవస్థ గురించి అందరూతెలుసుకోవాలి. ఓడరేవులు,రవాణా మౌలిక సదుపాయాల నిర్మాణం, కార్యకలాపాలను ప్రోత్సహించడం ద్వారా విద్యుత్, భూమి, ఇతర వనరుల వినియోగాన్ని తగ్గించగలం. కార్బన్ ఉద్గార వాయువులు, ఓజోన్ క్షీణించే పదార్థాలు, ఇతర కాలుష్య కారకాల తక్కువ ఉద్గారాల ఉత్పత్తిని తగ్గించవచ్చు. అంతర్జాతీయ రవాణా అనుసంధానాన్ని పెంపొందించడం, పర్యావరణ అనుకూల రవాణాను ప్రోత్సహించడం, సామాజిక సమ్మిళిత రవాణా అభివృద్ధి, స్థిరమైన రవాణా సమస్యలపై ప్రజల జ్ఞానాన్ని పెంపొందించే లక్ష్యంతో చైతన్య కార్యక్రమాలను నిరంతరం చేపట్టాలి. కార్బన్ ఉద్గారాల విడుదలలో వాయు,జల, రోడ్డుతోపాటు ప్రజా రవాణావ్యవస్థలు ప్రభావాన్ని చూపుతాయి. కార్బన్ ఉద్గారాల అత్యధిక ఉత్పత్తికి రహదారులు, ప్రధానంగా కార్లు, ఇతర వాహనాలే కారణం. విమానయానం అనేది రవాణా రంగంలోని మరొక మార్గం. ఇది పెద్ద మొత్తంలో శిలాజ ఇంధనాలను వినియోగిస్తుంది. విమానయానం అత్యధిక కార్బన్ ఉద్గారాలను వెలువరుస్తోంది. రవాణా రంగంలో ప్రపంచ ఉద్గారాలలో 10శాతం వాటాను విమానయానం కలిగి ఉంది. విమానాలు బరువైనవి. వాటి ఇంజన్‌లకు చాలా ఇంధనం అవసరం. ఫలితంగా ఖగోళశాస్త్ర ఉద్గారా లను ఉత్పత్తి చేస్తాయి. విమానయానంతో పోలిస్తే రైలులేదా బస్సు వంటి ప్రత్యామ్నాయ రవాణా పద్ధతులను ఎంపిక చేసుకుంటే పర్యా వరణ అనుకూలం. వ్యాపారం కోసంప్రయాణిస్తుంటే ముందుగా ప్రణాళిక చేసుకోవడం ద్వారా విమానా ప్రయాణాల సంఖ్యను తగ్గించుకోవచ్చు. నివాసయోగ్యమైన వాతావరణాన్ని కాపాడటానికి, నిపుణులు సిఫార్సు చేసిన విధంగా ప్రతివ్యక్తికి సగటు వార్షిక కర్బన ఉద్గారాలు 6.3 టన్నుల (2020లో) నుండి 2030నాటికి 2.1 టన్నులకు తగ్గాలి. రవాణా విషయానికి వస్తే సమాచారంతో కూడిన జీవనశైలి ఎంపికలు చేయడంతో కార్బన్ ఉద్గారాలను తగ్గించడంలో, గాలినాణ్యతను

మెరుగుపరచడంలో సహాయపడుతుంది. నడక,బైకింగ్ సహజంగా తక్కువకర్బన ఉద్గారాలు వెలువరించే రవాణా సాధనాలు. సమీప గమ్యస్థానాన్ని చేరడానికి నడకను ఎంచుకోండి. తప్పదంటే ద్విచక్ర వాహనాన్ని వాడండి. దూరంలో ఉండే గమ్యస్థానాన్ని వ్యక్తిగత కార్ల వినియోగాన్ని తగ్గించుకొని ప్రజారవాణాను ఎంచుకుంటే ప్రతివ్యక్తి సంవత్సరానికి 2.2టన్నుల వరకు కార్బన్ ఉద్గారాలను తగ్గించవచ్చు. కారులో ప్రయాణించాల్సిన అవసరం ఉన్నట్లయితే కార్‌పూలింగ్ చేయడంవల్ల 1.0టన్ను వరకు కార్బన్ ఉద్గారాలు తగ్గుతాయి. కారు లేకుండా జీవించడం వలన వార్షిక కార్బన్‌ఉద్గారాలను 3.6టన్నుల వరకు తగ్గించవచ్చు.ద్విచక్ర వాహనం లేదా కారు అయినా భాగ స్వామ్య యాక్సెస్‌ను అందించే సేవలు అనేక మార్గాల్లో ఉద్గారాలనుతగ్గించడంలో సహాయపడతాయి. భాగస్వామ్య సేవలతో నికర కొత్తవాహనాల తయారీ అవసరాన్ని తగ్గించ వచ్చు. ఉదాహరణకు, బైక్‌షేరింగ్ ద్వారా తక్కువ బైక్‌లను కొనుగోలు చేయాల్సిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. బైక్ లేదా కారును ఉపయోగించడం వల్ల మాత్రమే ఉద్గారాలువస్తాయని అనుకోవద్దు, వాటి తయారీలోనూ కర్బన ఉద్గారాలు వెలువడుతాయి. వాహన ఉత్పత్తి ఎంత తక్కువచేస్తే అంత ఉద్గారాలు తగ్గుతాయి. ఒకవేళ కారును కొనుగోలు చేయవలసి వస్తే ఎలక్ట్రిక్ వాహనాన్ని ఎంపికచేసుకోండి. సాధారణ వాహనం నుండి ఎలక్ట్రిక్ వాహనానికి మారడం వలన కార్బన్ ఉద్గారాల విడుదలను సంవత్సరానికి సగటున రెండు టన్నులు తగ్గించవచ్చు. విద్యుత్ తయారీలోనూ కర్బన ఉద్గారాలు వెలువడుతాయి. కొత్త ఎలక్ట్రిక్‌వాహనా తయారీకి అధికమొత్తంలో ఖనిజాలు, విలువైన లోహాలు అవసరం. సెకండ్ హ్యాండ్ ఎలక్ట్రిక్ వాహనాలు అందుబాటులో ఉంటే ఇంకా మంచిది. విద్యుత్ వాహన బ్యాటరీకి కావలసిన ఖనిజ వనరులను తవ్వడం వల్లకర్బన ఉద్గారాలు ఏర్పడతాయి. మనం వాహనాన్ని ఎంత ఎక్కువ కాలం ఉపయోగిస్తామో, కాలక్రమేణా ఉత్పాదక ఉద్గారాలు తక్కువగా ఉంటాయి. క్రమ పద్ధతిలో మెయింటెనెన్స్‌తో వాహన జీవితకాలం ఎక్కువ ఉంటుంది. ప్రస్తుతంప్రపంచ వ్యాప్తంగా నగరాల్లో ట్రాఫిక్ సమస్య తీవ్రంగాఉంది. ఐక్యరాజ్య సమితి అంచనాప్రకారం రోడ్డు ప్రమాదాలవల్లరోజుకు మొత్తం సగటున 3,287మంది చనిపోతున్నారు. రవాణా సంబంధిత ఉద్గారాలు,వాయుకాలుష్యం ఏర్పడుతున్నాయి. రోడ్డు ప్రమాదాల సంభవనీయతను తగ్గించడానికి అభివృద్ధి చెందుతున్న సాంకేతికతల సామర్థ్యాన్ని ఉపయోగించుకొని సురక్షితమైన, సరసమైన, అందుబాటులో ఉండే, సమీకృత, స్థిరమైన రవాణా వ్యవస్థల వైపు దృష్టి సారించాలి. ఇప్పటికే 36దేశాల్లోని 46 నగరాల్లో సుస్థిర పట్టణ రవాణా ప్రాజెక్టులను ప్రయోగాత్మకంగా చేపట్టారు. నడకకు, ద్విచక్ర ప్రయాణాలకు ప్రత్యేక లైన్లను ఏర్పాటు చేసారు. రహదారి భద్రత, వీధుల నిర్మితి, ఇతర రవాణా అంశాలపైన 2200మించి ప్రజలకు శిక్షణ ఇచ్చారు. నగరంలోని అన్ని నివాసిత ప్రాంతాలకు ఆకర్షణీయమైన, తక్కువ ధర ఉండేలా ప్రజారవాణా వ్యవస్థలను అభివృద్ధి చేయాలి. అధికసామర్థ్యం గల ప్రజా రవాణా వ్యవస్థలు మెట్రో, లైట్ రైల్ లేదా బస్‌ర్యాపిడ్ ట్రాన్సిట్ (బిఆర్‌టి) వంటి రవాణా సామర్థ్యాన్ని పూర్తిగా ఉపయోగించుకునేలా ఇతరరకాల ప్రజారవాణాతో ఏకీకృతం చేయాలి. సైక్లింగ్ వంటి మోటారు లేని రవాణా వినియోగాన్ని పెంచాలి, ప్రోత్సహించాలి. నడక మార్గాలు, క్రాసింగ్‌లు, సైక్లింగ్ లేన్‌లను ఏర్పాటు చేయాలి. అర్బన్ మొబిలిటీ ఇండియా సదస్సు,ప్రదర్శన 2024లో అత్యంత సుస్థిర రవాణా వ్యవస్థకలిగిన నగరంగా కేరళలోని కొచ్చిని ప్రకటించారు. •

ఆర్థిక సంస్కరణల రూపశిల్పికి అశ్రునివాళి

మన్మోహన్ భౌతిక కాయంపై కప్పేందుకు త్రివర్ణ పతాకం సిద్ధం చేసిన దృశ్యం

మన్మోహన్ భౌతికకాయం వద్ద నివాళులర్పిస్తున్న రక్షణమంత్రి రాజ్‌నాథ్ సింగ్

నివాళులర్పిస్తున్న ఆప్ అధినేత కేజ్రీవాల్

నేను యాక్సిడెంటల్ ప్రధాని, ఆర్థికమంత్రిని

ఓ సందర్భంలో వ్యాఖ్యానించిన మాజీ నప్రధాని మన్మోహన్

అర్ధరాత్రి వచ్చిన ఓ ఫోన్ కాల్‌తో రాజకీయ నాయకుడినయ్యా..

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 27: యాక్సిడెంటల్ ప్రైమ్ మినిస్టర్ అనగానే మన్మోహన్‌సింగ్ గుర్తుకొస్తారు. అయితే 'నేను యాక్సిడెంటల్ ప్రధానమంత్రినే కాదు.. యాక్సిడెంటల్ ఆర్థికశాఖ మంత్రిని కూడా' అని ఓ సందర్భంలో ఆయనే చెప్పుకొచ్చారు. తాను రాజకీయాల్లోకి వస్తానని మన్మోహన్ ఎప్పుడూ ఊహించలేదు. అర్ధరాత్రి సమయంలో వచ్చిన ఓ ఫోన్‌కాల్ తనను రాజకీయ నాయకుడిని చేస్తుందనిగానీ, భారత ఆర్థిక వ్యవస్థను, తన కెరీర్‌ను సమూలంగా మార్చేస్తుందనిగానీ అప్పుడు ఆయనకు తెలియదు. 1991లో పివి నరసింహారావు ప్రధానమంత్రి బాధ్యతలు చేపట్టిన సమయానికి దేశం దివాలా అంచున ఉంది. రాజకీయ సంక్షోభం తారస్థాయికి చేరుకుంది. సోవియట్ యూనియన్ పతనంతో కేవలం భారత్ మాత్రమే కాదు, యావత్ ప్రపంచం సంక్షోభం దిశగా అడుగులు వేస్తున్న సమయమది. యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ ఛైర్మన్ హోదాలో నెదర్లాండ్స్‌లో నిర్వహించిన ఓ సదస్సుకు వెళ్లిన మన్మోహన్‌సింగ్ పర్యటన ముగించుకుని తిరిగి వచ్చారు. ఇంట్లో నిద్రిస్తుండగా ప్రధాని ముఖ్యకార్యదర్శిగా పని చేస్తున్న పిసి అలెగ్జాండర్ నుంచి అర్ధరాత్రి సమయంలో ఊహించని ఫోన్‌కాల్ వచ్చింది. ఆర్థిక శాఖమంత్రిగా ఆయన్ని కేంద్ర కేబినెట్‌లోకి తీసుకోబోతున్నట్లు దాని సారాంశం. పనులన్నీ అనుకున్నట్లుగా జరిగితే ఆ క్రెడిట్ అందరూ తీసు కుంటారని, లేదంటే పదవి నుంచి తొలగిస్తారని నవ్వుతూ చెప్పారు అలెగ్జాండర్. బిత్తరపోయిన మన్మోహన్ కాసేపు తనను తాను నమ్మలేక పోయారట. నేను ఆర్థిక మంత్రిగా పనిచేయడమేంటి? అని అనుకున్నారట. ఈ విషయాన్ని ఆయన కుమార్తె దమన్‌సింగ్ రాసిన స్ట్రిక్ట్‌లీ పర్సనల్ మన్మోహన్ అండ్ గురుశరణ్ పుస్తకంలో ప్రస్తావించారు. 1991, జూన్ 21న రాష్ట్రపతిభవన్‌లో ఏర్పాటు చేసిన కార్యక్రమంలో మన్మోహన్‌సింగ్ ఆర్థికశాఖ మంత్రిగా ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు. ఆర్థిక మంత్రిగా బాధ్యతలు చేపట్టినప్పటి నుంచి సంస్కరణల దిశగా అడుగులు వేశారు. ఆర్థిక వ్యవస్థను సరళతరం చేయడం ద్వారా సమూల మార్పులకు శ్రీకారం చుట్టారు. ప్రధాని పివి నరసింహారావు కొన్ని సార్లు సందేహం వ్యక్తం చేసేవారని, ఆయన్ని ఒప్పించి మన్మోహన్ ముందుకెళ్లేవారని ఆ పుస్తకంలో దమన్‌సింగ్ ప్రస్తావించారు. మన్మోహన్ చాలా పరిశ్రమలకు లైసెన్స్ నియంత్రణల నుంచి విముక్తి కల్పించారు. గుత్తాధిపత్యం, నిర్బంధ వ్యాపార విధానానికి సంబంధించిన చట్టాలను సవరించారు. కొత్త పన్నుల విధానాన్ని అమల్లోకి తీసుకొచ్చారు.

ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల ఆధిపత్యాన్ని చాలా వరకు తగ్గించారు. దమన్ సింగ్ రాసిన పుస్తకంలో మన్మోహన్‌సింగ్, ఆయన భార్య గురుశరణ్ కౌర్ వ్యక్తిగత జీవితం గురించి చాలా విషయాలు ప్రస్తావించారు. తల్లిదండ్రులతో చేసిన సంభాషణలు, గ్రంథాల యాల్లో సేకరించిన సమాచారంతో దమన్‌సింగ్ ఈ పుస్తకాన్ని తీసుకొచ్చారు.

మన్మోహన్ మృతికి సంతాప సూచకంగా శుక్రవారం సిమ్లాలో జాతీయపతాకాన్ని సగం వరకు అవనతం చేసిన దృశ్యం

రాజ్యసభ సభ్యుడిగా ఉన్నా..మన్మోహన్ సింగ్ ఇంటి అడ్రస్ అద్దె ఇల్లే!

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 27: మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్‌కు సంబంధించిన మరో ఆసక్తికర విషయం వెలుగులోకి వచ్చింది. అస్సాంలోని గువాహటిలో 1919లో డబుల్ బెడ్‌రూం ఇంటిని అద్దెకు తీసుకున్న ఆయన 2019 వరకు దానిని కొనసాగించారు. పలు దఫాలుగా రాజ్యసభ సభ్యుడిగా పనిచేసినా ఆయన ఇంటి అడ్రెస్ ఆ అద్దె ఇల్లే. మధ్యలో పిఎం అయినా రెంట్ మాత్రం ఠంచన్‌గా చెల్లించేవారు. 1991లో అప్పటి ప్రధాని పివి నరసింహారావు మన్మోహన్‌సింగ్‌ను తన ఆర్థిక మంత్రిగా ఎంపిక చేశారు. దాంతో సింగ్ అస్సాం నుంచి రాజ్యసభ సభ్యుడిగా ఎన్నికయ్యారు. అప్పుడు ఆ రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ అధికారంలో ఉంది. దాంతో ఆ రాష్ట్రంలోకి ఒక బయటి వ్యక్తిగా అడుగుపెట్టిన మన్మోహన్‌సింగ్ 2019 వరకు గువాహటిలోని సరుమ్‌త్రియాకు చెందిన నందన్‌నగర్ ప్రాంత వాసుడయ్యారు. ఆ ఏరియాలో రూ.700 పెట్టి ఇంటిని అద్దెకు తీసుకున్నారు. అప్పుడు రాష్ట్ర పిఎంగా ఉన్న హితేశ్వర్ సైకియాకు చెందిన ఇల్లే ఇది. సిఎం వ్యక్తిగత నివాసం వద్దే ఈ ఇల్లు ఉండేది. తర్వాత మన్మోహన్‌సింగ్, ఆయన సతీమణి ఢిల్లీ నుంచి మార్చుకుని ఆ ఇంటి చిరునామా మీదే ఓటర్ ఐడిలు తీసుకున్నారు. మన్మోహన్‌సింగ్ అస్సాం రావడం కొందరికి నచ్చలేదు. ఆయనకు ఈ రాష్ట్రంలో ఎలాంటి చిరునామా లేదన్న కారణంతో రాజ్యసభ నామినేషన్‌ను కోర్టులో సవాల్ చేశారు. అప్పుడే మా డబుల్ బెడ్‌రూం అద్దెకు ఇచ్చాం. అదే వారి వ్యక్తిగత చిరునామాగా మారిపోయింది. ఆయన సాదా సీదా వ్యక్తి. ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడల్లా కుటుంబ విషయాలు మాట్లాడుకునేవాళ్లం. నా భర్త చనిపోయిన తర్వాత ఆ ఇంటి నుంచి మారాలని ఆయనకు పలువురు సూచించారు. కానీ అస్సాంతో బంధాన్ని ఆ ఇల్లే ఏర్పరిచిందని వారి సలహాను సున్నితంగా తిరస్కరించారు. అదే అడ్రస్‌ను కొనసాగించారు. అలాగే అద్దె చెల్లించేవారు. ప్రధానమంత్రి బాధ్యతలు స్వీకరించిన తర్వాత రెంట్ పంపడం మర్చిపోలేదు. ఒకసారి ఆయన పంపిన చెక్‌ను మేం క్యాష్ చేసుకోలేదు. దాంతో ఆయన ఒక ఉత్తరంరాసి, నగదు తీసుకోవాలంటూ కొత్త చెక్ పంపారు. ఇలా ఆయన నుంచి ఈతరం నేర్చుకోవాల్సినవి ఎన్నో విషయాలు ఉన్నాయి అని సైకియా సతీమణి మీడియాతో మాట్లాడారు. బయటివ్యక్తిగా అస్సాంలో ప్రయాణంమొదలుపెట్టిన మన్మోహన్ ఈశాన్య రాష్ట్రప్రధానిగా మారిపోయి, పలు ప్రాజెక్టులు తీసుకు రావడంలో కీలక పాత్ర పోషించారు.

ఏడు రోజులు సంతాప దినాలు ప్రకటించిన కేంద్రం

రాజ్‌ఘాట్ సమీపంలోనే మన్మోహన్‌కు అంతిమసంస్కారం: కెసి వేణుగోపాల్

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 27: మాజీ ప్రధానమంత్రి మన్మోహన్‌సింగ్ మరణానికి సంతాపసూచకంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏడు రోజులు సంతాప దినాలుగా ప్రకటించింది. రాష్ట్రపతి భవన్‌సహా అన్ని ప్రభుత్వ భవనాలపై జాతీయ పతాకాన్ని సగానికి అవనతం చేశారు. అటు ఎఐసిసి ప్రధాన కార్యాలయంపైనా జాతీయ జెండాను సగానికి దించారు. శనివారం ఉదయం 11 గంటలకు కేంద్ర కేబినెట్ సమావేశమై ఆయన మృతికి సంతాపం తెలపనుంది. కాంగ్రెస్ పార్టీ కూడా వచ్చే ఏడురోజులపాటు కార్యక్రమాలన్నింటినీ రద్దు చేసుకుంది. మాజీ ప్రధానమంత్రి, దేశ ఆర్థిక సంస్కరణల రూపకర్త మన్మోహన్‌సింగ్ (92) కన్నుమూశారు. వయసురీత్యా తలెత్తిన అనారోగ్య సమస్యలతో బాధపడుతున్న ఆయన గురువారం రాత్రి తుదిశ్వాస విడిచారు. ఆయన అంత్యక్రియలను పూర్తి అధికారిక లాంఛనాలతో నిర్వహించనున్నట్లు ఇప్పటికే కేంద్రం ప్రకటించింది. శనివారం ఆయన అంతిమ సంస్కారాలు నిర్వహించనున్నట్లు కాంగ్రెస్ ప్రధాన కార్యదర్శి కెసి వేణుగోపాల్ వెల్లడించారు. ప్రస్తుతం మన్మోహన్‌సింగ్ పార్థివదేహాన్ని ఆయన నివాసంలో ఉంచారు. ప్రజల సందర్శనార్థం శనివారం ఆయన భౌతికకాయాన్ని ఎఐసిసి ప్రధాన కార్యాలయానికి తీసుకురానున్నారు రాజ్‌ఘాట్ సమీపంలో ఆయన అంత్యక్రియలు నిర్వహించనున్నట్లు కాంగ్రెస్ వర్గాలు వెల్లడించాయి.

తన పాలనలో లోటును కూడా చెప్పిన మాజీ ప్రధాని..

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 27: ప్రధానిగా మన్మోహన్ సింగ్ ఆర్థికంగా దేశాన్ని పరుగులు పెట్టించినా ఆయన్ను బాధపెట్టిన అంశాలు ఉన్నాయి. ఆయన 2004 నుంచి 2014 వరకు దేశాన్ని నడిపించారు. 2014లో ప్రధాని హోదాలో చివరి ప్రెస్‌మీట్‌లో పలు ఆసక్తికర విషయాలు పంచుకున్నారు. ఓ విలేకరి మీకు ఎదురైన అత్యుత్తమ, ఆవేదనాభరిత అంశాలేమిటని ప్రశ్నించారు. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఏమిటని ప్రశ్నించారు. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఇవ్వడానికి నాకు కొంత సమయం కావాలి. ఇక అమెరికాతో పౌర అణు ఒప్పందం చేసుకోవడం నా జీవితంలో బెస్ట్ అంశం. మనదేశంపై అణు వివక్షతతో ఆర్థిక, సాంకేతిక, సామాజిక పురోగతులు జరగకుండా ఏర్పడిన అడ్డంకులు దీంతో తొలగిపోయాయి అని మన్మోహన్ పేర్కొన్నారు. మన్మోహన్, జార్జి డబ్ల్యు బుష్ నేతృత్వంలో భారత్, అమెరికా ఈ ఒప్పందంపై సంతకాలు చేశాయి. ఇందుకోసం కొన్ని నెలలపాటు ఇరుదేశాలు చర్చలు జరిపాయి. అంతర్జాతీయ అణుశక్తి సంస్థ కూడా దీనికి ఆమోద ముద్ర వేసింది. న్యూక్లియర్ సప్లయర్స్ గ్రూప్స్ కూడా పౌర అణు వ్యాపారం కోసం భారత్‌కు మినహాయింపు ఇచ్చింది. ఇక తాను పశ్చాత్తాప పడుతున్న అంశాలను ఆయన పేర్కొన్నారు. 'నన్ను క్షమించండి. ఈ విషయంపై మాట్లాడాల్సి వస్తుందని అనుకోలేదు. కానీ ఖచ్చితంగా వైద్య, ఆరోగ్య రంగం, స్త్రీ, శిశు ఆరోగ్య సంరక్షణకు చాలాచేద్దామని అనుకున్నాను. ఈ క్రమంలో జాతీయ ఆరోగ్య కార్యక్రమం మొదలుపెట్టి చాలా ఫలితాలు సాధించాం. కానీ మరింత చేయాల్సి ఉంది అని వెల్లడించారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని ప్రజలకు నాణ్యమైన వైద్యం అందించేందుకు 2005లో నేషనల్ రూరల్ హెల్త్ మిషన్‌ను యుపిఎ ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. 10 ఏళ్ల కాలంలో రాజీనామా చేయాలని ఎప్పుడైనా అనిపించిందా? అని మరో విలేకరి ప్రశ్నించారు. దీనికి మన్మోహన్ స్పందిస్తూ ఎప్పుడూ అనిపించలేదు. నా పనిలో నేను ఎంజాయ్ చేశాను. సంపూర్ణ నిజాయతీతో బాధ్యతలు నిర్వహించాను అని నాడు పేర్కొన్నారు.

మన్మోహన్ సర్కార్ గ్రామీణ పేదలకు ఏడాదికి 100 రోజుల పనికి గ్యారంటీ కల్పిస్తూ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని తీసుకొచ్చింది. వివిధ పథకాల కింద నగదు సాయాన్ని ఆధార్ అనుసంధానమైన లబ్దిదారుల బ్యాంకు ఖాతాల్లోకి నేరుగా బదిలీ చేసే ప్రక్రియను ప్రారంభించింది. ప్రైవేట్ పాఠశాలల్లోని కొందరు పేద విద్యార్థులు ఉచితంగా చదువుకునేలా నిబంధనలు రూపొందించింది. సామాన్యుడి చేతికి పాశుపతాస్త్రం లాంటి సమాచార హక్కును అందించింది.

ఆ పాత కారంటే మన్మోహన్‌సింగ్‌కు మహా ఇష్టమట!

మాజీ ఐపిఎస్ అధికారి అరుణ్ అసిమ్ వెల్లడి

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 27: వరుసగా పదేళ్లపాటు దేశానికి ప్రధానమంత్రిగా మన్మోహన్‌సింగ్ సేవలందించారు. అంతకుముందు ఆర్థికమంత్రిగా, రిజర్వు బ్యాంక్ గవర్నర్‌గానూ వ్యవహరించారు. ఇలా ఎన్నో కీలక బాధ్యతలు నిర్వర్తించిన మన్మోహన్ పలు లగ్జరీ కార్లలో ప్రయాణించారు. అయినప్పటికీ తనకు మాత్రం అవేవీ నచ్చేవి కావు. తన సొంత 'మారుతి 800' కారు అంటే ఎంతో ఇష్టపడేవారట. ఆయన హయాంలో స్పెషల్ ప్రొటెక్షన్ గ్రూప్ (ఎస్‌పిజి) చీఫ్‌గా పనిచేసిన మాజీ ఐపిఎస్ అధికారి అరుణ్ అసిమ్ ఈ విషయాన్ని వెల్లడించారు. 2004-2007వరకు నాటి ప్రధాని మన్మోహన్ భద్రత బృందమైన ఎస్పీజికి అరుణ్ హెడ్‌గా వ్యవహరించారు. ప్రస్తుతం ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని కన్నౌర్ సదర్ నియోజకవర్గ ఎమ్మెల్యేగా ఉన్న ఆయన మాజీ ప్రధాని మృతిపై తీవ్ర దిగ్భ్రాంతి వ్యక్తం చేశారు. ఈ సందర్భంగా యుపిఎ హయాంలో మన్మోహన్ వద్ద పనిచేసిన రోజులను గుర్తు చేసుకున్నారు.

'మన్మోహన్‌కు ఒకే ఒక్క సొంతకారు ఉంది. అదే మారుతి 800. దాన్ని ప్రధానమంత్రి నివాసంలో బిఎండబ్ల్యు వెనక పార్క్ చేసేవాళ్లం. దాన్ని చూపించి 'ఇది నా కారు' అంటూ ఆయన తరచూ చెప్పేవారు. మధ్యతరగతి కుటుంబం నుంచి వచ్చిన ఆయన సొంతంగా కొనుగోలు చేసిన ఆ కారుకు ఎంతో విలువ నిచ్చేవారు. 'దాన్ని చూస్తే సామాన్యులకు నేను చేయాల్సిన పని గుర్తుకువస్తుంది' అని అనేవారు. బిఎండబ్ల్యు లగ్జరీ కోసం కాదని భద్రత దృష్ట్యా ఆ కారు ఉపయోగించాలని మేం ఆయనను కోరేవాళ్లం. అప్పుడు ఆయన స్పందిస్తూ..'కోట్ల విలువచేసే ఆ కారు ప్రధానిది. కానీ నా కారు మాత్రం మారుతినే' అని చెప్పేవారు' అంటూ నాటి సంగతులు అరుణ్ గుర్తు చేసుకున్నారు.

దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు కొత్త దిశను చూపించారు..

సామాజిక ఉద్యమకారుడు అన్నాహజారే

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 27: మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ మృతికి ప్రముఖ సామాజిక ఉద్యమకారుడు అన్నాహజారే సంతాపం తెలిపారు. ఆయన ఎప్పుడూ సామాజిక సంక్షేమం, దేశాభ్యున్నతికే ప్రాధాన్యత ఇచ్చారని కొనియాడారు. మహారాష్ట్రలోని తన స్వగ్రామంలో మాట్లాడుతూ పుట్టినవారు మరణిస్తారు. కానీ, వారి జ్ఞాపకాలు , వారసత్వం మాత్రం నిలిచి పోతాయి. మన్మోహన్‌సింగ్ దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు కొత్త దిశను చూపించారు అని అన్నారు. తాను 2010 తొలినాళ్లలో అవినీతి వ్యతిరేక ఉద్యమం చేపట్టినప్పటి విషయాలను ఈ సందర్భంగా అన్నాహజారే గుర్తు చేసు కున్నారు. ఆయన తనను చర్చలకు ఆహ్వానిం చారని, త్వరితగతిన నిర్ణయాల తీసుకునేవారని తెలిపారు. అవినీతిని వ్యతిరేకించిన మన్మోహన్ సింగ్ లోక్‌పాల్, లోకాయుక్త చట్టానికి సంబంధించి తక్షణ నిర్ణయాలు తీసుకున్నారని, నిత్యం దేశం గురించి, దేశ ప్రజలకు ఇంకా ఏం చేయాలనే ఆలోచించేవారని తెలిపారు. మన్మోహన్ భౌతికంగా దూరమైనా ఆయన ప్రజల జ్ఞాపకాల్లో ఎప్పటికీ నిలిచిపోతారని తెలిపారు.

భారత్ అంతరిక్ష అభివృద్ధికి డాక్టర్ మన్మోహన్ చేయూత

స్పేస్ కమిషనర్ సభ్యుడు,ప్రధానమంత్రిగా రెండుసార్లు షార్‌కు రాక

శ్రీహరికోట (తడ), డిసెంబరు 27 ప్రభాతవార్త: భారత అంతరిక్ష పరిశోధనకు దివంగత ప్రధాని డాక్టర్ మన్మోహన్‌సింగ్ ఎనలేని సేవలు చేశారు. ఇస్రో ఆవిర్భావం తర్వాత ప్రత్యేకించి శ్రీహరికోటలోని అంతరిక్ష ప్రయోగ కేంద్రాన్ని అభివృద్ధి చేసిన ప్రధానుల్లో మన్మోహన్ ఒకరు. ఆయన ప్రధానమంత్రి కాకముందే 1972లో కేంద్ర ఆర్థికశాఖ సభ్యుడిగా ఉండేవారు. అప్పుడే 1976 దాకా స్పేస్ కమిషన్ సభ్యునిగాను ఆయన పని చేశారు. ఆ హోదాలో అంతరిక్ష అభివృద్ధి కోసం బాటలు వేశారు. ఇస్రో ప్రధాన కార్యాలయం బెంగళూరుతో పాటు అంతరిక్ష ప్రయోగ కేంద్రం శ్రీహరికోటకు కూడా వచ్చారు. క్రమంగా దేశ ఆర్థిక అభివృద్ధికి రూపశిల్పిగా ప్రసిద్ధి చెందిన మన్మోహన్‌సింగ్ అంతరిక్ష అభివృద్ధికి కూడా ఉపయోగపడ్డారు. ఇస్రో విదేశీ ఉపగ్రహాలను సైతం అంతరిక్షంలోకి ప్రయోగిస్తూ డాలర్ల పంటను పండిస్తుందంటే అందుకు కారకులు మన్మోహన్ కూడా. శ్రీహరికోటకు స్పేస్ కమిషన్ హోదాలో వచ్చిన ఆయన ఇక్కడ ఎస్‌ఎల్‌వి ప్రాజెక్టు అభివృద్ధి చేయడానికి వివిధ సాంకేతిక వసతులు కేంద్రప్రభుత్వం ద్వారా రాబట్టడానికి సహకరించారు. ఆ సమయంలో ఇస్రో ఛైర్మన్‌గా మన్మోహన్‌కు అత్యంత సన్నిహితులైన ప్రొఫెసర్ సతీష్‌ధవన్ ఉన్నారు. ఎస్‌ఎల్‌వి ప్రాజెక్టు డైరెక్టర్‌గా అనంతర కాలంలో భారత రాష్ట్రపతిగా పనిచేసిన డాక్టర్ అబ్దుల్ కలాం ఉన్నారు.

ప్రధాని హోదాలో రెండుసార్లు: 2004లో భారత ప్రధానిగా బాధ్యతలు స్వీకరించి మన్మోహన్‌సింగ్ రెండుసార్లు శ్రీహరికోట అంతరిక్ష ప్రయోగ కేంద్రాన్ని సం దర్శించారు. 2005లో ఒకప్పటి తన సన్ని హితుడు ప్రొఫెసర్ సతీష్‌ధవన్ విగ్రహావిష్కరణ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. ప్రస్తుతం శ్రీహరికోట సతీష్‌ధవన్ అంతరిక్ష కేంద్రంగా పిలువబడుతోంది. 2012లో పిఎస్‌ఎల్‌వి-సి21 రాకెట్ ప్రయోగం సందర్భంగా ప్రధాని షార్‌లోనే ఉన్నారు. ఈ రాకెట్ ద్వారా అప్పట్లోనే జపాన్ ఉపగ్రహాన్ని ప్రయో గించారు. మన్మోహన్‌సింగ్ ప్రధానమంత్రి హోదాలో శ్రీహరికోటకు వచ్చినప్పుడు ముఖ్య మంత్రులుగా డాక్టర్ వైఎస్‌రాజశేఖర్‌రెడ్డి, రోశయ్యలు ఉన్నారు. శ్రీహరికోటకు ఆయన రెండు మార్లు వచ్చినప్పుడు ఇస్రో ఛైర్మన్లుగా మాధవన్ నాయర్, డాక్టర్ కె.రాధాకృష్ణన్‌లు ప్రధానితో సమావేశమై ఇస్రో, షార్ అభివృద్ధి గురించి చర్చించారు.

ఇస్రో అంచలంచెలుగా ఎదగడానికి: భారత అంతరిక్ష పరిశోధన సంస్థ అంచలంచెలుగా ఎదగడానికి మన్మోహన్‌సింగ్ లాంటి అపర మేధావుల కృషి ఎంతైనా ఉంది. ప్రారంభంలో ఎస్‌ఎల్‌వి ప్రాజెక్టు అభివృద్ధి కోసం మాత్రమే కాకుండా, అనంతరం ఆయన ప్రధాని హోదాలో వివిధ కీలక ప్రాజెక్టులకు అనుమతులిచ్చారు.

షార్‌లో శాస్త్రవేత్తల సంతాపం: శ్రీహరికోటలో దివంగత ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ మృతి పట్ల శాస్త్రవేత్తలు దిగ్భ్రాంతికి గురయ్యారు. ఆయన ప్రధాని హోదాలో పర్యటించినప్పుడు పనిచేసిన సీనియర్ శాస్త్రవేత్తలు తమ జ్ఞాపకాలు గుర్తు చేసుకున్నారు. మితభాషిగా దేశాభివృద్ధి మాత్రమే కాంక్షగా గుర్తింపు పొందిన అత్యంత తక్కువమంది రాజకీయ నేతల్లో మన్మోహన్ సింగ్ ఒకరని ఆయన ముందుచూపుతోనే ఇస్రో వంటి కార్యక్రమాలు దినాదినాభివృద్ధి చెంది అగ్రదేశాల్లో భారత్ ఒకటిగా నిలబడటానికి దోహదం చేసిందని కొందరు కొనియాడారు.

'నా దేశం ఎలా ఉంది?'

గతంలో 10 గంటల శస్త్ర చికిత్స తర్వాత మన్మోహన్ వేసిన ప్రశ్న..

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 27: మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్‌కు దేశంపై ఉన్న అంకితభావాన్ని వెల్లడించే సంఘటన ఇది. ప్రధాని పదవిలో ఉన్న సమయంలో క్లిష్టమైన హృదయ సంబంధిత శస్త్రచికిత్స చేయించుకున్న అనంతరం ఆయన పలికిన మాటలే అందుకు నిదర్శనం. '2009లో మన్మోహన్‌సింగ్‌కు 10 గంటలకు పైగా క్లిష్టమైన హృదయ సంబంధిత చికిత్స జరిగింది. తర్వాత ఆయన కాస్త కోలుకున్నారు. దాంతో శ్వాస తీసుకోవడానికి వీలుగా అమర్చిన ఒక పైపును తొలగించాం. ఆ వెంటనే ఆయన దేశంగురించే మాట్లాడారు. నాదేశం ఎలా ఉంది? కశ్మీర్ ఎలా ఉంది? అని అడిగారు. సర్జరీ గురించినాకు ఎలాంటి బెంగా లేదు. నా దేశం గురించే నా ఆలోచనంతా' అని అన్నారని డాక్టర్ రమాకాంత్ పాండా వెల్లడించారు. అప్పుడు మాజీ పిఎంకు చికిత్స అందించిన వైద్యుడు ఆయన. ఎయిమ్స్ ఢిల్లీలో ఆ సర్జరీ జరిగింది.

మన్మోహన్ ఆర్థికవేత్తే కాదు.. హాకీ ప్రియుడు కూడా..

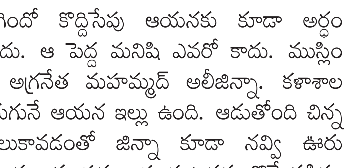

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 27: మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ కేవలం ఆర్థికవేత్తే కాదు..హాకీ ప్రియుడు కూడా. ఇందుకు పాక్ జాతిపిత జిన్నానే సాక్ష్యం.ఈ విషయాన్ని ఓ సందర్భంలో స్వయంగా మన్మోహనే చెప్పారు. ఒకప్పుడు భారత్‌లో క్రికెట్ కంటే హాకీ అంటేనే క్రేజ్ ఎక్కువ. అవిభాజ్య భారత్‌లోని పంజాబ్‌లో మన్మోహన్ సింగ్ జన్మించారు. ప్రస్తుతం ఆ ప్రాంతం పాకిస్థాన్‌లో ఉంది.1945లో ఆయనకు 13 ఏళ్లు. ఓ రోజు లాహోర్ జూనియర్ కాలేజీ గ్రౌండ్‌లో మన్మోహన్ తన మిత్రులతో కలిసి హాకీ ఆడుతున్నారు. ఆ గ్రౌండ్ పక్కనే ఓ పెద్దాయన వీరి ఆటను వీక్షిస్తున్నారు. ఇంతలో మన్మోహన్ గోల్ పోస్టులోకి కొట్టిన బంతి నేరుగా వెళ్లి ఆ పెద్దాయన తలను తాకింది. ఏం జరిగిందో కొద్దిసేపు ఆయనకు కూడా అర్థం కాలేదు. ఆ పెద్ద మనిషి ఎవరో కాదు. ముస్లిం లీగ్ అగ్రనేత మహమ్మద్ అలీజిన్నా. కళాశాల పొరుగునే ఆయన ఇల్లు ఉంది. ఆడుతోంది చిన్న పిల్లలుకావడంతో జిన్నా కూడా నవ్వి ఊరుకొన్నారు. ఈ సరదా సంఘటనను కొన్నేళ్లక్రితం కర్ణాటకలో ఎన్నికల ప్రచారం వేళ బెంగళూరులో స్వయంగా మన్మోహన్‌సింగ్ కొందరు విలేకరులకు వెల్లడించారు. ఈ సందర్భంగా సరదాగా స్పందిస్తూ ప్రస్తుత రాజకీయ నాయకుల కంటే ముందే మీరు జిన్నాపై దాడి చేశారా అని ప్రశ్నించగా మన్మోహన్ తనదైన శైలిలో నవ్వేశారు. అంతకుముందే అలీఘడ్ ముస్లిం లీగ్ విశ్వవిద్యాలయంలో జిన్నా చిత్రపటంపై వివాదం మొదలైంది.

దృఢ సంకల్పంగల గొప్ప రాజనీతిజ్ఞుడు: మలేసియా ప్రధాని అన్వర్

కౌలాలంపూర్, డిసెంబరు 27: భారత మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ మరణం పట్ల ప్రపంచ దేశాధినేతలు సైతం తీవ్ర విచారం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఈ క్రమంలోనే మలేషియా ప్రధాని అన్వర్ ఇబ్రహీం మన్మోహన్‌సింగ్‌తో ఉన్న వ్యక్తిగత అనుబంధాన్ని గుర్తుచేసుకున్నారు. ఆయనలోని గొప్ప మానవీయ కోణం, దయాగుణాన్ని వివరిస్తూ ఓ కేసులో తాను జైలుకు వెళ్లినప్పుడు తన పిల్లలకు మన్మోహన్‌సింగ్ స్కాలర్‌షిప్‌లు ఆఫర్ చేశారని గుర్తు చేసుకున్నారు. నా గొప్పమిత్రుడు మన్మోహన్‌సింగ్ మరణించారన్న వార్తతో నా హృదయం దుఖంతో నిండిపోయింది.

భారతదేశ ఆర్థిక సంస్కరణల రూపశిల్పిగా కీర్తి గడించిన ఆయన గురించి అనేక వ్యాసాలు, పుస్తకాలు ఉంటాయి.

శుక్రవారం న్యూఢిల్లీలో మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ భౌతికకాయం వద్ద నివాళులర్పిస్తున్న మంత్రి పొన్నం ప్రభాకర్ తదితరులు

దేశం మహోన్నత వ్యక్తిని కోల్పోయింది

మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ భౌతికకాయం వద్ద నివాళులర్పించిన మంత్రి పొన్నం ప్రభాకర్

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ మరణంతో దేశం ఆర్థికవేత్త నిరాడంబర అయిన మహోన్నత వ్యక్తిని కోల్పోయిందని మంత్రి పొన్నం ప్రభాకర్ అన్నారు. మన్మోహన్ సింగ్ మరణం పట్ల తీవ్ర దిగ్భ్రాంతిని వ్యక్తం చేశారు. మాజీ ప్రధాని మరణం దేశానికి తీరని లోటన్నారు. దేశ రూపురేఖలే మార్చేసిన ఆర్థిక సంస్కరణల రూపకల్పి మన్మోహన్‌సింగ్ అని ఆయన సేవలను కొని యాడారు. మాజీ ప్రధానమంత్రి మన్మోహన్ సింగ్ పార్థివదేహానికి రవాణా, సంక్షేమ శాఖ మంత్రి పొన్నం ప్రభాకర్ శుక్రవారం ఢిల్లీలో పుష్పాంజలి ఘటించి, నివాళులర్పించారు. వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలిపారు. ఆయన ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ఆకాంక్షించారు. తన దశాబ్ద పాలనలో విప్లవాత్మక నిర్ణయాలతో దేశాన్ని తిరుగులేని శక్తిగా మార్చారని మంత్రి పొన్నం పేర్కొన్నారు. ఉపాధి హామీ చట్టం, ఆహార భద్రత, సమాచార హక్కు చట్టం ఇలా ఎన్నో సంస్కరణలు చేసి దేశ రూపురేఖలు మార్చారని మంత్రి కొనియాడారు. మన్మోహన్ సింగ్ ప్రధానిగా ఉన్న సమయంలోనే 15వ లోకసభలో తాను పార్లమెంట్ సభ్యుడిని అని .. ఎన్నో సమావేశాల్లో ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్‌తో కలిసి పాల్గొన్నానని గుర్తు చేసుకున్నారు. పార్లమెంట్‌లో ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర బిల్లు ప్రవేశపెట్టే సమయంలో నేతలందరినీ ఒక్కతోటి పైకి తీసుకు రావడానికి సమావేశం ఏర్పాటు చేసి.. తెలంగాణ పట్ల తనకంటూ ఉన్న అభిమానాన్ని చాటుకున్నారని గుర్తు చేశారు. తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటులో కీలక పాత్ర వహించిన మన్మోహన్ సింగ్ లేరనే వార్త తీవ్రంగా కలిసి వేస్తుందని, తెలంగాణ ప్రజల గుండెల్లో మన్మోహన్‌సింగ్ చిరస్థాయిగా నిలుస్తారని మంత్రి పొన్నం ప్రభాకర్ తెలిపారు.

నిమ్స్‌లో మాజీ ఎంపి మంద జగన్నాథంను పరామర్శించిన మంత్రి పొన్నం

తీవ్ర అనారోగ్యంతో నిమ్స్ హాస్పిటల్‌లో చికిత్స పొందుతున్న నాగర్ కర్నూల్ మాజీ పార్లమెంట్ సభ్యులు మంద జగన్నాథంను రవాణా, బీసీ సంక్షేమ శాఖ మంత్రి పొన్నం ప్రభాకర్ శుక్రవారం పరామర్శించారు. ఈ సందర్భంగా నిమ్స్ హాస్పిటల్ సూపరింటెండెంట్ బీరప్ప ఇతర వైద్యు లతో మందా జగన్నాథం ఆరోగ్య పరిస్థితిపై అడిగి తెలుసుకు న్నారు. మాజీ ఎంపీకి మంచి చికిత్స అందించాలని వైద్యుల బృందానికి సూచిం చిన మంత్రి.. వారి కుటుంబ సభ్యులను పరామర్శించి ధైర్యం చెప్పారు.

మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ మరణంపై అసెంబ్లీ స్పీకర్ ప్రసాద్‌కుమార్ సంతాపం

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27: మాజీ ప్రధానమంత్రి మన్మోహన్‌సింగ్ మరణం పట్ల అసెంబ్లీ స్పీకర్ గడ్డం ప్రసాద్‌కుమార్ సంతాపం వ్యక్తం చేశారు. గొప్ప ఆర్థికవేత్త అయిన మన్మోహన్‌సింగ్.. మొదట ప్రధాని పివినరసింహారావు మంత్రివర్గంలో ఆర్థికశాఖ మంత్రిగా సంస్కరణలను అమలుచేసి దేశం అభివృద్ధి పథంలో నడవడానికి పునాదులు వేశారని పేర్కొన్నారు. 2004 నుండి 2014 వరకు భారతదేశ ప్రధానమంత్రిగా మన్మోహన్ సింగ్ భారతదేశ ప్రగతికి తోడ్పడ్డారని తెలిపారు.

తాగునీటి ఫిర్యాదులకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి

ఎంసిసి ఫిర్యాదులను సమీక్షించిన జలమండలి ఎండి అశోక్‌రెడ్డి

పాల్గొన్న ఇడి మయాంక్ మిట్టల్

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: జలమండలి దృష్టికి వచ్చిన సమస్యలను వెంటనే పరిష్కరించాలని జలమండలి ఎండి అశోక్ రెడ్డి అధికారులను ఆదేశించారు. శుక్రవారం రోజున జలమండలి ఈడి మయాంక్ మిట్టల్‌తో కలిసి ఓ అండ్ ఎం అధికారులతో ఎంసిసి(మెట్రో కస్టమర్ కేర్) ఫిర్యాదులపై సమీక్ష సమావేశం నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ఎండి అశోక్ రెడ్డి మాట్లాడుతూ క్షేత్రస్థాయిలో అధికారులు సొంతంగా ప్రణాళికలు వేసుకుని ప్రజలకు ఇబ్బందులు రాకుండా చూడాలని సూచించారు. తాగునీటి సరఫరా, కలుషిత నీరు సమస్యలపై వచ్చే ఫిర్యాదులకు అధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలన్నారు. మరోవైపు రోడ్లపై సివరేజీ ఓవర్ ఫ్లో కాకుండా ముందస్తు చర్యలు చేపట్టాలని పేర్కొన్నారు. మ్యాన్ హోళ్లు ఉప్పొంగితే వెంటనే పూడిక తీయాలని వివరించారు. వాటి నుంచి తీసిన వ్యర్థాల్ని (సిల్ట్) వెంటనే అక్కడ్నుంచి తొలగించాలని ఆదేశించారు. ఎక్కడైనా మ్యాన్ హోళ్లు ధ్వంసమైతే వెంటనే పునర్ని ర్మాణం చేపట్టాలని, మ్యాన్ హోళ్ల కవర్లు కనిపించని స్థితిలో ఉన్నా వెంటనే కొత్త మూతలను ఏర్పాటు చేయాలని ఆదేశించారు. ఎంసిసిలో వచ్చిన ఫిర్యాదులు, పరిష్కారం వివరాలపై ఆరా తీశారు. వాటిని సాధ్యమైనంత త్వరగా పరిష్కరించాలని సూచించారు. ప్రస్తుతం కొనసాగుతున్న 90 రోజుల డీసిల్టింగ్ పనుల పురోగతిని అధికారులను అడిగి తెలుసుకున్నారు.

90 రోజుల కార్యచరణ ప్రణాళిక

రోడ్లపై మురుగునీరు పొంగిపొర్లకుండా నివారించేందుకు అక్టోబరు 2 నుంచి జలమండలి 90 రోజుల కార్యచరణ ప్రణాళిక చేపట్టింది. ఇందులో భాగంగా మురుగునీటి లైన్లలో పేరుకుపోయిన పూడికను తొలగిస్తున్నది. పూడిక తీసిన పైప్‌లైన్ పొడవు-2000 కి.మీ.లు, ప్రాంతాల సంఖ్య-16,000, పూడిక తీసిన మ్యాన్‌హోళ్ల సంఖ్య-1,65,000 ఉన్నాయి. ట్యాంకర్ల సరఫరాపై ఈడి సమీక్షించారు. జలమండలి నీటి ట్యాంకర్ల బుకింగ్, సరఫరా తీరుపై ఈడి మయాంక్ మిట్టల్ అధికారులతో సమీక్ష నిర్వహించారు. ప్రస్తుత ట్యాంకర్ల బుకింగ్, సరఫరా, వెయిటింగ్ వివరాలను అడిగి తెలుసుకున్నారు. ట్యాంకర్లు బుక్ చేసుకున్న వారికి వీలైనంత వెంటనే సరఫరా అయ్యేలా చూడాలని అధికారులకు సూచించారు. రెసిడెన్షియల్ అవసరాలకు ట్యాంకర్లు బుక్ చేసుకునే వారికి సరఫరాలో మొదటి ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలని సూచించారు.

యాసంగి లెవీ గడువు పెంచిన కేంద్రం

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త : తెలంగాణలో యాసంగి సీజనుకు సంబంధించి లెవీని పొడిగిస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. 2023-24 ఆర్థిక సంవత్సరానికి సంబంధించి యాసంగి సీజనులో కస్టమ్ మిల్లింగ్ రైస్ (లెవీ/సిఎమ్మార్) గడువును పొడిగించినట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సమాచారం అందించింది. ఈ నెల 15వ తేదీతో లెవీ గడువు పూర్తి కావడంతో అప్పటి నుండి భారత్ ఆహార సంస్థ (ఎఫ్‌సిఐ) తెలంగాణ నుండి బియ్యం సేకరణను నిలిపివేసింది. దీంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రానికి లేఖ గతంలోనే రేఖ రాసింది. అలాగే ఎప్పటికప్పుడు లెవీ గడువు పెంపుదలపై సంప్రదింపులు జరుపుతోంది. ఈ నేపథ్యంలో గత ఏడాది యాసంగి సీజనుకు సంబంధించి లెవీ సరఫరాను నెల రోజుల పాటు అదనంగా పెంచుతూ భారత్ ఆహారసంస్థ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. ఈ మేరకు దీనికి సంబంధించి జనవరి 25వ తేదీ నాటికి లెవీ లక్ష్యాన్ని పూర్తి చేయాలని స్పష్టం చేస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వ కార్యదర్శి దీపేంద్రసింగ్ ఉత్తర్వులు విడుదల చేశారు.

పోలీసు శాఖలో కలవరపెడుతున్న బలవన్మరణాలు

నెల రోజుల్లో ఇద్దరు ఎస్ఐల ఆత్మహత్యతో జిల్లా పోలీసు విభాగాల్లో కలకలం

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: తెలంగాణ పోలీసు శాఖలో బలవన్మరణాలు కలవరపెడుతున్నాయి. నెల రోజుల వ్యవధిలో ఇద్దరు యువ ఎస్ఐలు ఆత్మ హత్యలకు పాల్పడడం ఆయా జిల్లా పోలీసు విభాగాల్లో కలకలం రేపసాగాయి. ములుగు జిల్లా వాజేడు పోలీసు స్టేషన్ ఎస్ఐ రుద్రారపు హరీష్ ఈ నెల రెండవ తేదీన తన సర్వీసు రివాల్వర్‌తో కణతకు కాల్చుకుని ఆత్మ హత్యకు పాల్పడ్డారు. ఆయన ఆత్మహత్యకు ఒక యువతి బెదిరింపులు కారణమని తేలడంతో ఆమెను అరెస్టు చేశారు. కొద్ది రోజుల నుంచి ఆ యువతి ఎస్ఐ హరీష్‌తో సన్నిహితంగా వుంటూ తనను వివాహం చేసుకోవాలని కోరసాగింది. అయితే ఇందుకు ఎస్ఐ అంగీకరించగా తన ఇం ట్లో కుదిర్చిన సంబంధాన్ని అంగీకరించారు. దీంతో ఆ యువతి ఎస్ఐ హరీష్‌ను బెదిరించడంతో భయపడిన ఆయన సర్వీస్ రివాల్వర్‌తో కాల్చుకుని ఆత్మహత్యకు పాల ్పడ్డారు. ఈ ఘటన రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సంచలనం రేపింది. ఎస్ఐ హరీష్ ఆత్మహత్యకు ఒక యువతి కారణమని ఆలస్యంగా వెలుగు చూడడంతో దీనిపై విచారణ చేబటి ్టప అధికారులు ఆమెను భిన్నకోణాల్లో విచారించి అరెస్టు చేసి రిమాండుకు తరలించారు. ఇక తాజాగా కామారెడ్డి జిల్లా బిక్కనూర్ ఎస్ఐ సాయికుమార్ బలవన్మరణం మరింత కలకలం రేపింది.

33 ఏళ్ల సాయికుమార్ 2018 బ్యాచ్ ఎస్ఐ. నిరుపేద కుటుంబం నుంచి వచ్చిన ఈ యువకుడికి భార్య కుమారుడు వున్నారు. ఆయన భా ర్య ప్రస్తుతం ఐదు నెలల గర్భిణిగా చెబుతున్నారు. ఎస్ఐ సాయికుమార్ చెరువులో దూకి ఆత్మహత్యకు పాల్పడిన ఉదంతం కూడా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సంచలనం రేపింది . ఆయనతో పాటు బీబీపేట్ పోలీసు స్టేషన్‌కు చెందిన మహిళా కానిస్టేబుల్ శృతి, పోలీసు స్టేషన్‌లో కంప్యూటర్లను మరమ్మత్తులు చేసే ప్రైవేటు వ్యక్తి నిఖిల్ కూడా ఇ దే చెరువులో దూకి ఆత్మహత్యకు పాల్పడడం మరింత కలకలం రేపింది. ఎస్ఐ సాయికుమార్‌కు ధైర్యవంతుడు, నిజాయితీపరుడుగా పేరుంది. ఇదే సమయంలో ఆయ నకు ఈత కూడా వచ్చని స్థానికులు చెబుతున్నారు. ఒకే చెరువులో ముగ్గురి శవాలు వుండడం పోలీసు శాఖలో అందరిని షాక్‌కు గురిచేసింది. ఇప్పటి వరకు దీని వెను కగల మిస్టరీ వీడలేదు. ముగ్గురి మధ్య ఏదైనా విషయమై గొడవలు వచ్చి ముందుగా కానిస్టేబుల్ శృతి చెరువులో దూకగా ఆమెను కాపాడేందకు నిఖిల్‌తో పాటు ఎస్ఐ సాయికుమార్ కూడా దూకి మునిగి చనిపోయి వుంటారని అనుమానాలు వ్యక్తం అవుతున్నాయి. ముగ్గురు ఆత్మహత్మకు పాల్పడి వుంటారని ప్రాథమికంగా పోలీసులు అనుమానిస్తు న్నారు. ముగ్గరి మృతదేహాలకు పోస్టుమార్టం అనంతరం వారి బంధువులకు అప్పగించారు.

ఈ కేసును కామారెడ్డి ఎస్‌పి సింధూ శర్మ స్వయంగా విచారి స్తున్నారు.. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఆవిర్భవించిన మొదట్లో కొందరు ఎస్ఐలు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడిన ఉదంతాలున్నాయి. అప్పట్లో కొందరు కానిస్టేబుళ్లు కూడా బలవన్మర ణాలకు పాల్పడ్డారు. అయితే నాలుగేళ్ల నుంచి పోలీసు శాఖలో ఇటువంటి ఉదంతాలు లేవనే చెప్పాలి. అయితే ములుగు జిల్లాలో ఎస్ఐ హరీష్ ఆత్మహత్య తరువాత కామారెడ్డి జిల్లాలో మరో ఎస్ఐ సాయికుమార్ బలవన్మరణానికి పాల్పడడం పోలీసు శాఖలో కలకలం రేగింది.

బొల్లారం రాష్ట్రపతి నిలయం ఆవరణలో మిట్టీకేఫ్

15 మంది మానసిక, శారీరక, ఆరోగ్యవైకల్యం కలిగిన వారిచే నిర్వహణ
కొత్తగా నిర్మించిన రిసెప్షన్ సెంటర్‌లో ఉచితంగా వసతి కల్పించిన అధికారులు
శీతాకాలవిడిది సందర్భంగా ఆ కేఫ్‌ను సందర్శించిన రాష్ట్రపతి ద్రౌపదీముర్ము

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27: మనం నిత్యం వివిధ రకాల శారీరక, మానసిక ఆరోగ్య వైకల్యంతో బాధపడుతున్న వ్యక్తులను, వారి ఆలనా పాలనలో సతమత మవుతున్న తల్లిదండ్రులను చూస్తుంటాం. అటువంటి పిల్లలను చేరదీసి, వారు తమ కాళ్లపై తాము నిలబడి, ఆర్థికంగా స్వశక్తితో నిలదొక్కు కోవడానికి అవసరమైన నైపుణ్యాలను, శిక్షణను అందించుటకు ఏర్పడిన స్వచ్ఛంద సంస్థయే మిట్టీ కేఫ్. మానసిక శారీరక ఆరోగ్య వైకల్యం కలిగిన వారి పట్ల సమాజం దృష్టికి తెచ్చి, స్పందింప జేయుటకు ఢిల్లీలోని రాష్ట్రపతి భవన్, సుప్రీం కోర్టు కాంప్లెక్స్, పలు అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయాలతో పాటు దేశవ్యాప్తంగా గుర్తింపు పొందిన 40కి పైగా స్థలాలలో మిట్టీ కేఫ్‌లు ఏర్పాటు చేసినట్లు నిర్వాహకురాలు స్వర్ణభ మిత్ర వివరించారు. ఈ కేఫ్‌లలో ప్రత్యేకంగా నెలకొల్పిన స్టాల్ నందు వల్‌నెరేబుల్‌చే కమ్యూ నిటీస్ ఆధునిక శైలిలో చేతితో రూపొందించిన గృహ, కార్యాలయ అలంకరణ పరికరాలు, పిల్లల ఆట వస్తువులు, నోటు పుస్తకాలు, పెన్నులు విక్రయిస్తున్నారు. సామాజిక దృక్పథంతో ఏర్పాటు చేస్తున్న మిట్టి కేఫ్ ఆలోచనను గుర్తించి, వాటి నిర్వహణకు సిఎస్‌ఆర్ కింద పలు ప్రభుత్వ రంగ , ప్రయివేట్ కార్పోరేట్ సంస్థలు, జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్వచ్ఛంద సంస్థలు ఆర్థికంగా సహకరిస్తున్నట్లు తెలిపారు. ఈ కేఫ్‌లను పలువురు సెలబ్రిటీస్ సందర్శించి సంఘీభావం ప్రకటించారు. బొల్లారంలోని రాష్ట్రపతి నిలయం ఆవరణలో నూతనంగా నిర్మించిన రిసెప్షన్ సెంటర్ భవనంలో రాష్ట్రపతి నిలయం అధికారులు ఉచితంగా కేటాయించిన స్థలంలో మిట్టీ కేఫ్‌ను నెలకొల్పారు.

15 మంది మానసిక శారీరక ఆరోగ్య వైకల్యం కలిగిన వ్యక్తులు ఈ కేఫ్‌ను స్వయంగా నడుపుతున్నారు. వీరికి నెలకు (వారు చేసే విధులను బట్టి) 15 వేల నుండి 50 వేల రూపాయల వరకు వేతనంగా అందుతుంది. ఆర్థిక స్వావలంబన, ఆత్మ గౌరవంతో జీవించుటకు, కుటుంబాన్ని నడుపుటకు మిట్టీ కేఫ్ అండగా ఉంటున్నట్లు నిర్వాహకురాలు స్వాతి తెలిపారు. మిట్టీ కేఫ్‌నందు సమోసా, చాట్, పకోడీ, మసాలా టీ, బిస్కట్లు, కాఫీ, మాగి, శాండ్ విచ్, పలు రకాల ఐస్క్రీమ్స్, ఇతర చిరుతిండ్లు స్వయంగా నాణ్యతతో రుచికరంగా తయారు చేసి విక్రయిస్తున్నారు. రాష్ట్రపతి నిలయాన్ని సందర్శించటానికి వచ్చే పర్యాటకులు తమ షెడ్యూల్‌లో మిట్టీ కేఫ్‌ను కూడా చేర్చుకోవాలి. రాష్ట్రపతి నిలయం ఆవరణలో నెలకొల్పిన మిట్టీ కేఫ్‌కు అవసరమైన పెట్టుబడి, రెగ్యులర్ గా నడుపుటకు అయ్యే నిర్వహణ ఖర్చులను కార్పోరేట్ సోషల్ రెస్పాన్సిబిలిటీ కింద ఇండియన్ ఆయిల్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్‌తో పాటు ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలాండ్ బ్యాంకింగ్ గ్రూప్‌లు భరిస్తున్నాయి. ఈ కేఫ్ఏర్పాటుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలోని తెలంగాణ సోషల్ ఇంపాక్ట్ గ్రూప్/టి-ఎస్ఐజి (సిఎస్ఆర్ వింగ్) చొరవ తీసుకున్నది. వార్షికంగా రూ.36-46 లక్షలు టర్నోవర్ సాధిస్తామని నిర్వాహకులు విశ్వాసం వ్యక్తం చేశారు. ఇటీవల శీతాకాల విడిదికి వచ్చిన సందర్భంగా భారత రాష్ట్రపతి ద్రౌపది ముర్ము మిట్టి కేఫ్ ను సందర్శించారు. మిట్టీ కేఫ్‌ను స్వయంగా నడుపుతున్న వ్యక్తులను అభినందించారు.

రాష్ట్రంలో బ్యాంకు ఎటిఎంల ఎత్తివేత

6 వేలకు తగ్గిపోనున్న సంఖ్య

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త : ఎటిఎంల (ఎనీటైం మనీ) నిర్వహణ భారం తగ్గించుకునేందుకు రాష్ట్రంలోని బ్యాంకులు కీలక నిర్ణయం తీసుకున్నాయి. బ్యాంకు అధికారవర్గాల వివరాల ప్రకారం ఒక్కో ఏటీఎంపై నెలకు సగటున 2.5 లక్షల రూపాయల వరకూ బ్యాంకులు ఖర్చు చేస్తున్నాయి. అలాగే ప్రతీ 8 గంటలకు ఒక సెక్యూరిటీ గార్డు చొప్పున 24 గంటల పాటు ముగ్గురికి జీతాలు, ఏటీఎంను ఉంచే రూమ్ అద్దె, విద్యుత్ బిల్లులు, సాంకేతిక నిర్వహణ ఖర్చులు విధిగా చేయాల్సి వస్తోంది. అయితే ప్రస్తుతం డిజిటల్ చెల్లింపులు భారీగా పెరుగుతుండటంతో ఏటీంల్లో నగదు తీసుకునేవారి సంఖ్య తగ్గుతోంది. ఈ నేపథ్యంలో నగదు ఉపసంహరణ తగినంతగా లేని ఏటీంఎంలను బ్యాంకులు ఎత్తివేస్తున్నాయి. ఈ క్రమంలో ఏటీఎంల సంఖ్యను తగ్గించేందుకు చర్యలు చేపడుతున్నాయి. ఇప్పటికే ఏడాది కాలంలో రాష్ట్రంలోని ఏటీఎంలో 5 శాతం మేర బ్యాంకులు ఎత్తివేశాయి. వచ్చే ఏడాది మరో 10 శాతం చొప్పున ఏటీఎంలను తగ్గించాలని తాజాగా బ్యాంకులు ప్రతిపాదించాయి. తెలంగాణ వ్యాప్తంగా ప్రస్తుతం 50 రకాల బ్యాంకులకు సంబంధించి 9,205 ఏటీఎంలు పనిచేస్తున్నాయి. గత ఏడాది మార్చి నెలాఖరు నాటికి 9,660 ఏటీఎంలు ఉండగా, ఈ ఏడాది సెప్టెంబరు నెలకు వచ్చేసరికి 455 ఏటీఎంలను ఎత్తివేశాయి. ఇలా వచ్చే రెండేళ్లలో రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఎటిఎంల సంఖ్య 6 వేలకు పడిపోతుందని బ్యాంకు అధికారవర్గాలు వెల్లడించాయి.

ఎట్టకేలకు టిజి టెట్-2 హాల్‌టిక్కెట్లు విడుదల

జనవరి 2 నుంచి 20 వరకు పరీక్షలు

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: రాష్ట్రంలో ఉపాధ్యాయుల అర్హత కోసం నిర్వహించే టీచర్ ఎలిజిబిలిటీ టెస్ట్(టెట్)2024-2కి సంబంధించిన హాల్ టికెట్లు శుక్రవారం మధ్యాహ్నం తరువాత విడుదల చేశారు. వాస్తవంగా పాఠశాల విద్య శాఖ ప్రకటించిన షెడ్యూల్ ప్రకారం ఈ నెల 26 నుంచే టీజీ టెట్-2 హాల్ టికెట్లు అందుబాటులోకి రావల్సి ఉండగా.. సాంకేతిక కారణాలతో గురువారం రాత్రి వరకు కూడా హాల్ టికెట్లను వెబ్‌సైట్‌లో పొందపర్చలేక పోయారు. సాంకేతిక సమస్యలను పరిష్కరించిన అధికారులు శుక్రవారం మధ్యాహ్నం తరువాత హాల్ టికెట్లను అభ్యర్థులకు అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చారు. ఇప్పటికే టెట్-2 పరీక్షల షెడ్యూల్‌ను పాఠశాల విద్య శాఖ ప్రకటించిన విషయం తెలిసిందే. వచ్చే ఏడాది జనవరి 2 నుంచి 20 వరకు ఆన్‌లైన్‌లో పరీక్షలను నిర్వ హించనున్నట్లు పాఠశాల విద్య శాఖ షెడ్యూల్‌ను జారీ చేసింది. మొత్తం 10 రోజులపాటు 20 సెషన్‌లలో పరీక్షలను పూర్తి చేయనున్నారు. ప్రతిరోజూ రెండు సెషన్‌లలో పరీక్షలను నిర్వహించనున్నారు. జనవరి 2 నుంచి 20వ తేదీ వరకు టెట్ పరీక్షలు జరగనున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో టెట్ హాల్‌టికెట్లు ఈ నెల 26 నుంచి అందుబాటులోకితీసుకొచ్చారు. టెట్‌పరీక్షల కోసం 2,48,172 మంది దంఖాస్తు చేసుకున్నారు. పేపర్-1 పరీక్షలను జనవరి 8, 9, 10, 18 తేదీల్లో నిర్వహించనున్నారు. అలాగే పేపర్-2 పరీక్షలను జనవరి 2, 5, 11, 12, 19, 20వ తేదీల్లో నిర్వహించనున్నట్లు అధికారులు షెడ్యూల్ జారీ చేశారు. జనవరి 2న ఉదయం, మధ్యాహ్నం సెషన్లలో సోషల్ స్టడీస్(పేపర్-2) పరీక్షలతో టెట్-2 పరీక్షలను ప్రారంభించనున్నారు.

సంక్షేమ హాస్టళ్ల కొత్త మెనూకు అదనంగా రూ. 470 కోట్ల వ్యయం

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త : రాష్ట్రంలోని సంక్షేమ హాస్టళ్లు, గురుకులాల విద్యార్థులకు కొత్త డైట్‌కు ఏటా సర్కార్‌కు 470 కోట్ల రూపాయల మేర వ్యయం అవుతుందని అధికారులు అంచనావేశారు. ఇటీవల ప్రభుత్వం డైట్ చార్జీలను 40 శాతం పెంచింది. ఈ నేపథ్యంలో విద్యార్థులకు ఇచ్చే మెనూలోను తాజాగా మార్పులు చేసింది. రాష్ట్రంలోని సంక్షేమ హాస్టళ్ల విద్యార్థులకు సంపూర్ణ భోజనం అందించాలనే లక్ష్యంతో కొత్త మెనూను ఇటీవలే ప్రారంభమైంది. దీని ప్రకారం నెలలో మొదటి, మూడో వారంలో ఒక రకం, రెండు, నాలుగో వారంలో మరో విధమైన మెనూ అమలు చేయడం మొదలైంది. ఉదయం అల్పాహారం, తర్వాత మధ్యాహ్న భోజనం లోపు ఒక పండు అందిస్తారు. మటన్, చికెన్ ఇచ్చే రోజులు మినహా మిగిలిన రోజుల్లో ఒక పూట విద్యార్థికి గుడ్డు తప్పనిసరి చేసింది. విద్యార్థులకు నెలకు నాలుగు సార్లు చికెన్, రెండు సార్లు మటన్ ఇస్తారు. శాఖాహారుల కోసం ప్రత్యేక వంటకాలను మెనూలో చేర్చారు. సాయంత్రం పోషకాలు అందించే ఉడకబెట్టిన శనగలు, పల్లీలు, అల్లం టీ, పకోడి, పెసర్లు, గుడ్డు బజ్జీ అందిస్తారు. మొత్తంగా ప్రతీ రోజూ విద్యార్థులకు ఐదుసార్లు ఆహారం అందించాల్సి ఉంటుంది. వీటన్నింటి గాను ప్రభుత్వానికి ఏటా అదనంగా 470 కోట్ల రూపాయలు వ్యయం చేయనుంది.

ప్రమాదంలో ఇద్దరు ఐటి ఉద్యోగులు దుర్మరణం

అదుపుతప్పి డివైడర్‌ను ఢీకొట్టిన బైక్

ఆకాంక్ష్ (ఫైల్)

రఘుబాబు (ఫైల్)

హైదరాబాద్ (శేరిలింగంపల్లి), డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: రోడ్డు ప్రమాదంలో ఇద్దరు ఐటీ ఉదో ్యగులు దుర్మరణం చెందారు. బైక్‌పై వేగంగా వెళ్తూ డివైడర్‌ను ఢీకొని మరణించిన సంఘటన మాదాపూర్ పోలీస్‌స్టేషన్ పరిధిలో శుక్రవారం చోటుచేసుకుంది. మాదాపూర్ ఇన్స్‌పెక్టర్ కృష్ణమోహన్ తెలిపిన వివరాల ప్రకారం.. శుక్రవారం తెల్లవారుజామున కరీంనగర్‌కు చెందిన అకాంక్ష్ (24) సాఫ్ట్‌వేర్ ఉద్యోగిగా పనిచేస్తున్నాడు. అతని స్నేహితుడు నెల్లూరుకు చెందిన రఘు బాబు ఇద్దరు కలిసి జావా మోటార్ సైకిల్ టిఎస్ 02 ఎఫ్ ఈ 8983 నంబరు గల వాహనంపై బోరబండ నుంచి మాదాపూర్ వెళుతుండగా మార్గ మధ్యంలో పర్వత్‌నగర్ సిగ్నల్ దాటిన తరువాత ఆకాంక్ష్ నడుపుతున్న బైక్ అదుపు తప్పి రోడ్ డివైడర్‌ను ఢీకొట్టింది. దీంతో ఇద్దరికీ బలమైన గాయాలయ్యాయి. వీరిని చికిత్స నిమిత్తం మెడికవర్ ఆసుపత్రికి తరలించగా చికిత్స పొందుతూ ఇద్దరూ మృతిచెందినట్లు పోలీసులు తెలిపారు. పోస్టుమార్టం నిమిత్తం యువకుల మృతదేహాలను ఉస్మానియా ఆసుపత్రికి తరలించారు. కేసు నమోదు చేసు కుని దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు మాదాపూర్ సీఐ కృష్ణమోహన్ వెల్లడించారు.

నల్లబెల్లి మండలంలో పెద్దపులి సంచారం!

పులి అడుగులను పరిశీలిస్తున్న రేంజ్ ఆఫీసర్ రవికిరణ్

భయం గుప్పిట్లో రుద్రగూడెం, కొండాయిల్‌పల్లి వాసులు
వ్యవసాయ భూమిలో పెద్దపులి అడుగులను గుర్తించిన రైతులు, గ్రామస్తులు
పెద్దపులిగా నిర్ధారించిన రేంజ్ ఆఫీసర్ రవికిరణ్

నల్లబెల్లి, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: ఉదయాన్నే వ్యవసాయ పనుల కోసం వెళ్లిన రైతులు, కూలీలకు ఆ వ్యవసాయ భూమిలో ఏదో అడవి జంతువు పాదముద్రలు కనిపించడంతో అందులో కొంత మంది రైతులు పెద్దపులి పాదముద్రలుగా గుర్తించి భయబ్రాంతులకు గురైన సంఘటన వరంగల్ జిల్లా నల్లబెల్లి మండలంలోని రుద్ర గూడెం, కొండా యిల్‌పల్లి గ్రామాల శివారు లోని వ్యవసాయ భూముల్లో చోటు చేసు కుంది. రైతులు, కూలీల కథనం ప్రకారం రుద్రగూడెం గ్రామ శివారులోని రగుసాల హనుమంతు, మంద రాజిరెడ్డి, నూటెంకి మంకయ్య అనే రైతులతో పాటు మరికొంత మంది రైతుల మిర్చితోట, ఇతర పంట చేల్లల్లో వ్యవసాయ పనుల కోసం వెళ్లిన రైతులకు, రైతు కూలీలకు ఆ వ్యవసాయ భూమిలో పులి పంజా మాదిరిగా పాదముద్రలు పడటాన్ని గమనించడంతో రైతులు, రైతు కూలీలు, గ్రామస్తులు, భయబ్రాంతులకు గురయ్యారు. గురువారం రాత్రి రెండు గంటల ప్రాంతంలో కుక్కలు పరుగెత్తుతూ గంటపాటు అరుస్తూ ఉండటాన్ని కొందరు పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. శుక్రవారం ఉదయం వ్యవసాయ పనులకు వెళ్లిన రైతులకు, రైతుకూలీలకు ఈ అడుగులు కనిపించడంతో రాత్రివేళ ఈ ప్రాంతంలో పెద్దపులి సంచరించడాన్ని గమనించిన కుక్కలు అరుస్తూ వెంబడించినట్లు అనిపించిందని గ్రామస్తులు పేర్కొన్నారు.

సమీప కొండాపూర్ గ్రామ శివారులోని అడవుల నుండి ఈ ప్రాంతానికి పెద్దపులి వచ్చి వ్యవసాయ భూముల నుండి రుద్రగూడెం మీదుగా కొండాయిల్‌పల్లి గ్రామంవైపు వెళ్లినట్లు స్థానికులు గుర్తించారు. నర్సంపేట అటవీశాఖ అధికారులకు సమాచారం అందించారు.

వ్యవసాయ భూముల్లో సంచరించింది పెద్దపులే: అటవీశాఖ రేంజ్ అధికారి రవికిరణ్

శుక్రవారం మండలంలోని రుద్రగూడెం గ్రామంలోని వ్యవసాయ భూముల్లో పుద్దపులి అడుగులను గుర్తించిన గ్రామస్తులు నర్సంపేట ఫారెస్టు అధికారులకు సమాచారం అందించడంతో పులి అడుగులు కనిపిం చిన ప్రాంతానికి చేరుకున్న ఫారెస్టు రేంజ్ అధికారి రవికిరణ్ అడుగులను పరిశీలించి పెద్దపులి అడుగులుగా నిర్ధారించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ రైతులు, రైతుకూలీలు సమీప గ్రామాల ప్రజలు అప్రమత్తంగా ఉండాలని ఆయన కోరారు. ఎవరికైనా పెద్దపులి కనిపించినట్లయితే అప్రమత్తంగా ఉండి వెంటనే ఫారెస్టు అధికారులతో పాటు పోలీస్ అధికారులకు సమాచారం అందించాలని ఆయన కోరారు.

శాటిలైట్ ఆధారంగా రైతు భరోసా

సాగు కచ్చితత్వం కోసం మరో సర్వే

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త : శాటిలైట్ సర్వే ఆధారంగానే రైతులకు రైతు భరోసా పెట్టుబడి సాయం అందించనుంది. పంటలు సాగు చేసిన భూములకు మాత్రమే రైతుభరోసా ఇస్తామని చెప్తున్న ప్రభుత్వం అందుకు అనుగుణంగా ముందుకు వెళుతోంది. ఇందులో భాగంగా పంట వేసిన భూమి గుర్తింపులో కచ్చితత్వం కోసం కసరత్తు చేస్తున్నది. ఇప్పటికే ఏఈవోలు చేస్తున్న మ్యాన్యువల్ సర్వేకు తోడు, శాటిలైట్ సర్వే ద్వారా పంటల సాగును లెక్కించాలని నిర్ణయించినట్లు వ్యవసాయ శాఖ అధికార వర్గాలు వెల్లడించాయి. ఇందుకు గాను ఈ శాటిలైట్ సర్వే నిర్వహించే బాధ్యతను రాష్ట్ర సర్కార్ నేషనల్ రిమోట్ సెన్సింగ్ సెంటర్‌కి అప్పగించింది.

ఈ ప్రక్రియలో రాష్ట్రస్థాయి సంస్థ తెలంగాణ రిమోట్ సెన్సింగ్ అప్లికేషన్ సెంటర్‌తో కలిసి పని చేయనున్నది. ఇప్పటికే ఇందుకు సంబంధించి కొన్ని జిల్లాల్లో పైలట్ ప్రాజెక్టు పూర్తిచేసినట్టు సమాచారం. అయితే, ఏఈవోలు చేసిన సర్వేకు, శాటిలైట్ సర్వేకు సుమారు 10 తేడా ఉన్నదని గమనించినట్టు తెలిసింది. ఈ నేపథ్యంలో శాటిలైట్ సర్వేను మరింత పకడ్బందీగా చేసేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. ఇప్పటికే రాష్ట్రంలో ఏఈవోలు క్షేత్రస్థాయిలో పంటల సాగును లెక్కిస్తున్నారు. మొన్నటివరకు మ్యాన్యువల్‌గా లెక్కించిన ఏఈవోలు ప్రస్తుతం కేంద్రం తీసుకొచ్చిన డిజిటల్ క్రాస్ సర్వే ద్వారా లెక్కిస్తున్నారు. ఇది కూడా దాదాపుగా శాటిలైట్ సహాయంతోనే చేస్తున్నారు. పంట పొలంలో నిల్చుంటేనే ఈ యాప్ పని చేస్తుంది. ఈ నేపథ్యంలో ఇటు ఎన్‌ఆర్‌ఎస్సీ, అటు ఏఈవోలు చేసే డిజిటల్ క్రాస్ బుకింగ్ సర్వే లెక్కల ఆధారంగా తేలిన భూములకు మాత్రమే రైతుభరోసా ఇవ్వనున్నట్లు వ్యవసాయ శాఖ అధికారులు తెలియచేశారు.

అభివాదం చేస్తున్న నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ బిసి నేతలు. చిత్రంలో ఆర్.కృష్ణయ్య, నూకలమ్మ, నాగేశ్వర్‌రావుయాదవ్ తదితరులు

పార్లమెంట్‌లో బిసి బిల్లు కోసం చంద్రబాబు కృషి చేయాలి

జనవరిలో అమరావతి వేదికగా భారీబహిరంగ సభ: ఎంపి ఆర్.కృష్ణయ్య

హైదరాబాద్ (సైఫాబాద్), డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: వచ్చే పార్లమెంట్ సమావేశాల్లో బిసి బిల్లును ప్రవేశపెట్టించి చట్టసభలలో 50 శాతం రిజర్వేషన్‌లు కల్పించేందుకు నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ సిఎం ఎన్.చంద్రబాబు కృషిచేయాలని రాజ్యసభ సభ్యుడు, జాతీయ బిసి సంక్షేమ సంఘం అధ్య క్షుడు ఆర్.కృష్ణయ్య డిమాండ్ చేశారు. అలాగే అఖిల పక్షాన్ని ఢిల్లీకి తీసుకువెళ్లి కేంద్రంపై వత్తిడి తీసుకురావాలని కోరారు. శుక్రవారం బషీర్‌బాగ్ ప్రెస్‌క్లబ్‌లో ఆంధ్రప్రదేశ్ బిసి సంక్షేమ సంఘం కార్యవర్గం సమావేశమై పలు తీర్మానాలు అమోదించారు. ఆర్.కృష్ణయ్య మాట్లాడుతూ చంద్రబాబునాయు డు బిసిల పక్షాని నిలబడి బిసి బిల్లు పెట్టిస్తే చరిత్రలో నిలిచిపోతారని చెప్పారు. జనవరి చివరి వారంలో అమరావతి వేదికగా భారీ బహిరంగ సభను నిర్వహిస్తున్నామని, చంద్రబాబు, మంత్రి లోకేష్, ఇతర మంత్రులను కూడా ఆహ్వానిస్తున్నామని ఆర్.కృష్ణయ్య తెలిపారు. అనంతరం ఆయన బిసి సంక్షే మ సంఘం ఎపి అధ్యక్షుడిగా వై.నాగేశ్వర్‌రావుయాదవ్‌ను ఆర్.కృష్ణయ్య నియమించారు.

2025లో ప్రభుత్వ సెలవులు

న్యూ ఇయర్ రోజు హాలిడే

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27: 2024 ఏడాది వెళ్లిపోతుంది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం 2025 సంవత్సరానికి ప్రభుత్వ, ఆప్షనల్ సెలవుల జాబితాను విడుదల చేసింది. 2025 సంవత్సరంలో మొత్తం 50 సెలవులు కాగా, అందులో 27 సాధారణ సెలవులు ఉండగా, 23 ఐచ్ఛిక సెలవులను ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొంది. కొత్త ఏడాది సందర్భంగా జనవరి 1న ప్రభుత్వం సెలవుగా ప్రకటించింది. ఇందుకు బదులుగా ఫిబ్రవరి 8న రెండో శనివారాన్ని పనిదినంగా పేర్కొంది. సెలవుల వివరాలు ఇలా ఉన్నాయి.

2025లో జనరల్ హాలిడేస్..

1. న్యూఇయర్ (జనవరి 1)
2. భోగి (జనవరి 13)
3. సంక్రాంతి (జవనరి 14)
4. రిపబ్లిక్ డే (జనవరి 26)
5. మహా శివరాత్రి (ఫిబ్రవరి 26)
6. హోళీ (మార్చి 14)
7. ఉగాది (మార్చి 30)
8. ఈద్ ఉల్ ఫితర్ (మార్చి 31)
9. రంజాన్ (ఏప్రిల్ 01)
10. బాబు జగ్జీవన్ రాం జయంతి (ఏప్రిల్ 05)
11. శ్రీరామ నవమి (ఏప్రిల్ 06)
12. అంబేద్కర్ జయంతి (ఏప్రిల్ 14)
13. గుడ్ ఫ్రైడే (ఏప్రిల్ 18)
14. బక్రీద్ (జూన్ 07)
15. మొహర్రం (జులై 06)
16. బోనాలు (జులై 21)
17. ఇండిపెన్‌డెన్స్ డే (ఆగస్టు 15)
18. శ్రీ కృష్ణాష్టమి (ఆగస్టు 16)
19. వినాయక చవితి (ఆగస్టు 27)
20. ఈద్ మిలాదిన్ నబీ (సెప్టెంబర్ 05)
21. బతుకమ్మ మొదటి రోజు (సెప్టెంబర్ 21)
22. దసరా/గాంధీ జయంతి (అక్టోబర్ 02)
23. విజయదశమి తర్వాతి రోజు (అక్టోబర్ 03)
24. దీపావళి (అక్టోబర్ 20)
25. కార్తీక పౌర్ణమి/గురునానక్ జయంతి (నవంబర్ 05)
26. క్రిస్టమస్ (డిసెంబర్ 25)
27. క్రిస్టమస్ తర్వాతి రోజు (డిసెంబర్ 26)

వార్ధా ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పగటి కలగా మిగిలేనా?

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: బిఆర్ అబేంద్కర్ వార్ధా ప్రా జెక్టు సమగ్ర ప్రణాళిక నివేదిక (డిపిఆర్) కేంద్ర జల సంఘం వెనక్కి పంపడంతో ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం ఇక పగటి కలగా మారబోతుందా అని ఉమ్మడి ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని ప్రజలు ఆందోళన చెందుతున్నారు. ప్రాణహిత చేవెళ్ల ప్రాజెక్టులో భాగంగా తవ్విన కాలువలను వినియోగించేలా ఇంజినీరింగ్ అధికారులు వార్ధా బరాజ్‌కు సంబంధించిన డీపీఆర్‌ను అనుమతుల కోసం కేంద్ర జల సంఘానికి (సీడబ్ల్యూసీ)కి సమర్పించారు. హైడ్రలాజికల్ క్లియరెన్స్‌లు కూడా వచ్చాయి.ఆ ప్రాజెక్టు వల్ల మహారాష్ట్రలో వ్యవసాయ భూములు ముంపునకు గురవుతాయని, రివ్యూ కోసం డీపీఆర్‌ను ఇంటర్ స్టేట్ బోర్డుకు సమర్పించాలని, మహారాష్ట్ర అభిప్రాయాలు, అభ్యంతరాలు తీసుకోవాలని చెప్పినప్పటికీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఇప్పటివరకు స్పందన లేదని తెలిపింది. ఈ నేపథ్యంలోనే డీపీఆర్‌ను అప్రయిజల్ లిస్ట్ నుంచి తొలగిస్తున్నట్టు స్పష్టం చేసింది. సీడబ్ల్యూసీ కోరిన వివరాలను అందించడంలో నీటిపారుదలశాఖ సకాలంలో స్పందిచకోవడంతో ఈ నిర్ణయం తీసుకొన్నట్లు తెలిసింది. డీపీఆర్‌ను అప్రయిజల్ లిస్ట్ నుంచి తొలగిస్తున్నట్టు ఇటీవల సీడబ్ల్యూసీ ఇటీవల రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేఖ రాసింది. కంప్లయన్స్ రిపోర్ట్‌కు సంబంధించి మూడుసార్లు లేఖలు రాసినా పెండింగ్‌లోనే పెట్టారని సిడబ్ల్యుసి పేర్కొనడం గమనార్హం. వార్ధాలో 58 టిఎంసిల నీటి లభ్యత ఉందని వ్యాప్కోస్ సర్వే నివేదిక ఆధారంతో ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణంకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం నిర్ణయంతీసుకొంది. 653 మీటర్ల పొడువుతో వార్ధాపైన బ్యారేజి నిర్మించి 20 టిఎంసి నీటిని సాగు,తాగునీటికి ఉపయోగించుకోవాలని కెసిఆర్ ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. కుమ్రంభీం ఆసిఫాబాద్ జిల్లా కౌటాల మండలంలోని గుండాయిపేట గ్రామం, అటు మహారాష్ట్రలోని చంద్రాపూర్ జిల్లా అడేగావ్ గ్రామం మధ్యన డాక్టర్ బీఆర్ అంబేద్కర్ వార్ధా బరాజ్‌ను నిర్మించాలని నిర్ణయించారు. 653 మీటర్ల పొడవు, 12 మీటర్ల ఎత్తు, 27 గేట్లతో రోడ్ కమ్ బరాజ్‌ను సంకల్పించారు. తద్వారా ఆసిఫాబాద్, మంచిర్యాల జిల్లాలో మొత్తం గా 2 లక్షల ఎకరాలకు నీరందించేందుకు ప్రణాళికలను సిద్ధం చేశారు. ప్రాణహిత చేవెళ్ల ప్రాజెక్టులో భాగంగా తవ్విన కాలువలను కూడా ఇందులో వినియోగించేలా రూపొందించడం ముఖ్య ఉద్దేశ్యం కూడా ఇందులో ఇమిడి ఉంది.

ప్రాణహిత చేవెళ్ల ప్రాజెక్టులో భాగంగా మొత్తంగా తుమ్మిడిహెట్టి నుంచి ఎల్లంపల్లి రిజర్వాయర్ వరకు దాదాపు 116 కిలోమీటర్ల కాలువను, 75 మీటర్ల వెడల్పు, 12 మీటర్ల లోతుతో తవ్వాల్సి ఉన్నది. తెలంగాణ ఏర్పాటు నాటికే మొత్తంగా 75 కిలోమీటర్ల మేర కాలువ తవ్వకం పనులు పూర్తయ్యాయి. ఆ తర్వాత కాలువ అలైన్‌మెంట్ భూ మిని సింగరేణి కోల్ ఫీల్డ్ కోసం డీమార్కేషన్ చేసింది. మరోవైపు బరాజ్ నిర్మాణం కాకపోవడంతో పూర్తయిన కాలువ సైతం నిరుపయోగంగానే మారింది.

ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణంకు వెయ్యికోట్లరూపాయలు సరిపోతయాని అంచనా వేశారు. ప్రస్తుతం వార్ధాపై

ప్రాజెక్టు డిపిఆర్ వెనక్కి పంపడంతో సాకారంకాని ఉమ్మడి ఆదిలాబాద్ సాగునీటి సంకల్పం

బరాజ్‌ను నిర్మించి అక్కడి నుంచి 20 కిలోమీటర్ల మేర కాలువను తవ్వి తుమ్మిడిహెట్టి దిగువన కుడిమెట్టిగూడెం వద్ద ఇప్పటికే తవ్విన కాలువతో అనుసంధానించనున్నారు. మొత్తంగా ఆ కాలువనే రిజర్వాయర్‌గా మార్చి 1.5 టీఎంసీలను నిల్వ చేయాలని ఆనాటి ప్రభుత్వం ప్రణాళికలను రూపొందించారు. వరద కాలువ తరహాలోనే ఈ కెనాల్‌ను సైతం జీవధారగా మార్చేందుకు ప్రణాళికలు సిద్ధం చేశారు. ఏలాంటి ముప్పు లేకుండా ఈ ప్రాజెక్టును నిర్మించుకొనే అవకాశం ఉందని సాగునీటి నిపుణులు కూడా అభిప్రాయ పడ్డారు. అంతే కాకుండా ఐదు టిఎంసిల నీటిని నిల్వచేసుకొనే వీలు కూడా ఉంటుందని ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణంకు మొగ్గుచూపారు. వ్యాప్కోస్ సంస్థ బ్యారేజికి మాత్రమే పరిమితం కాకుండా కరకట్టలు,సాగునీటి కాల్వలు,ప్రతిపాదిత ఆయకట్టు వంటి అంశాలతో సమగ్రనివేదికను రూపొందించింది. ప్రాజెక్టు వ్యయం రూ. 4,550.73కోట్లతో వ్యాప్కోస్ సంస్థ రూపొందించిన డిపిఆర్ గత ప్రభుత్వంఆమోదించింది. ప్రాణహిత తుమ్మిడిహెట్టి ప్రాజెక్టును గత ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేయడంతోపాటు, రీ ఇంజనీరింగ్ పేరుతో కాళేశ్వరం లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ పథకంకు తెరపైకి తెచ్చి ఆ ప్రతిపాదనను అత్యంత బలహీన పరుస్తూ నిర్ణయాలు తీసుకొంది.152 మీటర్ల ఎత్తులో తుమ్మడిహెట్టి బ్యారేజి నిర్మాణంను మహరాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒప్పుకోవడం లేదని, నీటి లభ్యత కూడా లేదని సాకులు చూపుతూ ఎత్తును తగ్గించారు. కాళేశ్వరం లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ పథకంకు అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇచ్చి ఈ ప్రాజెక్టును అటుకెక్కించారు. తుమ్మడిహెట్టి వద్ద 148 మీటర్ల ఎత్తులో1.50టిఎంసిల నీటినిల్వ సామర్థ్యంతో బ్యారేజి కట్టకోవడానికి మహారాష్ట్ర ఒప్పందం చేసుకున్నారు. తుమ్మడిహెట్టి వద్ద బ్యారేజి నిర్మాణంతో 20 టిఎంసిల నీటిని ఆసిఫాబాద్, మంచిర్యాల జిల్లాలోని ఐదు నియోజకవర్గాల పరిధిలోని ఐదులక్షల ఎకరాలకు సాగునీటిని అందించాలని ప్రతిపాధించారు. దీనికి డాక్టర్ బిఆర్అంబెద్కర్ ప్రాణహిత సుజల స్రవంతి అని పేరుకూడా పెట్టారు.

భర్తతో కలిసి శ్రీవారి ఆశీస్సులందుకున్న సింధు

తిరుమల,డిసెంబర్ 27ప్రభాత వార్తప్రతి నిధి: నూతన దంపతులు బ్యాడ్మింటన్ క్రీడాకారిణి పివి సింధు వివాహమైన తరువాత తొలి సారిగా శుక్రవారం శ్రీవారి అభిషేక సేవలో పాల్గొన్నారు. భర్త దత్తవెంకటసాయితో కలసి వేకువ జామున ఆలయంలోనికి చేరుకున్న సింధు ఎంతో విశిష్టమైన స్వామివారి అభిషేకసేవలో తరించారు. కలియుగ ప్రత్యక్షదైవం శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి ఆశీస్సులందుకున్నారు. టిటిడి అదనపు ఇఒ చిరుమామిళ్ళ వెంకయ్యచౌదరి, ఆలయ డిప్యూటీ ఇఒ లోకనాథం, ఆలయ పేష్కార్ రామకృష్ణ స్వామివారి దర్శనం చేయించారు. వేదపండితులు వేదాశీర్వచనం చేశారు. టిటిడి అదనపు ఇఒ వెంకయ్యచౌదరి స్వామికి శ్రీవారి తీర్థప్రసాదాలు అందజేశారు.

కృష్ణా నీటిని సమానంగా పంపిణీ చేశాకే ఆపరేషన్ ప్రోటోకాల్

నీటి పంపకాలను జాప్యం చేయడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎత్తుగడ

కెడబ్ల్యుడిటి/2 ట్రిబ్యునల్‌కు తెలంగాణ ప్రభుత్వం రిజాయిండర్

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: కెడబ్ల్యుడిటి-2 తీర్పు ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రతికూలంగా రావడం అనివార్యమైతే దానిని జాప్యం చేయడానికి ఎత్తులు వేయాలనే సంకల్పంతో వ్యూహత్మకంగా సాకులు చూపుతోందని తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఆరోపిస్తూ రిజైండర్ దాఖలుచేసింది. ప్రాజెక్టుల వారిగా నీటి కేటాయింపులు చేయడం తగదని సూచించింది. ప్రస్తుత ప్రొసిడింగ్ జాప్యం చేయాలనే దురుద్దేశ్యంతో ఐఎను ఆంధ్రప్రదేశ్ దాఖలు చేసిందని ఆరోపించారు. డబ్ల్యుపిని జనవరి 16కు మందు లిస్ట్ చేయాలని కోరారు. జనవరి 23కు పోస్టుచేయడం వ్యతిరేకించింది. కృష్ణాదినీటిని సమానంగా పంపిణీ చేసిన అనంతరమే ప్రోటోకాల్ ఆపరేషన్ చేపట్టాలని తెలంగాణ ప్రభుత్వం కృష్ణా జలాల వివాదాల పరిష్కార ట్రిబ్యునల్‌కు రిజైండర్‌లో కోరింది. తెలంగాణకు సహజ న్యాయసూత్రాలకు అనుగుణంగా కృష్ణానది పరివాహక ప్రాంతం ఆధారంగానీటి పంపిణీ చేయడానికి తుది వాదనలు వినిపించేందుకు అవకాశం కల్పించాలని కోరారు. 2024 డిసెంబర్ 6న ఆంధ్రప్రదేశ్ దాఖలు చేసిన రిజైండర్‌లోని ప్రతి అక్షరంను తెలంగాణ ప్రభుత్వం అభ్యంతరం తెలుపుతుందని వారు అందులో పేర్కొన్నారు. భారత దేశంలోని ఇంటర్ స్టేట్ రివర్ వాటర్ డిస్‌ప్యూట్ చట్టం సెక్షన్89 అనుగుణంగా ట్రిబ్యునల్ వెంటనే తీర్పు చెప్పి సహజన న్యాయసూత్రాలకు అనుగుణంగా నీటిని పంపిణీ చేయాలని తెలంగాణ ప్రభుత్వం కోరింది. తుది వాదనలు ప్రారంభించడానికి సిద్ధంగా ఉన్న అంశంతో "మరిన్ని సూచన నిబంధనలు"కింద ప్రొసీడింగ్స్‌లో అభ్యర్థనలు, ఆధారాలు సమర్పించబడటం పూర్తయ్యాయి. ఇది సమర్పించబడినప్పుడు అభ్యర్థనలు, ప్రస్తుత సూచనలోని పత్రాలు దాఖలు చేయబడ్డాయి, సాధారణంగా రెండు రాష్ట్రాలులో ఇప్పటికే దాఖలు చేసిన పత్రాలు లేదా సాక్ష్యాలను అనవసరంగా పునరావృతం చేయడానికి ప్రయత్నించలేదు. ఎపిఆర్ఎ ఎస్ 89 కింద ఉన్న సూచన, వాటి మధ్య ఆధారపడవచ్చు. రెండు రెఫరెన్స్‌లు ఎందుకంటే అవి రెండూ ట్రిబ్యునల్ తీర్పు ఇవ్వబడుతున్నాయి.

శ్రీవారి అభిషేకసేవలో తమిళనాడు గవర్నర్ రవి

తిరుమల, డిసెంబరు 27 ప్రభాతవార్త ప్రతినిధి: తిరుమల శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామి అభిసేవసేవలో శుక్రవారం వేకువజామున తమిళనాడు గవర్నర్ ఆర్ఎన్ రవి కుటుంబంతో పాల్గొన్నారు. ఆలయం వద్దకు విచ్చేసిన గవర్నర్ రవి దంపతులకు టిటిడి అదనపు ఇఒ చిరుమామిళ్ళ వెంకయ్యచౌదరి, ఆలయ డిప్యూటీ ఇఒ లోకనాథం, ఆలయ పేష్కార్ రామకృష్ణ సాంప్రదాయంగా స్వాగతం పలికారు. ఆలయంలోనికి చేరుకుని ధ్వజస్తంభానికి మొక్కారు. ఆనందనిలయంలోని శ్రీవారిని దర్శించుకుని కానుకలు సమర్పించారు. వేదపండితులు వేదాశీర్వచనం చేశారు. టిటిడి అదనపు ఇఒ వెంకయ్యచౌదరి స్వామికి శ్రీవారి తీర్థప్రసాదాలు అందజేశారు.

విజయవాడలో నేటి నుంచి ప్రపంచ తెలుగు రచయితల సభలు

కెబిఎన్ కళాశాల కేంద్రంగా భారీ ఏర్పాట్లు

1500 పైగా వివిధ కళారూపాల ప్రతినిధుల రాక

విజయవాడ డిసెంబరు 27 ప్రభాతవార్త ప్రతినిధి: అక్షరాన్ని అన్ని సాహిత్య ప్రక్రియలో చొప్పించి, ముచ్చటగా పలికించే మధురవాణి, అజరామ కీర్తిని, నిత్య యశస్విని తెలుగు.మాండలీకంలో మాట్లాడినా, వ్యవహారికంలో పలికినా తెలుగు రుచికి మైమరచి పోవాల్సిందే! తెలుగు అమ్మపాల భాష,దేశభాషలందు లెస్స, తెలుగు మన మాతృ భాష. ఎవ్వరు కనుమరుగు చేయలేని అమృత ధార తెలుగు.ఆంగ్ల భాషా వినియోగం పై మక్కు వ ఎక్కువవుతున్న సమకాలీన తరుణంలో తెలు గు అదృశ్యమవుతుందనే భయాందోళనల నడు మన అంతర్జాతీయంగా ఎక్కువ మంది ప్రజలు మాట్లాడే భాషల్లో ఒక్కటిగా వర్ధిల్లుతుంది మన భాష. తెలుగు ప్రాధాన్యతను మరింత పెంచేం దుకు మాతృభాషాభిమానులు నడుం కట్టి ఉద్య మిస్తున్నారు.ఆంగ్లాన్ని ప్రాథమిక స్థాయిలో మెద ళ్లకు ఎక్కించి, ఆలోచనలకు మకిలి పట్టించే ప్ర యత్నాలను దీటుగా ఎదుర్కొంటున్నారు. మాతృ భాషా అభిమానులు.ఈ నేపథ్యంలో ఎప్పటి మాదిరిగానే కృష్ణాజిల్లా రచయితల సం ఘం, ప్రపంచ తెలుగురచయితల సం ఘం మళ్లీ మాతృభాష ఔనతిని విశ్వవినీలాకాశంలో విన్పించేందుకు సిద్ధమయ్యాయి.ఈ క్రమంలో విజయవాడలో 6వ ప్రపంచ తెలుగు రచయితల మహాసభల నిర్వహణకు ఘనంగా ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. కె.బి.ఎన్. కళాశాల కేం ద్రంగా ఈ నెల 28,29 తేదీల్లో రెండు రోజులపాటు మూడు వేదికలపై 25కు పైగా సదస్సులు కవిత్వం సాహితీ సమ్మేళనాలు జరగబోతున్నాయి. పర్యావరణ ప్రాధాన్యత,.అంతర్జీనంగా యువతలో మాతృభాషాపట్ల మక్కు పెంచే దిశలో జరుగుతున్న మహా భాషా యజ్ఞం ఇది. ప్రపంచ తెలుగు రచ యితల సంఘం కృష్ణా జిల్లా రచయితల సంఘం కె.బి.ఎన్ కళాశాల సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో నిర్వ హిస్తున్న ఈ మహాసభలకు దేశవిదేశాల నుంచి భాషాభిమానులు, రచయితలు, కవులు విద్యార్థులు 1500 మందికి పైగా తరలి రానున్నారు. మరో 100 మంది ప్రముఖులు అతిథులుగా పాల్గొంటారు. రేపటి తరం కోసం మనం ఏ మార్పు కోరుతున్నాం? అనే అంశంపై సదస్సులు, చర్చాగోష్ఠి సాహిత్య కార్యక్రమాలు జరగనున్నాయి. తెలుగుభాషను రేపటి తరానికి మరింత ప్రభావంతంగా చేరవేయడానికి ఎలాంటి మార్పులు తేవాలనే కార్యాచరణను అందరూ కలిసి రూపొందించనున్నారు. మహాసభలో మొ దటిరోజు డిసెంబరు 28 పొట్టి శ్రీరాములు సభా ప్రాంగణంలోని రామోజీరావు ప్రధాన వేదికపై ఉద యం 9:30 గంటలకు ప్రారంభోత్సవ సభ జరుగుతుంది. సుప్రీంకోర్టు పూర్వ ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ఎన్.వి.రమణ, రాష్ట్ర శాసనసభాపతి అయ్యన్నపాత్రుడు, ఉపసభాపతి రఘురామకృష్ణరాజు మార్గదర్శి మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ శైలజా కిరణ్ ముఖ్య అతిథులుగా పాల్గొంటారు. మహాసభల గౌరవా ధ్యక్షులు, ఎమ్మెల్యే, మండలి బుద్ధప్రసాద్ సభాధ్యక్షులుగా వ్యవహరిస్తారు. సాయంత్రం వరకు ప్రధాన వేదికపై తెలుగు వెలుగు,శాస్త్ర సాంకేతిక రంగం పత్రికలు ప్రచురణలు ప్రసార రంగాలు తదితర అం శాలపై సదస్సులు ఉంటాయి. అలాగే మహిళా ప్రతినిధులు, సాంస్కృతికరంగ ప్రతినిదులు సద స్సులు జరుగుతాయి. మరో రెండు వేదికలపై కవిత్వం, సాహిత్యం, విద్యారంగ ప్రతినిధుల సదస్సులు, కవులు, యువ కలాల సమ్మేళనాలు నిర్వహిస్తారు. రెండోరోజు డిసెంబర్ 29 రామోజీరావు ప్రధాన వేదికపై ఉదయం 9 గంటల నుంచి సదస్సులు ప్రారంభమవుతాయి. ఇతర రాష్ట్రాల ప్రతినిధులు, సాహితీ సంస్థల ప్రతినిధులు పాల్గొంటారు. సాయంత్రం 5:30 కు జరిగే ముగింపు సభలో మంత్రి కందుల దుర్గేష్ పాల్గొంటారు. మరో రెండు వేదికలపైనా ఉదయం నుంచి వరుసగా కవులు, యువ కలాల సమ్మేళనం, పరిశోధన రంగం, భాషోద్యమం, బాలసాహిత్యంపై సదస్సులు జరుగుతాయి. విజయవాడ కె.బి.యన్ కళాశాలలో ప్రపంచ తెలుగు రచయితల మహాసభల ఏర్పాట్లు ముమ్మరంగా సాగుతున్నాయి. ఈ రోజు 11 గంటల నుండి అక్కడ మకాం చేసి మహాసభల ఆహ్వాన సంఘం అధ్యక్ష,కార్యదర్శులు గుత్తికొండ సుబ్బారావు. డాక్టర్ గంగరాజు వెంకట పూర్ణ చంద్రరావులు ఏర్పాట్లు పర్యవేక్షిస్తున్నారు.అధికార భాషాసంఘం పూర్వాధ్యక్షులు.,ఎంఎల్ఏ మండలి బుద్ధప్రసాద్ సైతం ఏర్పాటుల్లో భాగస్వామ్యం పంచుకుంటున్నారు.

తెలుగు మహా సభల ప్రాంగణంలో ఏర్పాటు చేసిన తెలుగుతల్లి విగ్రహం

వెయ్యి మంది కవుల ఫోటోల ప్రదర్శనకు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు.శిక్షణా తరగతుల గదులు, మూడు సమాంతర వేదికల ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు.ఇంతటి మహా క్రతువులో ప్రత్యేక మందిరంలో తెలుగుతల్లి విగ్రహాన్ని నెలకొల్పు తున్నారు. అత్యంత ఆకర్షణీయంగా ఉన్న విగ్రహం ప్రత్యేకతను సంతరించుకోనున్నది.ఈ సభలో 300 మంది విద్యార్థులక నిర్వాహకులు ప్రత్యేక వసతి కల్పిస్తున్నారు.

జాతీయ వాలీబాల్ టోర్నీలో పాల్గొనే టీమ్ ఎంపిక

శాప్ చైర్మన్ రవినాయుడు

విజయవాడ,డిసెంబరు 27,ప్రభాతవార్తప్రతినిధి: రాజస్థాన్‌లోని జైపూర్‌లో జనవరి 7వ తేదీ నుంచి 13వ తేదీ వరకు సీనియర్ నేషనల్ వాలీబాల్ టోర్నీలు నిర్వహిస్తున్నట్లు శాప్ చైర్మన్ రవినాయుడు తెలిపారు. ఏపీ తరపున ఈ పోటీల్లో పాల్గొనేందుకు వాలీబాల్ టీం ఎంపిక ప్రక్రియ చేపట్టినట్లు చెప్పారు. స్వయంగా క్రీడాకారుల ప్రతిభను పరిశీలిస్తున్నామని అన్నారు. గత నాలుగేళ్లుగా ప్రోత్సాహకం లేక రాష్ట్రంలో వాలీబాల్ క్రీడాకారులు ఇబ్బందులు పడ్డారన్నారు. ఏపీ నుంచి వాలీబాల్ టీంను నేషనల్ గేమ్స్‌కు ఎంపిక చేయడానికి జగన్ ప్రభుత్వంలో ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదన్నారు. వాలీబాల్‌లో గొప్ప మెడల్స్ సాధించిన క్రీడాకారులు రాష్ట్రంలో చాలామంది ఉన్నా ప్రోత్సాహం కరవైందని చెప్పారు. ఓపెన్ సెల క్షను పెట్టి జాతీయ వాలీబాల్ పోటీలకు టీంలను ఎంపిక చేస్తున్నామని అన్నారు.

ఆర్టీసి క్రాస్‌రోడ్స్‌లో సిఐటియు ఆధ్వర్యంలో నిరసన ప్రదర్శన నిర్వహించిన దృశ్యం

అంబేద్కర్‌ను అవమానపరిచిన కేంద్రమంత్రి అమిత్‌షాను బర్తరఫ్ చేయాలి

ఆర్టీసిక్రాస్‌రోడ్స్‌లో సిఐటియు ఆధ్వర్యంలో నిరసన ప్రదర్శన

హైదరాబాద్ (చిక్కడపల్లి), డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: పార్లమెంటులో 75వ రాజ్యాంగ దినం సందర్భంగా జరిగిన చర్చలో భారత రాజ్యాంగ నిర్మాత డాక్టర్ బి.ఆర్ అంబేద్కర్ పై అనుచిత వ్యాఖ్యలు చేసిన కేంద్ర హోం మంత్రి అమిత్‌షాను బర్తరఫ్ చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ సిఐటియు గ్రేటర్ హైదరాబాద్ సెంట్రల్ సిటీ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో శుక్రవారం ఆర్టీసీ క్రాస్ రోడ్ లో నిరసన కార్యక్రమం చేపట్టింది. సిఐటియు రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి పాలడుగు భాస్కర్ మాట్లాడుతూ భారత పార్లమెంట్ సాక్షి గా కేంద్ర హోం మంత్రి డాక్టర్ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ ను అవమానించాడని, అమిత్ షా మాటల్లో అహంకారం మనువాద దృక్కోణం దాగి ఉన్నాయని, వెంటనే దేశ ప్రజలకు భారత పార్లమెంటుకు క్షమాపణ చెప్పాలని డిమాండ్ చేశారు. కేంద్రమంత్రి అమిత్ షా వాఖ్యలను భారత ప్రధాని ఖండించకపోగా సమర్థించే ప్రయత్నం చేయడం దుర్మార్గమని, భారత రాజ్యాంగాన్ని ఒప్పుకొని మనువాదుల వారసత్వ పార్టీ బిజెపి పార్టీ అన్నారు. రాజ్యాంగంలో బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్ కార్మికుల పని దినాలు, కార్మిక చట్టాలు, కార్మికుల హక్కులకు సంబంధించిన అంశాలను క్రోడీకరించడంతో పాటు ఆర్టికల్ 19 ద్వారా భారత ప్రజల స్వేచ్ఛకు అవకాశం ఉండే విధంగా చేర్చారన్నారు. కానీ బిజెపి ప్రభుత్వం రాజ్యాంగాన్ని పూర్తిగా రూపుమాపే పద్ధతిలో పనిచేస్తున్నదన్నారు. కార్మిక చట్టాలన్నింటినీ నాలుగు లేబర్ కోడ్ల కిందికి తీసుకొచ్చి దేశంలోని కార్మికులను యజమానులకు బానిసలుగా మార్చిందన్నారు. వచ్చే సంవత్సరం ఏప్రిల్ నుండి ఈ లేబర్ కోడ్లను అమలు చేసే ప్రయత్నంలో ఉన్నదన్నారు. దేశంలో ఉద్యోగాలు లేక యువత, గిట్టుబాటు లేక రైతు, వేతనాలకై కార్మికులు అనేక ఉద్యమాలు నిర్వహిస్తున్న క్రమంలో ఇలాంటి వ్యాఖ్యలు చేయడం కేవలం ప్రజా ఉద్యమాలను పక్కదారి పట్టించడమే అన్నారు.సిఐటియు గ్రేటర్ హైదరాబాద్ సెంట్రల్ సిటీ కార్యదర్శి ఎం వెంకటేష్, సిఐటియు రాష్ట్ర కార్యదర్శి కూరపాటి రమేష్, రాష్ట్ర నాయకులు సోమన్న, నగర అధ్యక్షులు కుమారస్వామి, నగర నాయకుల్ల .మల్లేష్, డిఎల్ మోహన్, జి.రాములు, ఎం. సత్యనారాయణ, మహేందర్, మల్లయ్య, జగదీశ్వర చారి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

శాంతిభద్రతలు భేష్.. ప్రశాంతంగా ఎన్నికలు, మావోయిస్టుల కట్టడి సఫలం

పెట్రేగిపోతున్న వైట్‌కాలర్, సైబర్ నేరగాళ్లు.. ఒక్క యేడాదిలో రూ.రెండున్నర వేల కోట్ల లూటీ

డ్రగ్స్ స్మగ్లర్ల భరతంపడుతున్న టి.నాబ్.. అయినా ఆగని మాదకద్రవ్యాల దందా

పోలీసు రివ్యూ 2024

హైదరాబాద్, డిసెంబరు 27, ప్రభాతవార్త: తెలంగాణ పోలీసు శాఖ ఈ ఏడాది (2024) కూడా మొత్తం మీద మెరుగైన ఫలితాలనే సాధించింది. శాంతి భద్రతల పరంగా భేషుగ్గా వుండడంతో పాటు పార్లమెంట్‌కు జరిగిన ఎన్నికలు ప్రశాంతంగా ముగియడం పోలీసు శాఖకు పెద్ద ఊరట. పొరుగు రాష్ట్రాలైన మహారాష్ట్ర, ఛత్తీస్‌ఘ డ్‌లో వరుస దాడులతో హడలెత్తిస్తున్న మావోయిస్టులను కట్టడి చేయడంలో పోలీ సులు పూర్తిగా విజయవంతం అవడం ఒక ఎత్తుకాగా ఈ ఏడాది రెండు చోట్ల జరిగిన ఎన్‌కౌంటర్లలో పది మంది నక్సలైట్లు చనిపోయారు. ఈ అంశాలను పక్కన పెడితే వైట్ కాలర్, సైబర్ నేరాలు పెరిగి పోవడం అన్ని వర్గాలను కలవర పరుస్తోంది. ఈ ఏడాదిలో వైట్ కాలర్, సైబర్ నేరగాళ్లు రెండున్నర వేల కోట్ల రూపాయలను లూటీ చేయడం గమనార్హం. ఇక డ్రగ్స్ మాఫియా భరతం పట్టేందుకు తెలంగాణ యా ంటి నార్కోటిక్ బ్యూరో (టి.నాబ్) వరుస దాడులు చేస్తూ పదుల సంఖ్యలో అరెస్టు చేస్తున్నా మాదకద్రవ్యాల దందా మాత్రం ఆగడం లేదు.

రాష్ట్ర పోలీసు శాఖ వరుసగా ఐదవ ఏడాది కూడా మంచి ఫలితాలనే అందుకుంది. 2023తో పోలిస్తే శాంతి భద్రతల నిర్వహణ, మావోయిస్టుల కార్యకలాపాలను అదుపు చేసే అంశంలో పోలీసులు భేష్ అనే విధంగా ఫలితాలను అందుకున్నారని గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. ఉమ్మడి ఆదిలాబాద్, నిజామాబాద్, కరీంనగర్ జిల్లాలలో పట్టుకోసం నక్సలైట్లు ప్రయత్నాలు చేస్తూనే వున్నా పోలీసుల ఎత్తుగడల ముందు వారి వ్యూహాలు సాగడం లేదు. నక్సలైట్లపై పైచేయి సాధించే క్రమంలో పలువురు పేరున్న నక్సలైట్లను లొంగిపోయేలా చేసిన పోలీసులు ఇదే క్రమంలో మావోయిస్టుల కొత్త భర్తీలను అడ్డుకోగలిగారు. మావోయిస్టుల లొంగుబాట్లను ప్రోత్సహించ దం కూడా సత్ఫలితాలనిచ్చింది. ములుగు, కొత్తగూడెం జిల్లాలలలో జరిగిన రెండు ఎన్‌కౌంటర్లలో పది మంది నక్సలైట్లు మరణించడం మావోయిస్టులకు కోలుకోలేని దెబ్బగా చెప్పాలి. ఛత్తీస్‌ఘడ్, మహారాష్ట్రల సరిహద్దు గ్రామాల్లో నిఘాను మరింత పటిష్టం చేయడంతో పాటు కేంద్ర బలగాలతో కలిసి నిరంతరం పహారా కాయసాగా రు. ఇక శాంతి భద్రతల విషయానికి వస్తే ఈ ఏడాది జరిగిన పార్లమెంట్ ఎన్నికలతో పాటు అన్ని పండగలు, ఉత్సవాలు, వేడుకలు సాఫీగా సాగడం ఎక్కడా ఎలాం టి అపశృతి జరగక పోవడం పోలీసులకు ఊరట కలిగించే అంశం. ఇక టెక్నాలజి అమలులో పోలీసు శాఖ మరింత ముందడుగు వేసింది. సిసిటిఎన్ఎస్ అమలులో జాతీయ స్థాయిలో అవార్డును సొంతం చేసుకోగా సిసి కెమెరాలు అధికంగా వున్న పలు నగరాలలో హైదరాబాద్ అగ్రభాగాన వుండడం గమనార్హం. ఇక హైదరాబాద్‌లో పబ్ కల్చర్ కట్టు తప్పుతోంది. అర్థరాత్రి దాటాక కూడా తప్పతాగిన యువత రహదారులపై హంగామా చేస్తుండడంతో ఆయా ప్రాంతాలలో తరచూ గొడవలు తప్పడం లేదు.

బరితెగించిన వైట్‌కాలర్, సైబర్‌నేరగాళ్లు ఆగని డ్రగ్స్ మాఫియా ఆగడాలు

ఈ విషయం ఇలావుంటే ఈ ఏడాది కూడా వైట్ కాలర్ నేరాలు, సైబర్ నేరాలు పోలీసులకు సవాల్ విసిరాయని చెప్పాలి. వైట్ కాలర్ నేరాల, సైబర్ నేరాలు ఎం తగా పెట్రేగాయంటే సామాన్యుల నుంచి సెలబ్రటీల వరకు దీనిబారిన పడని వారు లేరంటే అతిశయోక్తి కాదు. రాష్ట్ర స్థాయిలో, కమిషనరేట్ స్థాయిలో, జిల్లాల స్థాయి లో ప్రత్యేకంగా సైబర్ నేరాలు, వైట్ కాలర్ నేరాలను విచారించేందుకు ప్రత్యేక వ్యవస్థలు వున్నా కూడా ఈ నేరాలు ఆగడం లేదు. ఇక ఈ తరహా నేరాలకు పాల్పడే వారిలో 25 నుంచి 30 శాతం కేసుల్లోనే నిందితులు పట్టుబడుతున్నా పట్టుబడ్డ నేరగాళ్ల వద్ద నయాపైసా కూడా దొరక్కపోవడంతో పోలీసులు కూడా ఏమీ చేయలేక పోతున్నారు. ఈ ఏడాది రెండున్నర వేల కోట్ల రూపాయలను వైట్ కాలర్, సైబర్ నేరగాళ్లు లూటీ చేశారు. విదేశాలకు చెందిన నేరగాళ్లతో పాటు ఉత్తరాది, పశ్చిమా ది, తూర్పు రాష్ట్రాలకు చెందిన నేరగాళ్లు సులభంగా నేరాలకు పాల్పడుతూ అమాయకులకు టోకరా వేస్తుండడం నిత్యకృత్యంగా మారింది. ఇటీవల కాలంలో తెలంగా ణలోని నిజామాబాద్, మేడ్చల్, రంగారెడ్డి జిల్లాలకు చెందిన పలువురు సైబర్ నేరగాళ్లు పట్టుబడడం గమనార్హం. అయితే ఈ విషయంలో ప్రజలు మరింత చైతన్యం కావాల్సి వున్నా, పోలీసు శాఖ కూడా మరింతగా ప్రచారం చేయాల్సిన అవసరం వుంది. ఇదే సమయంలో ఈ తరహా నేరగాళ్లకు వెంటనే బెయిలు లభించకుండా చేసి, కఠిన శిక్షలు పడేలా చేయగలిగితే కొత్త నేరగాళ్లు పుట్టుకువచ్చే అవకాశాలు వుండవని నిపుణులు అంటున్నారు. ఇక గంజాయి, డ్రగ్స్ మాఫియా ఆగడాలు సైతం ఈ ఏ డాది పోలీసులను ఉరుకులు పరుగులు పెట్టించాయని చెప్పాలి. గత ఏడాదితో పోలిస్తే ఈ ఏడాది హైదరాబాద్ పోలీసులు మాదకద్రవ్యాల స్మగ్లింగ్‌ను అరికట్టే విషయం లో మెరుగైన ఫలితాలు అందుకున్నారని చెప్పాలి. డ్రగ్స్ స్మగ్లర్ల భరతం పట్టేందుకు ఏర్పాటైన టి. నాబ్ మంచి ఫలితాలను సాధిస్తున్నా మాదకద్రవ్యాల దందాలు మాత్రం ఆగడం లేదు. ఇక మహిళలపై జరుగుతున్న నేరాలు కూడా అంకెల పరంగా తగ్గినట్లుగానే వున్నా వాస్తవంలో భిన్నంగా వున్నాయని ఆయా ప్రాంతాలలో వెలుగు చూస్తున్న ఘటనలు చెబుతున్నాయి. మహిళలపై జరిగే తీవ్రమైన నేరాలను వేగంగా విచారించేందుకు సర్కారు ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టులను ఏర్పాటు చేసింది. ఈ కోర్టులు వేగంగా పనిచేయాలని, నిందితులకు ఐదారు నెలలలోనే శిక్షలు వేయాలని నిపుణులు కోరుతున్నారు. ఇక రోడ్డు ప్రమాదాల విషయానికి వస్తే ఈ విషయంలో పోలీసులు కొంతమేర ఫలితాలను సాధించినట్లు గణాంకాలు చెబుతున్నా తీవ్రమైన ఘటనలు ఇంకా జరుగుతూనే వున్నాయి. అంకెల విషయంలో రోడ్డు ప్రమాదాల సంఖ్య కాస్త తగ్గుదలగా వున్నా ఇదే సమయంలో భారీ ప్రమాదాలు పెరగడం పోలీసు శాఖకు వెలితిగా మారింది.

పోలీసు శాఖకు కొత్త బాస్‌గా జితేందర్ హైదరాబాద్‌కు యేడాదిలో ఇద్దరు కొత్వాళ్లు

ఇక పోలీసు శాఖకు ఈ ఏడాది కొత్త బాస్‌గా జితేందర్ వచ్చారు. ఈ ఏడాది జూలై నెలలో ఆయన బాధ్యతలు చేబట్టారు. అంతకు ముందు వున్న రవి గుప్తాను ప్రభుత్వం అనూహ్యంగా హోం శాఖ ప్రత్యేక కార్యదర్శిగా నియమించి అక్కడ వున్న జితేందర్‌ను డిజిపిగా నియమించింది. ఇక ఈ ఏడాదిలో హైదరాబాద్ కమిషనరేట్‌కు మరోసారి సి.వి ఆనంద్ కమిషనర్‌గా నియమితులయ్యారు. గత ఏడాది అసెంబ్లీ ఎన్నికల వేళ ఎన్నికల కమిషన్ నిర్ణయంతో ఎన్నికల విధుల నుంచి తప్పించబడ్డ ఆ యన ఆ తరువాత కొంతకాలం ఎసిబి, విజిలెన్స్ డిజిగా పనిచేయగా ఈ ఏడాది సెప్టెంబర్ నెలలో తిరిగి కొత్వాల్‌గా డిజి హోదాలో సర్కారు నియమించింది. గత ఏ డాది హైదరరాబాద్‌కు ముగ్గురు పోలీసు కమిషనర్లు పనిచేయగా ఈ ఏడాది ఇద్దరు కొత్వాళ్లు పనిచేశారు. ఇందులో మొదటగా కొత్తకోట శ్రీనివాస్ రెడ్డి వుండగా ఆ త రువాత ఆనంద్ ప్రస్తుతం కొనసాగుతున్నారు. దీంతో పాటు రాచకొండ కమిషనరేట్‌కు కొత్త కమిషనర్‌గా గొట్టె సుధీర్ బాబు కొలువుదీరారు.

ఆట

మెల్‌బోర్న్ బాక్సింగ్ టెస్టుల్లో..

సెంచరీల హీరోలు

న్యూఢిల్లీ: బోర్డర్ గావస్కర్ ట్రోఫీలో భాగంగా చారిత్రక మెల్‌బోర్న్ క్రికెట్ గ్రౌండ్ వేదికగా నాలుగో టెస్టు మ్యాచ్ రెండో రోజు ముగిసింది, ఇప్పటికే 1 1తో సిరీస్ సమంగా ఉన్న నేపథ్యంలో బాక్సింగ్ డే టెస్టు (నాలుగో టెస్టు) పై తీవ్ర ఉత్కంఠ నెలకొంది. ఈ క్రమంలో మెల్ బోర్న్ క్రికెట్ గ్రౌండ్ వేదికగా గతం నుండి ఇప్పటి వరకూ బాక్సింగ్ డే టెస్టుల్లో పలువురు టీమ్‌ఇండియా ఆటగాళ్లు సెంచరీలతో విధ్వంసం సృష్టించారు. టీమ్‌ఇండియా మాజీ దిగ్గజం సచిన్ తెందూల్కర్ 1999లో మెల్ బోర్న్ క్రికెట్ స్టేడియంలో సెంచరీ(116) బాదాడు. ఆసీస్ దిగ్గజాలు గ్లెన్ మెక్ గ్రాత్, షేన్ వార్న్ వంటి బౌలింగ్‌కు ఎదుర్కొని దూకుడైన స్ట్రోక్ ప్లేతో సచిన్ శతకంచేశాడు. అలాగే 2003లో జరిగిన బాక్సింగ్ డే టెస్టులో వీరేంద్ర సెహ్వాగ్ 195 పరుగులు చేశాడు. త్రుటిలో డబుల్ సెంచరీని చేజార్చుకున్నాడు. తనదైన దూకుడుతో బ్యాటింగ్ చేసి ఆసీస్ దిగ్గజ బౌలర్ల ఓవర్లలోసైతం సెహ్వాగ్ చెలరేగిపోయాడు. ఇక 2014లో మెల్ బోర్న్ క్రికెట్ గ్రౌండ్‌లో విరాట్ కోహ్లి శతకం బాదాడు. ఆసీస్ బౌలర్లను తన టెక్నిక్‌తో ఎదుర్కొంటూ 169 రన్స్ చేశాడు. ఆ తర్వాత ఆకాశమే హద్దుగా అంతర్జాతీయ క్రికెట్‌లో విరాట్ పరుగుల వరద పారించాడు. 2014లో మెల్‌బోర్న్ వేదికగా జరిగిన బాక్సింగ్ డే టెస్టులో భారత ఆటగాడు అజింక్య రహానే సెంచరీ (147) చేశాడు. ఈ సెంచరీతో టీమ్ ఇండియాను రహానే ఆదుకున్నాడు. దీంతో మ్యాచ్ డ్రాగా ముగిసింది. అలాగే రహానే కెరీర్ బెస్ట్ సెంచరీల్లో ఇదొకటిగా నిలిచిపోయింది. కాగా 2018లో మెల్ బోర్న్ క్రికెట్ గ్రౌండ్‌లో జరిగిన మ్యాచ్‌లో ఆస్ట్రేలియా బౌలర్లను పుజారా సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొన్నాడు. ఈ క్రమంలో నిలకడగా ఆడుతూ సెంచరీ బాదాడు. దీంతో మ్యాచ్ భారత వశమైంది. 2020లో మెల్ బోర్న్ క్రికెట్ గ్రౌండ్‌లో ఆసీస్‌తో జరిగిన మ్యాచ్‌లో అజింక్య రహానే సారథ్యంలోని టీమ్‌ఇండియా 8 వికెట్ల తేడాతో విజయం సాధించింది. ఆ మ్యాచ్ లో కెప్టెన్ రహానే సెంచరీ(112) చేశాడు. విరాట్‌కోహ్లి మ్యాచ్‌కు దూరమవ్వడం వల్ల బాక్సింగ్ డేటెస్టుకు కెప్టెన్‌గా వ్యవహరించిన రహానే టీమ్‌ఇండియాను గెలుపుతీరాలకు చేర్చాడు.

కీలక బాక్సింగ్ డే టెస్టులో..

కష్టాల్లో టీమిండియా

తొలి ఇన్నింగ్స్‌లో 164 పరుగులకే పరిమితం

310 పరుగుల ఆధిక్యంలో ఆస్ట్రేలియా

న్యూఢిల్లీ: వరల్డ్‌టెస్టు ఛాంపియన్‌షిప్-2025 ఫైనల్స్‌కు అర్హత సాధించేందుకు కీలక మైన మెలబోర్న్‌లో జరుగుతున్న బాక్సింగ్ డే టెస్టు మ్యాచ్‌లో టీమిండియా కష్టాలను ఎదుర్కొంటోంది. రెండో రోజు మూడవ సెషన్‌లో అనూహ్య పరిణామం చోటు చేసుకుంది. చివరి క్షణాల్లో భారత్ బ్యాటర్లు తడ బడ్డారు. దీంతో అకస్మాత్తుగా వరుసగా 3 వికెట్లునుకోల్పోయింది. శుక్రవారం నాటి రెండో రోజు ఆట ముగిసే సమయానికి ఇండియా 46 ఓవర్లలో 5 వికెట్లు నష్టానికి స్వల్పంగా 164 పరుగులు చేసింది. జైస్వాల్, విరాట్ కోహ్లి, ఆకాశ్ దీప్ పెవిలియన్‌కు చేరుకున్నారు. హాఫ్ సెంచరీ చేసిన జైస్వాల్ రనౌట్ అయ్యాడు. ఆ తర్వాత బోలాండ్ బౌలింగ్‌లో కోహ్లి క్యాచ్ ఇచ్చి వెనుదిరిగాడు. ఇలా 153 పరుగులకు 2 వికెట్లు కోల్పోయింది. ఇదేసమయంలో స్థిరంగాఆడుతున్నట్లు కనిపించిన ఇండియాఅకస్మాత్తుగా మరో 2 వికెట్లను చేజార్చుకుంది. టీ బ్రేక్‌కు ముందు రాహుల్, రోహిత్‌శర్మ ఔటయ్యారు. నైట్‌వాచ్‌మెన్‌గా వచ్చిన ఆకాశ్ దీప్ కూడా పెవిలియన్ బాట పట్టాడు. 13 బంతులు ఆడిన అతను డకౌట్ అయ్యాడు. వన్‌డౌన్‌లో వచ్చిన కేఎల్ రాహుల్ 24 పరుగులకే నిష్క్రమించాడు. ఇక 3వ వికెట్‌కు కోహ్లి, జైస్వాల్ మధ్య 102 పరుగుల భాగస్వామ్యం ఏర్పడింది. జైజ్వాల్ రనౌట్ అయిన కొన్ని బంతుల తేడాలోనే కోహ్లి ఔటయ్యాడు. టాపార్డర్‌లో ఓపెనర్ జైస్వాల్ 82 పరుగులతో అద్భుత అర్థశతకంతో మెరవగా, కెప్టెన్ రోహిత్‌శర్మ 3పరుగులు చేసి విఫలమయ్యాడు. అలాగే కోహ్లి 36 పరుగులు చేసి నిష్క్రమించాడు. ప్రస్తుతం రిషబ్ పంత్ 6 పరుగులతోను, జడేజా 4 పరుగులతో క్రీజ్‌లో ఉన్నారు. కాగా ఆస్ట్రేలియా తన ఫస్ట్ ఇన్నింగ్స్‌లో 474 పరుగులు చేసి భారత్ ఇన్నింగ్స్‌లో రెండో రోజు ఆట ముగిసే నాటికి 310 పరుగుల ఆధిక్యంలో ఉంది.

వెస్టిండీస్‌పై భారత్ మహిళా జట్టు సూపర్ విక్టరీ

న్యూఢిల్లీ: వెస్టిండీస్‌తో టీ20 సిరీస్‌ను కైవసం చేసుకున్న భారత్ మహిళల జట్టు అదే ఊపులో మూడు వన్డేల సిరీస్‌ను క్లీన్‌స్వీప్ చేసింది. వడోదరలో శుక్రవారం వెస్టిండీస్‌తో జరిగిన మూడో వన్డేలో దీప్తి శర్మ ఆల్ రౌండ్ ప్రదర్శన కనబర్చిన వేళ భారత్ 5 వికెట్లు తేడాతో ఘనవిజయం సాధించింది. తొలుత విండీస్‌ను 38.5 ఓవర్లలో 162 పరుగులకే కట్టడి చేసిన టీమిండియా, లక్ష్యఛేదనలో ఆరంభంలో కాస్త తడబడినా 28.2 ఓవర్లలో టార్గెట్‌ను ఛేదించింది. దీప్తిశర్మ 3 ఫోర్లు, 1 సిక్స్‌సాయంతో 48 బంతుల్లో 39 పరుగులు, హర్మన్ ప్రీత్ కౌర్ 22 బంతుల్లో 32 పరుగులు, 7ఫోర్లు, జెమీమా రోడ్రిగ్స్ 45 బంతుల్లో 29 పరుగులతో రాణించారు. చివర్లో రిచా ఘోష్ 11 బంతుల్లో 23 పరుగులు, ఒక ఫోర్లు, 3 సిక్స్‌లు, ప్రతికా రావెల్ 23 బంతుల్లో 18 పరుగులు, 4 ఫోర్లుతో దూకుడును ప్రదర్శించారు. రీచా వరుసగా 2 సిక్సర్లు బాది భారత్‌కు సూపర్ విక్టరీని అందించింది. గత మ్యాచ్‌లో రాణించిన స్మృతి మంధాన 4 పరుగులు, హర్లీన్ డియోల్ 1 పరుగు చేసి ఈసారి సింగిల్ డిజిట్ స్కోరుకే వెనుదిరగడంతో భారత్ 23 పరుగులకే 2 వికెట్లుకోల్పోయింది. తర్వాత వచ్చిన బ్యాటర్లు తలోచేయి వేసి జట్టును విజయం దిశగా నడిపించారు. ఇక టాస్ నెగ్గి బ్యాటింగ్ ఎంచుకున్న వెస్టిండీస్ 38.5 ఓవర్లలో 162 పరుగులకు ఆలౌట్ అయింది. టీమిండియా బౌలర్ దీప్తి శర్మ 6/31, రేణుకా ఠాకూర్ 4/29 దెబ్బకు విండీస్ కుదేలైంది. ఆ జట్టు బ్యాటర్లలో చినెల్లె హెన్రీ 61 పరుగలతో హాఫ్ సెంచరీ సాధించగా, క్యాంప్‌బెల్లె 46 పరుగులతో రాణించగా, అలియా అలెన్ 21 పరుగులు చేసింది.

ఫుట్‌బాల్ టోర్నీలో..

సెమీస్‌కు బెంగాల్

3-1 తేడాతో ఒడిశా ఓటమి

న్యూఢిల్లీ: పశ్చిమ బెంగాల్ సెమీఫైనల్ స్థానాన్ని కైవసం చేసుకుంది. డెక్కన్ ఎరీనాలో జరిగిన సంతోష్ ట్రోఫీ-2024-25 కోసం 78వ జాతీయ ఫుట్‌బాల్ ఛాంపియన్‌షిప్ సెమీ ఫైనల్‌కు పశ్చిమ బెంగాల్ 3-1 తేడాతో ఒడిశాను ఓడించింది. 25వ నిమిషంలో రాకేశ్ ఓరమ్ ఆధిక్యాన్ని అందించడంతో ఒడిశాకు శుభారంభం లభించింది. దీంతో ప్రతిష్టాత్మక ఈ ఫుట్‌బాల్ టోర్నీ సంతోష్ ట్రోఫీలో పశ్చిమ బెంగాల్ జట్టు సెమీఫైనల్స్‌కు దూసుకెళ్లింది. ఈ టోర్నీలో బెంగాల్ సెమీస్‌కు చేరడం ఇది 52వ సారి కావడం విశేషం. ఒడిశా తరఫున రాకేశ్ ఓరమ్ 25వ నిమిషంలో తొలి గోల్ చేసి ఆ జట్టును ఆధిక్యంలోకి తీసుకొచ్చినా, ఆ తర్వాత బెంగాల్ పుంజుకుంది. రాబీ హన్స్ రెండు గోల్స్ చేయగా సబ్‌స్టిట్యూట్ మనోటోస్ మాఝి ఒక గోల్ చేశాడు. పశ్చిమ బెంగాల్ ఆధిక్యాన్ని అందించడానికి దాని ప్రధాన వ్యక్తిగా హన్స్ నిలిచాడు. ఈ ఫార్వర్డ్ ఆటగాడు 77వ నిమిషంలో సంతోష్ ట్రోఫీలో తన తొమ్మిదో గోల్‌ను జోడిం చాడు. ఎట్టకేలకు మొదటి అర్ధభాగం చివరి నిమిషంలో శ్రేష్ఠ కుడిఫుటర్‌తో బెంగాల్ స్థాయిని డ్రా చేయడంతో ఒడిశా అదృష్టం వరించింది.

ప్రొకబడ్డీలో సెమీస్‌కు యుపి, పట్నా

ఎలిమినేటర్ మ్యాచ్‌లో మాజీ ఛాంపియన్స్ ఓటమి

న్యూఢిల్లీ: ప్రొ కబడ్డీలో యూపీ యోధాస్ సత్తా చాటుతోంది. మాజీ ఛాంపియన్ జట్లు సైతం ఈసారి ఎలిమినేటర్ మ్యాచ్‌ల్లో ఓటమి పాలయ్యాయి. గత ఏడాది ప్రొ కబడ్డీ లీగ్‌లో 11వ స్థానంతో సరిపెట్టుకున్న యూపీయోధాస్ ఈసారి మాత్రం సెమీ ఫైనల్లోకి దూసుకెళ్లింది. పూణేలో జరిగిన తొలి ఎలిమినేటర్ మ్యాచ్‌లో యూపీ యోధాస్ 46-18 పాయింట్ల తేడా మాజీ చాంపియన్ జైపూర్ పింక్ పాంథర్స్ జట్టును చిత్తుగా ఓడించింది. రెయిడర్ భవానీ రాజ్పుత్ 12 పాయింట్లతో మెరిసి యూపీ యోధాను సెమీఫైనల్స్‌కు చేర్చాడు. హితేశ్ 6 పాయింట్లను రాబట్టగా, గగన్ గౌడ, సుమిత్ 5 పాయింట్లు చొప్పున సాధించారు. భవానీ రాజ్‌పుత్ 14 సార్లు రెయిడింగుకు వెళ్లాడు. 9 సార్లు పాయింట్లతో తిరిగి వచ్చాడు.
అలాగే రెండుసార్లు దొరికిపోగా, మూడుసార్లు పాయింట్ సాధించకుండానే వెనక్కి వచ్చాడు. మరోవైపు పింక్ పాంథర్స్ జట్టు సమష్టిగా విఫలమైంది. ఆ జట్టు రెయిడర్లుగానీ, డిఫెండర్లుగానీ ఆకట్టుకోలేకపోయారు. డిఫెండర్ రెజా మీర్‌బాఘేరి ఐదు పాయింట్లతో సరిపెట్టుకున్నాడు. భారీ ఆశలు పెట్టుకున్న కెప్టెన్ అర్జున్ దేశ్వాల్ కేవలం రెండు రెయిడింగ్ పాయింట్లు సాధించి నిరాశపరిచాడు. కాగా రెండో ఎలిమినేటర్ మ్యాచ్‌లో మూడుసార్లు చాంపియన్ పట్నా పైరేట్స్ 31-23 పాయింట్ల తేడాతో మాజీ విజేత యు ముంబా జట్టును ఓడించి ఎనిమిదోసారి సెమీ ఫైనల్లోకి అడుగు పెట్టింది. పట్నా పైరేట్స్‌స్టార్ రెయిడర్లు దేవాంక్ 8 పాయింట్లు, అయాన్ 10 పాయింట్లు స్కోరు చేసి తమ జట్టు విజయంలో కీలకపాత్ర పోషించారు. ఆల్ రౌండర్ గుర్‌దీప్ ఐదు పాయింట్లతో రాణించాడు. యు ముంబా తరఫున అమీర్ మొహమ్మద్ 7 పాయింట్లు, అజిత్ చౌహాన్ 5 పాయింట్లు సాధించారు.

నోట్లపై సంతకం చేసిన ఏకైక ప్రధాని మన్మోహన్

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 27: దేశ మాజీ ప్రధాని, ప్రముఖ ఆర్థికవేత్త డా.మన్మోహన్ సింగ్ మృతి దేశానికి తీరని లోటు. రెండుసార్లు దేశానికి ప్రధానిగా పనిచేసిన మన్మోహన్ సింగ్ పథకాలు నేటికీ కొనసాగుతున్నాయి. మన్మోహన్ సింగ్ తన పరిపాలనలో అనేక సంస్కరణలు తీసుకువచ్చారు. మన్మోహన్ సింగ్ ఆర్థిక మంత్రిగా కూడా దేశంలో ఆర్థిక విప్లవం సృష్టించారు. దివాలా తీసిన దేశాన్ని ప్రపంచంలోనే రెండో అత్యంత అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా మార్చిన ఘనత మన్మోహన్ సింగ్‌కే దక్కుతుంది. పాత నోట్లలో ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ సంతకం కనిపిస్తుంది. మన్మోహన్ సింగ్ ఆర్థిక మంత్రిగా కూడా దేశంలో ఆర్థిక విప్లవం సృష్టించారు. దివాలా తీసిన దేశాన్ని ప్రపంచంలోనే రెండో అత్యంత అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా మార్చిన ఘనత మన్మోహన్ సింగ్‌కే దక్కుతుంది. పాత నోట్లలో ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ సంతకం కనిపిస్తుంది. రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా గవర్నర్‌కు మాత్రమే దేశ రూపాయిపై సంతకం చేసే హక్కు ఉంటుంది. భారతదేశంలో చెలామణిలో ఉన్న ప్రతి నోటు రిజర్వ్ బ్యాంక్ గవర్నర్ సంతకంతో ఉంటుంది. అలా అయితే, పాత నోటుపై ప్రధానిగా ఉన్న మన్మోహన్ సింగ్ సంతకం ఎందుకు చేశారో తెలుసా? అందుకు కారణం ఉంది. మన్మోహన్ సింగ్ ప్రధానమంత్రి, ఆర్థిక మంత్రి కాకముందు ఇందిరా గాంధీ ప్రధాన మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు 1982లో మన్మోహన్ సింగ్ ఆర్‌బిఐ గవర్నర్ పదవిని చేపట్టారు. మన్మోహన్ సింగ్ 1982 నుండి 1985 వరకు ఆర్బీఐ గవర్నర్‌గా ఉన్నారు. ఈ కాలంలో ముద్రించిన నోట్లపై ఆయన సంతకం ఉంటుంది. మన్మోహన్ సింగ్ పంజాబ్ యూనివర్శిటీలో చదివి 1952, 1954లో ఆర్థిక శాస్త్రంలో బ్యాచిలర్, మాస్టర్స్ డిగ్రీలు పొందారు. తర్వాత ఉన్నత చదువుల కోసం బ్రిటన్ వెళ్లి కేంబ్రిడ్జ్ యూనివర్సిటీ నుంచి ఆర్థికశాస్త్రంలో పట్టభద్రుడయ్యాడు. అతను ఆక్స్‌ఫర్డ్ విశ్వ విద్యాలయంలో తన (డాక్టర్ ఆఫ్ ఫిలాసఫీ) పూర్తిచేశారు. మన్మోహన్ సింగ్ 1990 నుండి 1991 వరకు ప్రధాన మంత్రికి ఆర్థిక సలహాదారుగా ఉన్నారు. 1991లో ఆర్థిక మంత్రి కాక ముందు మూడు నెలల పాటు యూజీసీ చైర్మన్‌గా ఉన్నారు.

ట్రంప్ హెచ్చరిక..భారత్‌కు మేలే!

చైనా, డిసెంబరు 27: చైనా వస్తువులపై అధిక సుంకాలు వేస్తానంటూ అమెరికా అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికైన డోనాల్డ్ ట్రంప్ చేసిన హెచ్చరిక, భారత్ ఎగుమతులకు అనుకూలమని ఇండియా ఎగుమతి సంస్థల సమాఖ్య (ఎఫ్‌ఐఇఒ) అభిప్రాయ పడింది. ఏటా రూ.250 కోట్ల చొప్పున మొత్తం రూ.750కోట్ల సాయం ప్రకటించడం ద్వారా 25 బిలియన్ డాలర్ల విలువ మేర ఎగుమతులను (రూ.2.12 లక్షల కోట్లు)అదనంగా పెంచుకోవచ్చంటూ కేంద్ర ఆర్థిక శాఖ దృష్టికి తీసుకెళ్లింది. 2025-26 బడ్జెట్‌కు సంబంధించి తమ డిమాండ్లను ఆర్థిక శాఖతో భేటి సందర్భంగా ఇవిఐంవో తెలియజేసింది. ఐదు శారం ఇంట రెస్ట్ ఈక్వలైజేషన్ స్కీమును (రాయితీ వడ్డీ రేటు) కూడా కొనసాగించాలని ఎస్‌ఐఇఒ ప్రెసిడెంట్ అశ్విని కుమార్ డిమాండ్ చేశారు. చైనా గతంలో ఆధిపత్యం ఎక్కువగా ఉన్న రంగాల్లో భారత్ కోసం ఎగుమతులు పెంచుకునేందుకు ఆ దేశానికి అమెరికా టారిఫ్‌లు కల్పిస్తాయని చెప్పారు. ఎలక్ట్రానిక్స్, ఎలక్ట్రికల్ ఎక్విప్మెంట్, టెక్స్‌టైల్స్, గార్మెంట్స్, టోయ్స్, కెమికల్స్, ఆటో విడిభాగాలు, పాదరక్షలు, పర్నీచర్, హోమ్ డెకరేటివ్ వస్తువులు చైనాయొక్క భారత ఆక్రమించగలదని పేర్కొన్నారు. వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యంతో యూఎస్‌కు ఎగుమతి చేయాల్సిన కీలక రంగాలపై ప్రభుత్వం దృష్టిసారించాలని ఎస్‌ఐఇఒ ఈ చిటీలో భాగంగా కోరింది. రాయితీ వడ్డీరేటు పథకం గడువు 2024 డిసెంబర్ 31 వరకు ఉందని, అది కూడా రూ.50 లక్షలకు మించిన ఆదాయం ఉన్న ఎంఎస్ఎంఈకే వర్తిస్తున్నట్టు కుమార్ చెప్పారు. ఇతర దేశాలతో పోల్చిన భారత ఎగుమతిదారుల రుణాలపై అధిక వడ్డీరేట్లను ఎదుర్కొంటున్న ఆర్థిక శాఖ దృష్టికి ఎపిఐఈవో తీసుకెళ్లింది. దీనితో భారత ఎగుమతి దారులపై రుణ వ్యయాలు అధికంగా ఉంటు న్నట్లు ఉన్నాయి. ఐకేఎస్ పథ కాన్ని మరికొంతకాలంపాటు కొన సాగించడం వల్ల ఎగుమతి దారులు తక్కువ రేటుకే రుణాలుపొందే వెసులుబాటు లభిస్తుందని, దీంతో అంత ర్జాతీయంగా పోటీ పడొచ్చని వివరించింది. పరిశోధన, అభివృద్ధి (ఆర్అండ్) వ్యయాలపై పన్ను, ప్రైవేటు రంగ షిప్పింగ్ సామర్థ్యాల పెంపునకు వీలుగా మూలధన వ్యయాలు అధికం చేయాలన్న డిమాండ్లను సైతం ఎస్‌ఐఇఒ ఆర్థిక శాఖ ముందుంచింది.

సుజుకి మోటార్ మాజీ చైర్మన్ కన్నుమూత

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 27: దిగ్గజ వాహన తయారీ సంస్థ సుజుకి మోటార్ కార్పొరేషన్ మాజీ చైర్మన్ ఒసాము సుజుకి డిసెంబరు 25న తన 94 యేళ్ల వయసులో లింఫోమాతో కన్నుమూశారు. ఈ విషయాన్ని కంపెనీ అధికారికంగా ప్రకటించింది. జపాన్‌లోని గెరోలో 1930 జనవరి 30న జన్మించిన ఒసాము, సుజుకి వ్యవస్థాపక కుటుంబంలో వివాహం చేసుకున్న తర్వాత 1958లో ఆటో మేకర్‌గా చేరారు. తన భార్య ఇంటిపేరును తీసుకొని, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా చిన్న కార్లు, మోటార్ సైకిళ్లను పరిచయం చేసి దాన్నే బ్రాండ్‌గా మార్చేశారు. సుమారు నలభై సంవత్సరాల పాటు కంపెనీని నడిపించిన తర్వాత, ఒసాము సుజుకి 2021లో తన 91వ యేటా రిటైర్మెంట్ ప్రకటించారు. అంత కంటే ముందు జూన్ 2015లో సుజుకి అధ్యక్ష పదవిని తన కుమారుడికి అప్పగించారు.

వాణిజ్యం

ఒకే రోజు 5 ఐపిఓలు

ముంబై, డిసెంబరు 27: దలాల్ స్ట్రీట్‌లో ఐపిఒల సందడి నెలకొంది. ఒకే రోజు ఐదు కంపెనీలు స్టాక్ ఎక్ఛేంజీల్లో నమోదయ్యాయి. ఇన్వెస్టర్లు ఎంతో ఆసక్తిగా ఎదురుచూస్తున్న మమతా మెషనరీ షేర్లు లిస్టింగ్‌లో అదరగొట్టాయి. ట్రాన్స్‌రైల్, డ్యామ్ కేపిటల్, సనాతన్ టెక్స్‌టైల్స్, కాంకర్డ్ ఎన్విరో షేర్లు కూడా ఇన్వెస్టర్లకు మంచి లాభాలను అందించాయి. మెయిన్ బోర్డ్ నుంచి వచ్చిన మమత మెషినరీ పబ్లిక్ ఇష్యూ ద్వారా రూ.179.39 కోట్లు సమీకరించాలని కంపెనీ లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. పబ్లిక్ ఇష్యూలో భాగంగా 73,82,340 షేర్లను జారీచేసింది. ధరలశ్రేణి రూ.230-243గా కంపెనీ నిర్ణయించింది. సబ్‌స్క్రిప్షన్ మొదలైన తొలిరోజు నుంచే మంచి స్పందనతో దూసుకెళ్లిన ఈ కంపెనీ మొత్తంగా 194.95 రెట్లు ఓవర్ సబ్‌స్క్రైబ్ అయ్యింది. శుక్రవారం ఎన్ఎస్ఇలో రూ.629.95 వద్ద షేర్లు ప్రారంభమయ్యాయి. బిఎస్ఇలో కంపెనీ షేర్లు రూ.600 వద్ద లిస్ట్ అయ్యాయి. ఒక్కో లాట్‌పై రూ.21,777 లాభం తెచ్చిపెట్టింది. పవర్ ట్రాన్స్‌మిషన్, డిస్ట్రిబ్యూషన్ విభాగానికి చెందిన ట్రాన్స్‌రైల్ లైటింగ్ షేర్లు స్టాక్ ఎక్ఛేంజీల్లో లిస్టయ్యాయి. రూ.590 వద్ద స్టాక్ మార్కెట్లో ఎంట్రీ ఇచ్చాయి. లిస్టింగ్ ధర రూ.432తో పోలిస్తే ఏకంగా 37 శాతం ప్రీమియంతో దూసుకెళ్లాయి. ఇన్వెస్టర్లలో మంచి ఆసక్తి రేపిన ఈ ఐపిఒ సబ్‌స్క్రిప్షన్ చివరి రోజు నాటికి 81 రెట్లు అధిక స్పందన సొంతం చేసుకుంది. ట్రాన్స్‌రైల్ లైటింగ్ పబ్లిక్ ఇష్యూ ద్వారా రూ.892 కోట్లు సమీకరించాలని నిర్ణయించుకుంది. ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ బ్యాంక్ డ్యామ్ కేపిటల్ అడ్వైజర్స్ షేర్లు కూడా మంచి ప్రీమియంతో దలాల్ స్ట్రీట్‌లో ఎంట్రీ ఇచ్చాయి. ఎన్ఎస్ఇలో రూ.393వద్ద ట్రేడింగ్ మొదలుపెట్టాయి. ఇష్యూ ధర రూ.283 తో పోలిస్తే 39శాతం ప్రీమియంతో అరంగేట్రం చేశాయి.

రూ.840కోట్లను సమీకరించాలనే ఉద్దేశంతో కంపెనీ పబ్లిక్‌ఇష్యూకు వచ్చింది. ఐపిఒ చివరి రోజుకు రూ.81.88 రెట్ల స్పందన సొంతం చేసుకుంది.

లాభాల్లో ముగిసిన స్టాక్ మార్కెట్లు

ముంబై, డిసెంబరు 27: దేశీయ స్టాక్‌మార్కెట్లు శుక్రవారం లాభాల్లో ముగిసాయి. అంతర్జాతీయ మార్కెట్ల నుంచి మిశ్రమసంకేతాలు ఉన్నప్పటికీ, దేశీయ సూచీలు ఓ మోస్తరుగా రాణించాయి. ముఖ్యంగా ఫార్మా, హెల్త్‌కేర్, బ్యాంకు, ఫైనాన్షియల్ స్టాక్స్‌లో కొనుగోళ్లతో సూచీలకు కలిసొచ్చింది. ఉదయం 78,607.62 పాయింట్ల వద్ద లాభాల్లో ప్రారంభమైన సూచీలు రోజంతా అదే జోరును కొనసాగించాయి. చివరికి సెన్సెక్స్ 226.59 పాయింట్లు పెరిగి 78,699.07 పాయింట్ల వద్ద నిలిచింది. నిఫ్టీ 63.20 పాయింట్ల లాభంతో 23,813.40 పాయింట్ల వద్ద నిలిచింది. డాలరుతో మారకంలో

రూపాయి విలువ మరోసారి కనిష్ట స్థాయికి చేరింది. శుక్రవారం 25 పైసలు పడిపోయి 85.52కి చేరింది. మహీంద్రా అండ్ మహీంద్రా, ఇండస్ ఇండ్ బ్యాంకు, బజాజ్ ఫైనాన్స్, టాటా మోటార్స్, బజాజ్ ఫిన్‌సర్వ్ వంటి షేర్లు లాభపడ్డాయి. స్టేట్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, టాటాస్టీల్, అదానీపోర్ట్స్, జొమాటో, అల్ట్రా టెక్ సిమెంట్ వంటి షేర్లు నష్టపోయాయి. అంతర్జాతీయ విపణిలో బ్యారెల్ చమురు 73.37 డాలర్ల వద్ద కొన సాగగా, బంగారం ఔన్సు 2639 డాలర్ల వద్ద ట్రేడయింది.

టాక్సీ సేవల యాప్స్‌పై విచారణకు ఆదేశం

ముంబై, డిసెంబరు 27: ట్యాక్సీ, ఆటోసేవల యాప్‌లు ఛార్జీల విషయంలో ఒక్కో రకంగా వ్యవహరిస్తున్నాయన్న ఆరోపణలపై విచారణ జరపాలంటూ వినియోగదారుల హక్కుల పరిరక్షణ సంస్థ సిసిపిఎను ఆదేశించినట్లు సూచన కేంద్ర మంత్రి ప్రహ్లాద్ జోషి తెలిపారు. ఆండ్రాయిడ్ ఆపిల్ డివైజ్‌లపై ఒకే తరహా రైడ్‌కి సంబంధించి వేర్వేరు రేట్లు చూపిస్తుండటం అసమంజసమైన వాణిజ్య విధానమే అవుతుందని వినియోగదారుల వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి అయిన జోషి పేర్కొన్నారు. ఇది వినియోగదారులకు లభించాల్సిన పారదర్శకత హక్కులను ఉల్లంఘించడమే అవుతుందని ఎక్స్‌లో పోస్ట్ చేశారు. ఈ నేపథ్యంలోనే విచారణకు ఆదేశించినట్లు తెలిపారు. ఫుడ్ డెలివరీ, టికెట్ బుకింగ్ యాప్స్ తదితర రంగాలకు కూడా దీని పరిధిని విస్తరించనున్నట్లు వివరించారు. ఉబర్, ఓలా వంటి క్యాబ్ సర్వీసులు అందుబాటులోకి వచ్చిన తరువాత ఎక్కడికెళ్లాలన్నా వాహనం బుక్ చేసుకుని గమ్యాన్ని చేరుకుంటున్నారు. అయితే క్యాబ్, ఆటో ఛార్జీలు మాత్రం మనం బుక్ చేసుకోవడానికి ఉపయోగించే మొబైల్ ఫోన్లను బట్టి మారుతూ ఉంటున్నాయి. ఇది వినడానికి కొంత ఆశ్చర్యంగా ఉన్నా, దీనికి సంబంధించిన ఒక ట్వీట్ ఫోటో ఇటీవల సోషల్ మీడియాలో వైరల్ అవుతున్నాయి. సోషల్ మీడియాలో వైరల్ అవుతున్న ఫోటోను గమనిస్తే.. రెండు వేరు వేరు మొబైల్ ఫోన్‌లలో రెండు వేర్వేరు ధరలను చూడవచ్చు. నిజానికి పికప్ పాయింట్, డ్రాపింగ్ పాయింట్ రెండూ ఒకటే.

Printed and Published by GireeshSanghi, CMD and Managing Editor on behalf of AGA Publications Ltd., at D.No. 396, Lower Tankbund, Hyderabad - 500 080 Phone : 2764 4999. Fax: 040-27642512, RNI No. 62142/95, Editor : *DamerlaSai Baba, *responsible for selection of news under the PRB Act. Regd.: No.HSD/337/21-22 Air Surcharge: Delhi : 40 Ps.